

Cynllun Blynyddol Drafft 2010/11

Datganiad

Dyddiad cyhoeddi:

31 Mawrth 2010

Cynnwys

Adran		Tudalen
1	Crynodeb Tudalen	3
2	Crynodeb Gweithredol	4
3	Agwedd Ofcom at reoleiddio	12
4	Sicrhau canlyniadau cadarnhaol i ddefnyddwyr a dinasyddion	15

Atodiad		Tudalen
1	Rhaglen waith manwl	35
2	Darparu gwasanaethau i randdeiliaid	48
3	Crynodeb o sylwadau rhanddeiliaid	52

Adran 1

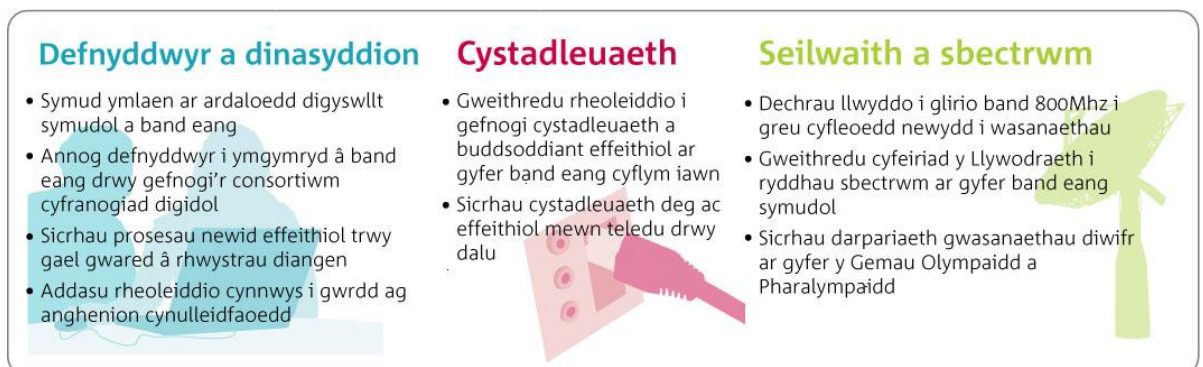
Crynodeb Tudalen

Mae'r cynllun blynyddol yn gosod rhaglen waith Ofcom er mwyn hyrwyddo buddiannau dinasyddion a defnyddwyr.

- 1.1 Mae cynllun blynyddol Ofcom yn gosod ein rhaglen waith ar gyfer y deuddeg mis rhwng 1 Ebrill 2010 a 31 Mawrth 2011.
- 1.2 Roedd Deddf Cyfathrebiadau 2003 yn rhoi'r dyletswyddau sylfaenol i Ofcom "hyrwyddo buddiannau dinasyddion yng nghyswllt materion sy'n ymwneud â chyfathrebu" a "hyrwyddo buddiannau defnyddwyr mewn marchnadoedd perthnasol, drwy hybu cystadleuaeth pan fo hynny'n briodol".
- 1.3 Er mwyn llwyddo i gyflawni'r dyletswyddau hyn, mae gennym bum prif amcan sy'n sail i'n holl waith a gweithgareddau. Sef:

Rydym wedi gosod meysydd gwaith blaenoriaeth clir ar gyfer y flwyddyn sydd o'n blaenau i sicrhau ein bod yn parhau i gyflawni'n ôl yr amcanion hyn

- 1.4 Mae'r sector cyfathrebiadau yn chwarae rôl economaidd a diwylliannol hanfodol yn y DU, ac yn newid yn gyflym fel canlyniad twf y cyfryngau digidol. Dylai gwaith Ofcom geisio sicrhau fod y sector yn parhau i ddarparu canlyniadau positif i ddinasyddion a defnyddwyr trwyddi draw.
- 1.5 Ar sail ein dadansoddiad o ddatblygiadau'r farchnad a'n cynnydd yn ôl ein cynllun blynyddol 2009/10, rydym wedi nodi naw maes gwaith blaenoriaeth ar gyfer y flwyddyn sydd o'n blaenau.

- 1.6 Yn ogystal â'r blaenoriaethau hyn mae gennym hefyd nifer o feysydd gwaith parhaus eraill ar gyfer Ofcom a fydd yn parhau'r flwyddyn nesaf.

Adran 2

Crynodeb Gweithredol

Mae'r cynllun blynyddol yn pennu rhaglen waith Ofcom.

- 2.1 Mae cynllun blynyddol Ofcom yn pennu ein rhaglen waith ar gyfer y deuddeg mis rhwng 1 Ebrill 2010 a 31 Mawrth 2011. Ochr yn ochr â'r ddogfen hon, rydym wedi cyhoeddi tabl ar ein gwefan¹ yn dangos ein holl brosiectau a'n canlyniadau arfaethedig.

Mae gwaith Ofcom yn canolbwyntio ar hyrwyddo buddiannau dinasyddion a defnyddwyr

- 2.2 Roedd Deddf Cyfathrebiadau 2003 yn rhoi'r dyletswyddau sylfaenol i Ofcom hyrwyddo buddiannau dinasyddion yng nghyswllt materion sy'n ymwneud â chyfathrebu a hyrwyddo buddiannau defnyddwyr mewn marchnadoedd perthnasol, drwy hybu cystadleuaeth pan fo hynny'n briodol.
- 2.3 Er mwyn llwyddo i gyflawni'r dyletswyddau hyn, mae gennym bum prif amcan sy'n sail i'n holl waith a gweithgareddau.

- 2.4 Rydym yn canolbwyntio ar gefnogi sector cyfathrebu iach lle caiff defnyddwyr eu cefnogi a'u hamddiffyn, lle mae amrywiaeth o gynnwys a gwasanaethau o ansawdd da ar gael, a lle mae defnyddwyr a dinasyddion yn elwa o gystadleuaeth, arloesedd a seilwaith cryf. Rydym yn parhau i ddarparu yn ôl ein hamcanion trwy weithredu'n effeithlon. Rydym wedi llwyddo i arbed arian bob blwyddyn ers dod i fodolaeth.
- 2.5 Wrth bennu ein blaenoriaethau ar gyfer 2010/11, rydym wedi archwilio'r dystiolaeth i asesu lle mae'r sector cyfathrebu yn darparu canlyniadau cadarnhaol i ddinasyddion ac i ddefnyddwyr, a lle mae materion newydd wedi codi neu lle mae angen symud ymlaen ymhellach er mwyn cyflawni ein hamcanion a'n dyletswyddau statudol. Mae ein hadroddiadau, *Profiad y Defnyddiwr*², a *Phrofiad y Defnyddiwr Busnes*³ yn cael ei gyhoeddi ar yr un amser â'r Cynllun hwn ac yn rhoi rhagor o fanylion ynghylch y gwaith ymchwil.
- 2.6 Gwnaethom gyhoeddi ein cynllun blynyddol drafft i ymgynghori arno am 10 wythnos ar 9 Rhagfyr 2009⁴. Yn ystod y cyfnod hwnnw, gwnaethom hefyd gynnal amrediad o ddigwyddiadau ymgynghori â rhanddeiliaid a chynnal dadansoddiad mewnol pellach o'n rhaglen waith. Ar y cyfan, roedd yr ymatebion i'r ymgynghoriad yn gefnogol i'n

¹ http://www.ofcom.org.uk/about/accoun/reports_plans/annual_plan1011/projects/

² <http://www.ofcom.org.uk/research/tce/ce09/>

³ <http://www.ofcom.org.uk/research/tce/bce/>

⁴ <http://www.ofcom.org.uk/consult/condocs/draftannplan1011/>

blaenoriaethau a'n rhaglen waith arfaethedig ar gyfer 2010/11. Rydym wedi cynnwys sylwadau ac ychwanegu manylion at ein cynllun blynyddol yn ôl yr ymatebion. Hefyd, roedd yr ymatebion yn cynnwys llawer o sylwadau, cwestiynau ac awgrymiadau penodol. Mae Atodiad 1 yn crynhoi ein hymatebion i'r adborth hwn.

Bydd ein gwaith yn 2010/11 yn canolbwyntio ar feysydd lle mae arnom eisiau symud ymlaen ymhellach at gyflawni canlyniadau cadarnhaol i ddinasyddion a defnyddwyr

- 2.7 Rydym wedi nodi naw maes blaenoriaeth lle rydym am wneud cynnydd sylweddol dros y flwyddyn nesaf er mwyn cyflawni canlyniadau cadarnhaol i ddefnyddwyr a dinasyddion.
- 2.8 Yn ogystal â'r blaenoriaethau hyn, mae gennym nifer o feysydd gwaith parhaus eraill. Mae Ffigur 1 yn dangos ein rhaglen waith a bydd manylion y prosiectau penodol sy'n sail i'r rhaglen waith hon yn Atodiad 1.

Byddwn yn parhau i weithio i ddarparu canlyniadau penodol sydd o fudd i ddinasyddion ac i ddefnyddwyr, gan gynnwys busnesau, yn y farchnad cyfathrebu

- 2.9 Mae cefnogi ac amddiffyn defnyddwyr, ynghyd â diogelu buddiannau dinasyddion, wedi bod wrth galon rhaglen waith Ofcom bob amser.
- 2.10 Yn 2010/11, rydym yn bwriadu gwneud cynnydd sylweddol ar bedwar maes blaenoriaeth.
- 2.11 Byddwn yn gweithio gyda'r Consortiwm Cyfranogiad Digidol a ffurfiwyd gan y Llywodraeth i annog a datblygu cyfranogiad digidol ledled y DU. Bydd **annog defnyddwyr i gael a defnyddio band eang drwy gefnogi'r Consortiwm Cyfranogiad Digidol** yn flaenoriaeth i ni.
- 2.12 Gall derbyniad symudol a band eang annigonol gael effaith andwyol bosibl ar ddinasyddion a defnyddwyr, yn cynnwys busnesau. Mae rhannau gwledig y DU, yn enwedig yn y Gwledydd sydd wedi'u datganoli, yn cael eu heffeithio'n benodol gan y materion hyn. Bydd **symud ymlaen o ran ardaloedd digyswllt band eang a ffonau symudol** yn flaenoriaeth arall.
- 2.13 Mae cynyddu'r gystadleuaeth wedi esgor ar nifer o fanteision i ddefnyddwyr o ran mwy o ddewis, prisiau is ac arloesedd. Ond mae cynnyrch a modelau prasio sy'n newid yn gyflym, yn ogystal â phrosesau cymhleth i newid cyflenwyr a pheynnau, yn gallu creu anawsterau i ddefnyddwyr. A chofio hyn, bydd **sicrhau bod defnyddwyr yn gallu newid o un darparwr cyfathrebu i'r llall drwy gael gwared ag unrhyw rwystrau diangen** yn parhau i fod yn flaenoriaeth i ni yn 2010/11.
- 2.14 Ar hyn o bryd mae rheoleiddio cynnwys yn amrywio yn ôl llwyfan, ond mae'r gwahaniaethau rhwng llwyfannau'n dechrau pylu. Yn anochel, bydd rheoleiddio clir, syml ac effeithiol yn dod yn bwysicach. Mae **addasu rheoleiddio cynnwys ar gyfer newidiadau yn anghenion cynulleidfaoedd** yn flaenoriaeth ar gyfer 2010/11.
- 2.15 Yn ychwanegol at y meysydd blaenoriaeth uchod, byddwn hefyd yn parhau i ganolbwyntio ar y prif feysydd gwaith parhaus canlynol:
- Sicrhau bod gwasanaethau cyfathrebu ar gael, bod pobl yn eu defnyddio ac yn eu defnyddio'n effeithiol

- Adolygu a hyrwyddo'r wybodaeth sydd ar gael i ddefnyddwyr
- Amddiffyn defnyddwyr a chynulleidfaoedd rhag niwed ac arferion annheg
- Deall profiadau defnyddwyr busnes.

Byddwn yn parhau i hyrwyddo cystadleuaeth ac arloesedd mewn marchnadoedd cyfathrebu i sicrhau bod defnyddwyr, yn cynnwys busnesau, yn elwa o ddewis ehangach, prisiau is a gwasanaethau newydd

- 2.16 Mae defnyddwyr a dinasyddion yn elwa o farchnadoedd cystadleuol sy'n gweithredu'n dda. Gall cystadleuaeth arwain at brisiau is a dewis ehangach o nwyddau a gwasanaethau. Mewn marchnadoedd lle mae'r gystadleuaeth yn wan, mae defnyddwyr yn aml dan anfantais oherwydd nad oes dim yn cymell cwmnïau i arloesi, ac mae hynny'n cyfyngu ar ddewis ac yn cadw prisiau'n uchel.
- 2.17 Yn 2010/11, mae gennym ddwy flaenoriaeth am gynnydd ym maes cystadleuaeth yr ydym yn am wneud cynnydd sylweddol arnynt.
- 2.18 Ar ôl buddsoddi mewn rhwydweithiau band eang cyflym iawn, gan gynnwys Virgin Media, BT a darparwyr eraill, ein blaenoriaeth ar gyfer y flwyddyn nesaf fydd **gweithredu rheoleiddio er mwyn cefnogi cystadleuaeth effeithiol a buddsoddiad effeithlon mewn band eang cyflym iawn**, yn bennaf drwy ein prosesau adolygu'r farchnad.
- 2.19 Ar ôl cyhoeddi ein datganiad terfynol mewn cysylltiad â'r ymchwiliad i deledu drwy dalu, sy'n nodi y byddwn yn parhau i **sicrhau cystadleuaeth deg ac effeithiol mewn Teledu drwy Dalu**.
- 2.20 Yn ogystal â'r meysydd blaenoriaethau a amlinellwyd uchod, mae gennym hefyd amrediad o brif feysydd gwaith parhaus y byddwn yn canolbwyntio arnynt ym maes cystadleuaeth:
- Parhau i hyrwyddo cystadleuaeth effeithiol mewn telathrebu symudol a sefydlog
 - Adolygu rheolau rheoleiddio sy'n effeithio ar gyllido cynnwys
 - Gorfodi cystadleuaeth a datrys anghydfodau.

Rydym yn parhau i hybu, cynnal a chryfhau seilwaith cyfathrebu er mwyn cefnogi arloesedd a chyflwyno gwasanaethau newydd

- 2.21 Dros y blynyddoedd diwethaf, mae lefel gyffredinol y buddsoddiad yn y seilwaith cyfathrebu wedi bod yn galonogol. Mae defnyddwyr eisoes yn elwa neu'n dechrau elwa o ystod eang o wasanaethau newydd neu well a byddwn yn parhau i sicrhau bod y seilwaith cyfathrebu yn cael ei gynnal a'i gryfhau dros y flwyddyn nesaf.
- 2.22 Mae gennym dri maes blaenoriaeth o ran seilwaith a sbectrwm yn 2010/11 ac rydym yn bwriadu gwneud llawer o waith arnynt.
- 2.23 Os yw defnyddwyr am gael mynediad at wasanaethau di-wifr arloesol, yna rhaid cael sbectrwm addas. Er mwyn symud ymlaen â'n gwaith ar ryddhau sbectrwm, bydd **clirio'r band 800MHz i baratoi ar gyfer rhyddhau a gweithredu cyfarwyddyd y Llywodraeth ar bolisi sbectrwm**, yn flaenoriaethau ar gyfer 2010/11.
- 2.24 Tasg hollbwysig arall i ni ar gyfer y flwyddyn nesaf o ran sbectrwm fydd Gemau Olympaidd a Gemau Paralympaidd 2012 Llundain. Bydd **sicrhau darpariaeth gwasanaethau di-wifr ar gyfer y Gemau Olympaidd a Paralympaidd yn Llundain** yn flaenoriaeth i ni'r flwyddyn nesaf.

- 2.25 Yn ogystal â'r uchod, bydd gennym hefyd nifer o feysydd gwaith parhaus ym maes seilwaith a sbectrwm dros y deuddeg mis nesaf. Mae'r rhain yn cynnwys:
- Gweithio gyda Digital UK a'r Llywodraeth i gefnogi'r broses newid i deledu digidol
 - Hyrwyddo dyrannu bandiau sbectrwm yn effeithlon ar gyfer defnydd newydd
 - Datblygu fframwaith rhyngwladol sefydlog yn sail i raglen dyrannu sbectrwm
 - Deall gallu rhwydwaith

Byddwn hefyd yn cwblhau gwaith mewn ystod o feysydd gwaith sy'n ein cefnogi ac yn ein galluogi

- 2.26 Yn ogystal â'n gwaith a amlinellwyd uchod, rydym yn disgwyl y byddwn yn gweithio mewn ystod o feysydd a fydd yn ein cefnogi ac yn ein galluogi i gyflawni ein dyletswyddau a'r gwaith a amlinellwyd. Bydd y meysydd allweddol ar gyfer 2010/11 yn cynnwys gweithredu darpariaethau perthnasol y Fframwaith Rheoleiddio Ewropeaidd diwygiedig, gweithredu'r dyletswyddau a'r tasgau newydd sy'n deillio o'r Mesur Economi Ddigidol, yn ogystal â datblygu blaenoriaethau strategol hirdymor Ofcom i'r dyfodol.
- 2.27 Un o swyddogaethau Ofcom yw darparu gwasanaethau penodol i'n rhanddeiliaid. Byddwn yn parhau i ddarparu gwasanaethau hanfodol, gan gynnwys cadw'r tonnau awyr yn rhydd rhag ymyrraeth, dyrannu ystodau rhifau ffôn a darparu gwasanaethau gwybodaeth, fel sy'n ofynnol dan y Ddeddf Cyfathrebiadau. Mae Atodiad 2 yn darparu manylion am y gweithgareddau hynny.

Byddwn yn parhau i weithio i gefnogi anghenion defnyddwyr a dinasyddion ar draws Rhanbarthau Lloegr, Gogledd Iwerddon, yr Alban a Chymru

- 2.28 Rydym yn cydnabod bod profiadau, gofidion ac anghenion dinasyddion a defnyddwyr, yn cynnwys busnesau, yn wahanol yn dibynnu ar eu lleoliad yn y DU. Rhan hanfodol o'n gwaith yw ystyried sut mae materion yn effeithio defnyddwyr a dinasyddion yng ngwahanol rannau o'r wlad.
- 2.29 Bydd deall profiadau ac anghenion dinasyddion a defnyddwyr ledled y DU yn parhau'n ffocws sy'n sail i'n gwaith. Fel rhan o'n holl weithgareddau rydym yn ystyried sut mae ein gwaith a'r canlyniadau'n berthnasol i Ranbarthau Lloegr, Gogledd Iwerddon, yr Alban a Chymru. Lle y bydd hynny'n berthnasol, byddwn yn ymdrechu i dargedu ein gwaith ar anghenion penodol y Gwledydd a'r Rhanbarthau.

Rydym wedi symud ymlaen mewn nifer o feysydd i leihau'r beichiau a roddwn ar randdeiliaid

- 2.49 Pryd bynnag y bo'n bosibl, ein nod yw caniatáu i'r farchnad ddarparu canlyniadau cadarnhaol i ddefnyddwyr ac i ddinasyddion heb reoleiddio. Mae Ofcom yn dal yn ymrwymedig i leihau a symleiddio rheoleiddio cymhleth neu ddianghenraid, ar yr un pryd â gwella'r gwerth am arian rydym yn ei ddarparu i randdeiliaid drwy barhau i wella ein heffeithlonrwydd ein hunain.
- 2.50 Cyfanswm cyllideb Ofcom ar gyfer 2010/11 yw £142.5m. Mae hyn yn cynnwys cyllid ar gyfer nifer o gyfrifoldebau newydd a ofynnwyd gan y llywodraeth yn ogystal â thaliadau ychwanegol i'r cronfa bensiwn gwnaeth Ofcom etifeddu. Ac eithrio eitemau ychwanegol newydd ein cyllideb weithredol craidd yw £127.5m. Ar sail debyg i debyg, mae hyn yn 3.6% yn is mewn termau real na'n cyllideb ar gyfer 2009/10.

Mae ein cynllun yn caniatáu i ni ymateb i newidiadau ac i faterion newydd

- 2.56 Ceir bob amser ddatblygiadau a materion yn y sector cyfathrebu y mae arnom angen ymateb iddynt, ond ni allwn bob amser gynllunio ar eu cyfer yn fanwl. Nid ydym yn disgwyl i 2010/11 fod yn wahanol. Yn yr un modd â blynyddoedd blaenorol, rydym yn bwriadu cynnal yr hyblygrwydd yn y cynllun blynyddol ar gyfer 2010/11, er mwyn i ni allu ymateb i newidiadau a materion newydd sy'n codi, fel y bo'n briodol.

Ffigur 1: Golwg gyffredinol ar raglen waith 2010/11 Ofcom

	Defnyddwyr a dinasyddion	Cystadleuaeth	Seilwaith a sbectrwm
Blaenoriaethau ar gyfer 2010/11	<ul style="list-style-type: none"> Symud ymlaen o ran ardaloedd digyswilt band eang a ffonau symudol Annog defnyddwyr i gael a defnyddio band eang drwy gefnogi'r Consortwm Cyfranogiad Digidol Sicrhau bod defnyddwyr yn gallu newid o un darparwr cyfathrebu i'r llall drwy gael gwared ag unrhyw rwystrau diangen Diweddaru rheoleiddio cynnwys i ddiwallu newidiadau yn anghenion cynulleidfaoedd 	<ul style="list-style-type: none"> Gweithredu rheoleiddio er mwyn cefnogi cystadleuaeth effeithiol a buddsoddiad effeithlon mewn band eang cyflym iawn Sicrhau cystadleuaeth deg ac effeithiol mewn Teledu drwy Dalu 	<ul style="list-style-type: none"> Dechrau clirio'r band 800Mhz yn llwyddiannus i greu cyfleoedd ar gyfer gwasanaethau newydd Paratoi cynlluniau i ryddhau sbectrwm ar gyfer band eang symudol Sicrhau y bydd gwasanaethau di-wifr ar gyfer y Gemau Olympaidd a Pharaolympaidd 2012 yn Llundain yn cael eu darparu
Prif feysydd gwaith parhaus	<ul style="list-style-type: none"> Sicrhau bod gwasanaethau cyfathrebu ar gael, bod pobl yn eu defnyddio ac yn eu defnyddio'n effeithiol Adolygu a hyrwyddo'r wybodaeth sydd ar gael i ddefnyddwyr Amddiffyn defnyddwyr a chynulleidfaoedd rhag niwed ac arferion annheg Deall profiadau defnyddwyr busnes 	<ul style="list-style-type: none"> Hyrwyddo cystadleuaeth effeithiol mewn telathrebu symudol a sefydlog Adolygu rheolau rheoleiddio sy'n effeithio ar gyllido cynnwys Gorfodi cystadleuaeth a datrys anghydfodau 	<ul style="list-style-type: none"> Cefnogi'r newid i'r digidol Hyrwyddo dyrannu sbectrwm yn effeithlon Datblygu fframwaith rhyngwladol sefydlog yn sail i'r rhaglen dyrannu sbectrwm Deall gallu rhwydwaith
	<ul style="list-style-type: none"> Dod o hyd i gyfleoedd i ddadreoleiddio a symleiddio Paratoi i weithredu'r newidiadau perthnasol yn neddfwriaeth y DU ac Ewrop 		

Adran 3

Agwedd Ofcom at reoleiddio

Prif ddyletswyddau Ofcom

- 3.1 Roedd Deddf Cyfathrebiadau 2003 yn rhoi'r dyletswyddau sylfaenol i Ofcom hyrwyddo buddiannau dinasyddion yng nghyswllt materion sy'n ymwneud â chyfathrebu a hyrwyddo buddiannau defnyddwyr mewn marchnadoedd perthnasol, drwy hybu cystadleuaeth pan fo hynny'n briodol.
- 3.2 Er mwyn llwyddo i gyflawni'r dyletswyddau hyn, mae gennym bum prif amcan sy'n sail i'n holl waith a gweithgareddau. Sef:
- Cefnogi ac amddiffyn defnyddwyr ledled y DU;
 - Sicrhau buddiannau i ddinasyddion (yn ôl arweiniad y Senedd);
 - Hybu cystadleuaeth ac arloesedd;
 - Cynnal a chryfhau seilwaith cyfathrebu'r DU; a
 - Symleiddio a lleihau rheoleiddio ar yr un pryd â sicrhau'r gwerth gorau am arian.
- 3.3 Wrth gyflawni ein dyletswyddau a cheisio cyflawni'r amcanion hyn rydym yn dilyn cyfres o egwyddorion rheoleiddio sy'n dylanwadu ar ffocws ein gwaith yn ogystal ag ar sut rydym yn gweithio. Mae'r egwyddorion hyn yn sicrhau bod ein gwaith yn rhoi sylw i faterion yn effeithiol, yn amserol, yn gadarn ac yn gynhwysfawr. Maent hefyd yn ein helpu i egluro ein hagwedd rheoleiddio i'n rhanddeiliaid.

Egwyddorion rheoleiddio Ofcom

Pryd byddwn yn rheoleiddio

- Bydd Ofcom yn gweithredu gyda gogwydd yn erbyn ymyrryd, ond â pharodrwydd i ymyrryd yn ddiymdroi ac yn effeithiol pan fydd angen.
- Bydd Ofcom yn ymyrryd pan mae dyletswydd statudol benodol i weithio at nod na all y marchnadoedd ei gyflawni ar eu pen eu hunain.

Sut rydym yn rheoleiddio

- Bydd Ofcom bob amser yn ceisio defnyddio'r dulliau rheoleiddio lleiaf ymwithiol er mwyn cyflawni ein hamcanion.
- Bydd Ofcom yn ceisio sicrhau bod ymyriadau ar sail tystiolaeth, yn gymesur, yn gyson, yn atebol ac yn dryloyw o ran ystyriaeth ac o ran canlyniadau.
- Bydd Ofcom yn rheoleiddio gyda chynllun blynyddol clir ac a adolygir yn gyhoeddus, gydag amcanion sydd wedi cael eu datgan.

Sut byddwn yn cefnogi rheoleiddio

- Bydd Ofcom yn ymchwilio i farchnadoedd yn gyson ac yn ceisio aros ar y blaen i ddealltwriaeth dechnolegol.
- Bydd Ofcom yn ymgynghori'n eang â'r holl rhanddeiliaid perthnasol ac yn asesu effaith camau rheoleiddio cyn rheoleiddio marchnad.

- 3.4 Mae ein gogwydd tuag at beidio ag ymyrryd yn ceisio sicrhau nad ydym ond yn rheoleiddio lle mae hynny'n gwbl angenrheidiol. Gallai ymyrryd diangen o'r fath ystumio neu lesteirio datblygiad marchnadoedd cystadleuol sy'n newid yn gyflym. Ond, lle mae angen ymyrryd, byddwn yn gwneud hynny'n gyflym ac yn gadarn.
- 3.5 Mae'n rhaid i ni sicrhau bod rheoleiddio'n helpu yn hytrach nag yn rhwystro datblygiad marchnadoedd. I gyflawni hyn, ein hegwyddor yw defnyddio'r mecanweithiau rheoleiddio lleiaf ymwithiol sy'n briodol i'r sefyllfa. Fel rhan o hyn, byddwn hefyd yn ystyried pa mor ddymunol ydyw i hyrwyddo a hwyluso datblygu a defnyddio dulliau effeithiol o hunan-reoleiddio.
- 3.6 Rydym wedi ymrwymo i wneud penderfyniadau ar sail tystiolaeth. I wneud hyn, mae'n rhaid i ni ddeall agweddau defnyddwyr, a byddwn yn cyflawni hyn drwy gyfrwng rhaglen gynhwysfawr o ymchwil marchnad a drwy ddeall datblygiadau yn y farchnad, a byddwn yn gwneud hyn drwy gasglu a dadansoddi gwybodaeth am y farchnad.
- 3.7 Rydym hefyd yn cydnabod pwysigrwydd ymgynghori â'n holl randdeiliaid amrywiol, yn anffurfiol wrth i ddewisiadau yn ein gwaith gael eu pennu a'u mireinio, ac yn ffurfiol drwy gyhoeddi dogfennau ymgynghori.
- 3.8 Mae cynnal asesiadau o effaith yn helpu i sicrhau ein bod yn dilyn arferion da wrth wneud penderfyniadau. Mae asesiad o effaith yn golygu bod yn glir am y mater y mae angen rhoi sylw iddo, nodi ystod o ddewisiadau a dadansoddi effeithiau pob un.
- 3.9 Mae ein prif ddyletswydd sef hyrwyddo buddiannau dinasyddion a defnyddwyr, yn golygu ei bod yn arbennig o bwysig ein bod yn deall sut y mae ein penderfyniadau'n effeithio ar y grwpiau hyn. Fel defnyddwyr, rydym yn cymryd rhan yn y farchnad, trwy brynu neu ddefnyddio nwyddau a gwasanaethau. Fel dinasyddion, nid ein buddiannau unigol cul ni sy'n bwysig i ni, ond beth sydd orau i'r gymdeithas.
- 3.10 Weithiau gall buddiannau dinasyddion fod yn groes i fuddiannau o leiaf rhai defnyddwyr unigol.
- 3.11 Felly, wrth wneud penderfyniadau, mae'n bwysig ein bod yn adnabod buddiannau dinasyddion a buddiannau defnyddwyr hefyd. Gallwn wedyn ddeall y cyfaddawdu sydd ynghlwm wrth ein penderfyniadau'n aml. Mae proses gynllunio flynyddol Ofcom yn ceisio pennu ein rhaglen waith ar gyfer y dyfodol gan gadw'r agwedd hon tuag at reoleiddio mewn cof.
- 3.12 Yn ogystal â'n hegwyddorion rheoleiddio, ceir sawl thema sydd bob amser yn bwysig i'n prosiectau. Bydd yr egwyddorion hyn yn dal yn bwysig gydol ein gwaith yn 2010/11:
- Ystyried sut mae ein gwaith a'i ganlyniadau'n berthnasol i bob gwlad yn y DU. Mae goblygiadau newidiadau sefydliadol a gwahaniaethau rhwng y gwledydd yn cael mwy a mwy o ddylanwad ar waith Ofcom.
 - Mae glynu wrth becyn cymorth buddiannau defnyddwyr Ofcom yn ffordd o sicrhau bod Ofcom yn canfod ac yn rhoi sylw i fuddiannau defnyddwyr ar draws ei waith. Mae'n cynnwys cyfres o gwestiynau y dylai pob tîm prosiect mewnol eu gofyn i sicrhau y rhoddir ystyriaeth briodol i ddefnyddwyr.

- Bydd ymgynghori agored â phaneli a phwyllgorau ymgynghori Ofcom wrth i'n gwaith fynd rhagddo yn helpu i sicrhau bod ein gwaith yn ystyried nifer o oblygiadau i bob gwlad, i bobl hŷn a phobl anabl, ac i ddefnyddwyr, gan gynnwys defnyddio sbectrwm yn effeithlon, lle bo'n briodol.

Adran 4

Sicrhau canlyniadau cadarnhaol i ddefnyddwyr a dinasyddion

Datblygiadau'r farchnad, canlyniadau a rhaglen waith Ofcom

- 4.1 Mae gan Ofcom ystod eang o ddyletswyddau penodol sydd wedi'u nodi mewn deddfwriaeth. Fodd bynnag, dylai ein holl weithgareddau a'n gwaith gyfrannu at ddarparu canlyniadau cadarnhaol ar gyfer defnyddwyr a dinasyddion yn y sector cyfathrebu.
- 4.2 Wrth bennu ein blaenoriaethau a'n rhaglen waith ar gyfer 2010/11, rydym wedi ystyried sut mae'r sector cyfathrebu wedi darparu canlyniadau cadarnhaol i ddinasyddion a defnyddwyr. Rydym hefyd wedi ystyried i ba raddau mae datblygiadau polisi cyhoeddus a'r farchnad wedi creu materion a meysydd ffocws newydd.
- 4.3 Mae ein hasesiad o ddatblygiadau'r farchnad a chanlyniadau'n defnyddio'r ymchwil helaeth a wna Ofcom i ddeall yn llawn argaeledd, defnydd, pryderon a materion defnyddwyr yn y sector cyfathrebu. Mae hyn yn cynnwys ein hymchwil *Profiad y Defnyddiwr*, ein hymchwil *Profiad y Defnyddiwr Busnes* a'n hymchwil ehangach flynyddol ar y *Farchnad Cyfathrebu*.
- 4.4 Yma, rydym yn amlinellu ein gwaith hyd yn hyn mewn ystod eang o feysydd, gan ystyried profiad defnyddwyr a dinasyddion ym mhob un o'r rhain. Cyfeiriwn at faterion allweddol rydym yn bwriadu canolbwyntio arnynt fel rhan o'n rhaglen waith ar gyfer 2010/11. Ceir mwy o fanylion yn Atodiad 1.

Darparu canlyniadau penodol i ddefnyddwyr a dinasyddion

- 4.5 Mae dau ddatblygiad allweddol yn y farchnad wedi effeithio ar ein gwaith o ddarparu canlyniadau penodol i ddefnyddwyr a dinasyddion. Yn gyntaf, mae gwasanaethau digidol wedi tyfu yn eu pwysigrwydd ac mae hyn galluogi cyfranogiad yn yr economi a'r gymdeithas yn ei chyfanrwydd. Rydym hefyd wedi gweld dyfodiad marchnadoedd cyfathrebu sy'n fwy cymhleth ac wedi'u huno sydd wedi golygu ei bod yn fwy dyrus i ddefnyddwyr lywio drwy'r marchnadoedd ac sydd wedi arwain at set newydd o faterion i ddefnyddwyr.

Sicrhau bod gwasanaethau cyfathrebu ar gael, bod pobl yn eu defnyddio ac yn eu defnyddio'n effeithiol

- 4.6 Mae gan Ofcom ddyletswydd benodol i sicrhau bod ystod eang o wasanaethau cyfathrebu electronig, gan gynnwys gwasanaethau data cyflym, a gwasanaethau radio a theledu, ar gael ledled y DU. Wrth gyflawni'r ddyletswydd hon rhaid i ni ystyried, ymysg eraill, anghenion pobl ag anableddau; defnyddwyr hŷn; y rheini sydd ar incwm isel; pobl yng ngwahanol rannau o'r Deyrnas Unedig; y cymunedau ethnig gwahanol yn y Deyrnas Unedig; a phobl sy'n gweithio mewn ardaloedd trefol a gwledig.
- 4.7 Rydym wedi gweithio i gyflawni'r ddyletswydd hon drwy sicrhau bod gwasanaethau cyfathrebu digidol ar gael, bod pobl yn eu defnyddio a bod pobl yn eu defnyddio'n

effeithiol. Prif ffocws ein gwaith fu deall a, phan fo'n bosibl, cynyddu cynhwysiant digidol ar gyfer dinasyddion a defnyddwyr.

Argaeledd

- 4.8 Mae argaeledd cyffredinol gwasanaethau cyfathrebu digidol wedi bod yn gyson uchel ledled y DU, gydag o leiaf 9 defnyddiwr o bob deg â mynediad at wasanaethau band eang, sefydlog, symudol a theledu digidol. Ar yr un pryd, ceir perygl y bydd gagedor digidol yn datblygu, o ran argaeledd daearyddol ac argaeledd gwasanaethau i grwpiau penodol o ddefnyddwyr, yn enwedig ar gyfer gwasanaethau band eang a ffonau symudol.
- 4.9 Er gwaethaf y ffaith bod gwasanaethau symudol ar gael yn eang, nid yw darpariaeth gwasanaethau llais 2G yn gyffredin (mae 98% o'r boblogaeth yn byw mewn ardal ble mae o leiaf un gweithredwr) ac mae darpariaeth 3G yn fwy cyfyngedig (87% o'r boblogaeth yn byw mewn ardal ble mae o leiaf un gweithredwr). Ardaloedd digyswllt symudol yw'r enw a roddwn ar ardaloedd a lleoliadau lle nad oes gwasanaethau symudol ar gael.
- 4.10 Mae defnyddwyr yn rhoi gwerth uchel ar wasanaethau symudol ac maent yn hanfodol ar gyfer nifer o fanteision i ddinasyddion, megis y gwasanaethau brys. Oherwydd bod defnyddwyr yn gwerthfawrogi gwasanaethau symudol fel ffordd o gadw mewn cysylltiad â phobl eraill i ffwrdd o'u cartrefi neu eu gweithle a'u bod yn cael eu gwerthfawrogi gan ddinasyddion fel ffordd o gysylltu â'r gwasanaethau brys, mae'r ffaith bod ardaloedd digyswllt symudol yn bodoli yn peri pryder i ni. Mae problemau gyda derbyniad yn dal yn bodoli mewn rhai ardaloedd yn enwedig yn y Gwledydd datganoledig. Mae darpariaeth 3G mewn ardaloedd gwledig yn dal yn is o lawer nag mewn ardaloedd trefol, ac mae cynyddu darpariaeth 2G i roi sylw i ardaloedd digyswllt ar sail fasnachol yn annhebygol.
- 4.11 Fel cam cyntaf i roi sylw i bryderon dinasyddion rydym wedi canolbwyntio ar weithredu crwydro symudol mewn argyfwng, sy'n caniatáu i ddefnyddwyr ddefnyddio rhwydwaith arall i wneud galwad frys mewn ardaloedd lle nad oes gan eu rhwydwaith eu hunain ddarpariaeth. Ym mis Hydref 2009, rhoddwyd crwydro symudol mewn argyfwng ar waith yn llawn.
- 4.12 Rydym yn bwriadu parhau â'n gwaith gydag ardaloedd digyswllt symudol dros y flwyddyn nesaf er mwyn ystyried ffyrdd o wella argaeledd symudol.
- 4.13 Er gwaethaf y ffaith bod gwasanaethau band eang sefydlog ar gael yn eang, mae ardaloedd digyswllt band eang yn dal yn bodoli – ar hyn o bryd ni all 0.4% o eiddo gael gwasanaethau DSL syml iawn. Ceir hefyd nifer fawr o dai, yn enwedig mewn ardaloedd gwledig sydd ond yn gallu cael gwasanaethau band eang araf iawn. Mae oddeutu un o ddeg o dai yn y DU sydd ddim yn gallu derbyn gwasanaeth 2Mbps.
- 4.14 Fel rhan o'r *Adroddiad Terfynol Prydain Ddigidol* amlinellodd y Llywodraeth ei chynlluniau ar gyfer Ymrwymiad Gwasanaeth Cyffredin ar gyfer band eang, a fyddai'n sicrhau bod gwasanaethau gyda chyflymder o 2Mbps o leiaf ar gael i bob cartref ar draws y DU. Roedd hefyd yn gosod cynlluniau i sicrhau bod rhwydweithiau band eang cyflym iawn ar gael i'r rhan fwyaf o ddefnyddwyr. Ar gais y Llywodraeth, rydym wedi darparu cymorth a chyingor technegol ar y gwaith hwn hyd yn hyn a byddwn yn parhau i weithio gyda'r Llywodraeth i wella argaeledd band eang ledled y DU.

Defnydd

- 4.15 Er gwaethaf y cynnydd yn y niferoedd sy'n defnyddio gwasanaethau digidol ar draws y boblogaeth yn ei chyfanrwydd, mae'r nifer yn anwastad ar draws grwpiau gwahanol o ddefnyddwyr. Mae defnyddwyr hŷn a'r rheini mewn cartrefi ag incwm isel yn llai tebygol o lawer na'r cyfartaledd i gael gwasanaeth band eang yn eu cartref.
- 4.16 Wrth i gymdeithas ddod i ddibynnu mwy a mwy ar dechnoleg ddigidol, mae amrywiol wasanaethau cyfryngau a chyfathrebu'n dod yn rhan annatod o fywyd bob dydd. Yn fwyfwy, mae defnyddio'r gwasanaethau hyn a gwybodaeth am eu defnyddio'n dod yn rhagofyniad ar gyfer cymryd rhan effeithiol mewn cymdeithas ac yn yr economi.
- 4.17 Mae ein rhaglen llythrennedd yn y cyfryngau wedi cyfrannu at annog mwy o bobl i ddefnyddio a deall gwasanaethau digidol. Mae ein ffocws yn y maes hwn wedi bod ar ddarparu arweiniad a gweithio gyda rhanddeiliaid i hybu llythrennedd yn y cyfryngau ar gyfer pawb ledled y DU. Rydym wedi cefnogi a gweithio gydag ystod eang o sefydliadau a chynlluniau ac rydym wedi parhau i gynhyrchu ymchwil a darparu gwybodaeth.
- 4.18 Wrth ymateb i *Adroddiad Interim Prydain Ddigidol* y Llywodraeth, rydym wedi gweithio gydag ystod o randdeiliaid, er mwyn llunio Gweithgor Llythrennedd yn y Cyfryngau Prydain Ddigidol. Roedd hwn wedi cyflwyno argymhellion sy'n galluogi datblygu agenda clir er mwyn darparu mwy o lythrennedd yn y cyfryngau.
- 4.19 Yn yr *Adroddiad Terfynol Prydain Ddigidol*, roedd y Llywodraeth yn gofyn i Ofcom arwain y Consortiwm er mwyn hyrwyddo Cyfranogiad Digidol. Mae hyrwyddo cyfranogiad digidol yn cynnwys gwaith i gynyddu cyrhaeddiad, hyd a lled defnyddio technoleg ddigidol ar draws pob rhan o gymdeithas, gan gynnwys argaeledd, defnyddio a deall gwasanaethau digidol. Cafodd y Cynllun Cenedlaethol ar gyfer Cyfranogiad Digidol, sy'n amlinellu cynlluniau ar gyfer Rhaglen Marchnata Gymdeithasol a Gwaith Maes wedi'i Dargedu ei gyhoeddi ar 2 o Fawrth 2010. .

Cefnogi defnyddwyr

- 4.20 Yn ogystal ag elwa o argaeledd a mynediad at wasanaethau digidol, mae'n bwysig hefyd bod defnyddwyr yn gallu ymgysylltu'n effeithiol â gwasanaethau o'r fath. Mae cynnyrch a modelau prisio cymhleth sy'n newid yn gyflym, yn ogystal â phrosesau cymhleth i newid cyflenwyr yn gallu creu anawsterau i ddefnyddwyr. Er mwyn cefnogi defnyddwyr yn y cyd-destun hwn rydym wedi gweithio i rymuso defnyddwyr drwy hyrwyddo gwybodaeth a chefnogi prosesau newid er mwyn eu galluogi i fanteisio ar yr ystod gynyddol o gynnyrch a gwasanaethau sydd ar gael.

Newid

- 4.21 Dylai defnyddwyr allu newid rhwng darparwyr heb ormod o ymdrech, aflonyddwch a phryder. Pan nad yw hyn yn wir, gall defnyddwyr sy'n newid dioddef niwed. Ar ben hynny, gall arwain at ddiffyg hyder gan ddefnyddwyr mewn prosesau newid sy'n golygu nad yw defnyddwyr yn dewis newid. Gallai hyn lesteirio'r broses gystadleuol ac ni fydd defnyddwyr yn cael manteision cystadleuaeth y dylent allu eu disgwyl
- 4.22 Mae ein gwaith sy'n ymwneud â defnyddwyr yn newid yn edrych ar dri phrif faes.

Mynd i'r afael â rhwystrau gwybodaeth sy'n atal newid

- 4.23 Mae gwybodaeth yn chwarae rhan allweddol o ran galluogi defnyddwyr i fanteisio i'r eithaf ar farchnadoedd cystadleuol. Os nad yw defnyddwyr yn gwybod yn llawn am y gwasanaethau sydd ar gael iddynt, gall defnyddwyr wneud penderfyniadau anghywir a bod yn amharod i newid. Mae Ofcom wedi gweithio i gefnogi defnyddwyr drwy ddarparu gwybodaeth nad yw'r farchnad yn ei darparu'r effeithiol ond sy'n eu helpu i ddewis. Fel rhan o hyn:
- Gwnaethom lansio cynllun achredu ar gyfer cwmnïau cymharu prisiau i hybu gwasanaethau cymharu prisiau cywir a diweddar. Hyd yn hyn rydym wedi achredu tri chwmni: *Simplify Digital*, *BroadbandChoices* a *Billmonitor*,
 - Er mwyn rhoi sylw i bryderon am ganlyniadau i gwsmeriaid band eang roeddem wedi annog darparwyr gwasanaethau rhynggrwyd i ymrwmo i god gwirfoddol er mwyn darparu gwybodaeth berthnasol i ddefnyddwyr adeg gwerthu.
 - Gwnaethom gyhoeddi ymchwil i gyflymder band eang llinell sefydlog yn y DU⁵ a chanfuwyd bod gwahaniaethau sylweddol rhwng y cyflymder llwytho i lawr a oedd yn cael ei gynnig gan ddarparwyr gwasanaethau rhynggrwyd gwahanol, gyda'r cyflymder yn dibynnu ar y dechnoleg a ddefnyddid i ddarparu band eang yn ogystal â gallu rhwydwaith y darparwr. Byddwn yn parhau â'r gwaith ymchwil yn y flwyddyn nesaf; a
 - Gwnaethom gyhoeddi ystod o ganllawiau i ddefnyddwyr gyda chynghor ymarferol ar ystod o faterion yn y sector cyfathrebu gan gynnwys slamio, galwadau niwsans a sut mae cwyno.
- 4.24 Byddwn yn parhau i adolygu a hyrwyddo gwybodaeth i ddefnyddwyr er mwyn sicrhau bod defnyddwyr yn gallu gwneud dewisiadau deallus yn y farchnad gyfathrebiadau.

Mynd i'r afael â rhwystrau contractau sy'n atal newid

- 4.25 Yn ogystal â rhwystrau gwybodaeth, gall defnyddwyr hefyd wynebu rhwystrau contract sy'n atal newid; mae hyn yn golygu lle gall telerau contract effeithio ar allu defnyddwyr i newid yn y farchnad. Gall hyn fod yn wir pan fo'r telerau'n gallu arwain at ffioedd terfynu'n gynnar. Pryder arall yng nghyswllt contractau sy'n cael eu hadnewyddu'n awtomatig, h.y. contractau sy'n cael eu hadnewyddu'n awtomatig ar gyfer cyfnod contract isafswm newydd ar ôl i gyfnodau'r contract gwreiddiol ac unrhyw gyfnodau contract isafswm ar ôl hynny ddod i ben. Byddwn yn parhau â'n gwaith o ran asesu effaith y rhwystrau contractau hyn ar ymddygiad defnyddwyr ac ar gystadleuaeth er mwyn canfod unrhyw niwed neu effaith niweidiol.

Mynd i'r afael â rhwystrau proses sy'n atal newid

- 4.26 Mae gennym hefyd raglen barhaus o waith sy'n ymwneud â phrosesau newid er mwyn sicrhau nad ydynt yn atal defnyddwyr rhag newid.
- 4.27 Dros y blynyddoedd diwethaf, rydym wedi mynd i'r afael â materion sy'n dal i fodoli ym mhrosesau newid heddiw, gan gynnwys ein gwaith ar gam-werthu llinellau

⁵ http://www.ofcom.org.uk/research/telecoms/reports/bbspeed_jan09/

sefydlog, cyfnewid gwasanaethau band eang, cam-werthu symudol a Chludo Rhifau Symudol. Mae ein cynlluniau yn y maes hwn wedi cael rhywfaint o lwyddiant.

- 4.28 Fodd bynnag, gyda mwy a mwy o symud at werthu cynnyrch fesul bwndel, mae'n dod yn bwysicach fyth bod Ofcom yn edrych tua'r dyfodol, i sicrhau nad yw prosesau'n rhwystro gallu defnyddwyr i newid mewn byd o gynnyrch mewn bwndeli yn ogystal ag ar gyfer un gwasanaeth cyfathrebu.
- 4.29 Mae ein hymchwil wedi dangos bod gwasanaethau wedi'u bwndelu wedi gweld y gostyngiad mwyaf yng nghyfran y defnyddwyr sydd wedi newid cyflenwr dros y 12 mis diwethaf (o 24% i 13%) o'i gymharu â gwasanaethau eraill.
- 4.30 Mae'n bosibl y bydd twf bwndeli yn llesteirio defnyddwyr rhag newid yn y tymor hwy, ac ystyried yr angen - ar hyn o bryd - i ddefnyddwyr orfod llywio'u ffordd drwy nifer o brosesau sy'n benodol i gynnyrch penodol er mwyn newid eu bwndeli. Ar hyn o bryd, mae gwahanol brosesau yn bodoli ar gyfer newid llinell sefydlog, band eang, symudol a theledu wrth dalu. Fodd bynnag, mae nifer o ddarparwyr wedi lleisio'u dymuniad i symud i broses mwy cyfun.
- 4.31 Er mwyn rhoi sylw i hyn, byddwn yn cychwyn ar adolygiad o'r broses a'r graddau y maent yn hyrwyddo allbynnau da i ddefnyddwyr a chystadleuaeth. Pwrpas yr adolygiad fydd datblygu dull gweithredu strategol i sicrhau nad oes gormod o rwystrau rhag newid.

Amddiffyn defnyddwyr a chynulleidfaoedd rhag niwed ac arferion annheg

- 4.32 Tîm Cyngori Ofcom yw'r prif bwynt cyswllt ar gyfer defnyddwyr sydd am ofyn am gyngor neu gwyno i Ofcom am faterion yn y farchnad gyfathrebu. Gall defnyddwyr gysylltu â Thîm Cyngori Ofcom dros y ffôn, y rhyngwyd neu drwy'r post. Mae'r lefel o gwynion yn gyfeirdd allweddol wrth i Ofcom flaenoriaethu ble i ddwyn achos.
- 4.33 At ei gilydd roedd nifer y cwynion a gafodd Ofcom rhwng 2008 a 2009 wedi disgyn o oddeutu 20,000 y mis i oddeutu 16,000 y mis.

Defnyddwyr

- 4.34 Mae gennym ystod eang o waith sydd wedi'i anelu at leihau'r tebygolrwydd y caiff ddefnyddwyr niwed. Mae hyn yn canolbwyntio ar osod y canllawiau neu'r rheoliadau iawn ar gyfer darparwyr gwasanaeth a monitro'n gyson a chymryd camau gorfodi os na chydymffurfir â chanllawiau a rheolau. Yn gyffredinol, yr offer sydd ar gael i ni yw cyflwyno a gorfodi Amodau Cyffredinol a deddfwriaeth gyffredinol sy'n amddiffyn defnyddwyr megis Deddf Menter 2002.
- 4.35 Rydym wedi gwneud cynnydd o ran mynd i'r afael â materion sy'n effeithio ar ddefnyddwyr dros y tair blynedd diwethaf:
- Mae cwynion am alwadau mud a therfynu galwadau wedi disgyn yn sylweddol ers iddynt gyrraedd eu hanterth ddiwedd 2008. Ein prif declyn i fynd i'r afael â galwadau mud fu rhoi dirwyon i'r troseddwyd gwaethaf a rhoi cyhoeddusrwydd i hynny.
 - Mae cam-werthu cynlluniau ffonau symudol, yn enwedig drwy gynlluniau a oedd yn cynnig arian parod yn ôl, wedi bod yn broblem fawr. Pan fethodd côd hunan-reoleiddio â stopio'r broblem, roeddem wedi cyflwyno côd

gorfodol ac mae hynny wedi lleihau'r cwynion a welwyd ers iddynt gyrraedd eu hanterth, sef dros 800 ym mis Medi 2007 i dan 200 ym mis Hydref 2009.

- Ar y cyd â'n hasiantaeth rheoleiddio PhonePayPlus aethpwyd i'r afael â'r niwed sylweddol a achoswyd gan wasanaethau cyfradd premiwm, yn enwedig negeseuon testun sy'n cael eu bilio am yn ôl. Mae cwynion i PhonePayPlus wedi disgyn o'r pwynt uchaf sef 2,380 ym mis Ebrill 2008 i oddeutu 800 ym mis Hydref 2009.

4.36 Ond bu'n anos mynd i'r afael â rhai problemau:

- Mae cwynion am gam-werthu mewn telathrebu sefydlog wedi disgyn o'r pwynt uchaf sef 1,200 yn 2005, ond yn dal yn uchel, 900 ym mis Hydref 2009, er gwaethaf y ffaith ei bod yn rhaid i weithredwyr gydymffurfio â chodau ymarfer a bod rhaglen orfodi weithredol ar waith. I ymateb rydym wedi cryfhau'r reoleiddio trwy gyflwyno Amod Cyffredinol newydd (GC24)
- Mae contractau annheg, yn enwedig yng nghyswllt ffioedd terfynu cynnar rhy ddrud, wedi arwain at y drydedd nifer fwyaf o gwynion gan ddefnyddwyr ar un pwnc ym maes telathrebu. O ganlyniad i hynny rydym wedi rhoi canllawiau clir i weithredwyr ynghylch pa ffioedd sy'n annheg.
- Mae cwynion ac ymchwil i'r farchnad yn dangos bod darparwyr yn aml yn annigonol wrth ddelio â chwynion ynghylch gwasanaeth gwael i gwsmeriaid, ac o ganlyniad rydym yn gwella mecanweithiau i ddatrys anghydfodau.

Byddwn yn canolbwyntio ar weld cynnydd sylweddol ar bob un o'r materion hyn.

Cynulleidfaoedd

4.37 Fel rheoleiddiwr y diwydiant darlledu, rydym wedi parhau i ymateb i bryderon y cyhoedd ynghylch safonau ar deledu a radio. Mae'r safonau hyn yn ymwneud ag amrywiaeth o faterion gan gynnwys: niwed a thrangwydd, triniaeth annheg ac amhleidioldeb teg.

4.38 Yn ystod y ddwy flynedd diwethaf rydym wedi canolbwyntio ar fynd i'r afael â nifer o fethiannau difrifol gan ddarlledwyr o ran y ffordd maent wedi delio â phleidleisiau a chystadlaethau. Mae ein gwaith, sydd wedi arwain at ddirwyon gwerth dros £11m, a newid amodau trwyddedau, wedi lleihau'r achosion o gydymffurfio gwael yn y maes hwn yn sylweddol.

Addasu rheoleiddio cynnwys i ddiwallu newidiadau yn anghenion cynulleidfaoedd

4.39 Wrth i ddefnyddwyr ddefnyddio mwy a mwy o gynnwys ar draws llwyfannau gwahanol, mae materion sy'n ymwneud â rheoleiddio cynnwys yn dod yn fater pwysicach i ni. Ar hyn o bryd mae rheoleiddio cynnwys yn amrywio yn ôl llwyfan, ond gyda chydgyfeirio, mae'r gwahaniaethau rhwng gwahanol lwyfannau'n pylu. Mae felly'n bwysicach i ddefnyddwyr bod rheoleiddio cynnwys yn glir, yn syml ac yn effeithiol. Byddwn yn adolygu'r ystod gyfredol o reoliadau cynnwys er mwyn cyflawni'r amcan hwn.

Sicrhau bod cynnwys o ansawdd da ar gael yn eang

- 4.40 Dros y tair blynedd diwethaf mae cynnal a chryfhau argaeledd cynnwys a werthfawrogi gan gynulleidfaeodd, yn enwedig ym meysydd darlledu gwasanaeth cyhoeddus a radio masnachol, wedi bod yn flaenoriaeth i ni oherwydd ein statws rheoleiddiol. Ein ffocws fu hybu darparu cynnwys o ansawdd o'r fath yn eang i gynulleidfaeodd, yn enwedig yn yr ardaloedd sydd dan y bygythiad mwyaf.

Darlledu gwasanaeth cyhoeddus

- 4.41 Ym myd teledu, mae darnio cynulleidfaeodd (oherwydd bod mwy o sianeli ar gael) a newidiadau mewn marchnadoedd hysbysebu wedi herio modelau busnes darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus masnachol. Mae hyn yn ei dro wedi rhoi argaeledd darlledu gwasanaeth cyhoeddus a gyllidir yn fasnachol yn y fantol, wrth i gyllidebau rhaglenni ddod dan fwy a mwy o bwysau ac wrth i fwy a mwy o gynnwys clyweled gael ei wyllo ar-lein.
- 4.42 Mae gan Ofcom ddyletswydd benodol i adolygu darlledu gwasanaeth cyhoeddus o leiaf unwaith bob 5 mlynedd. Ym mis Ionawr 2009, roeddem wedi gorffen ein *Hail Adolygiad o Ddarlledu Gwasanaeth Cyhoeddus* lle gwnaethom argymhell i'r Llywodraeth weithredu i gynnal ac i gryfhau ansawdd darlledu gwasanaeth cyhoeddus.
- 4.43 Pan fu'n bosibl i ni roi newidiadau ar waith i sicrhau bod defnyddwyr a dinasyddion yn gallu parhau i gael gwasanaethau maent yn eu gwerthfawrogi, rydym wedi gwneud hynny. Yn benodol, rydym wedi newid y trwyddedau Sianel 3, a oedd yn helpu i sicrhau argaeledd parhaus newyddion rhanbarthol ar Sianel 3 yn y tymor byr, ac rydym wedi diwygio'r rheoliadau ar Five i hybu ffocws ar gynnwys sy'n tarddu o'r DU ac sydd wedi'i gyllido'n well, a werthfawrogi gan wylwyr. Roeddem hefyd wedi cynyddu ymrwymiad Channel Four i gynrychiadau'r tu allan i Lundain, er mwyn hyrwyddo dewis ehangach o safbwyntiau mewn cynnwys.

Radio

- 4.44 Er gwaethaf gwerth a phoblogrwydd radio, mae'r sector radio masnachol hefyd yn wynebu sialensiau sylweddol oherwydd newidiadau economaidd cylchol a strwythurol. Mae hyn wedi golygu bod nifer fawr o orsafoedd (gorsafoedd llai yn benodol) yn gwneud colledion ac mae rhai gorsafoedd radio wedi cau. Ac ystyried bod gwrandawyr yn gwerthfawrogi gwasanaethau radio masnachol, rydym wedi gweithio i gefnogi esblygiad radio.
- 4.45 Rydym wedi ystyried ceisiadau gan y rheini sy'n dal trwyddedau radio er mwyn caniatáu cydleoli. Mae cydleoli'n caniatáu i fwy nag un orsaf radio rannu eiddo stiwdio, ac felly lleihau'r costau, ar yr un pryd â chynnal cynnwys lleol gwahanol.
- 4.46 Roedd y Llywodraeth wedi datgan bod esblygiad radio yn faes allweddol yn ei *Hadroddiad Terfynol Prydain Ddigidol*, ac o ganlyniad, mae llawer o'n gweithgarwch yn y maes hwn wedi bod ar gais y Llywodraeth. Ym mis Gorffennaf 2009 roeddem wedi ymgynghori ar fesurau y byddem yn cynnig eu rhoi ar waith yng nghyswllt rheoleiddio gorsafoedd radio lleol masnachol petai'r mesurau a gynigiwyd gan y Llywodraeth yn ei *Hadroddiad Terfynol Prydain Ddigidol* yn dod yn gyfraith. Yn amodol ar newid mewn deddfwriaeth, roeddem wedi cynnig gweithredu strwythur tair haen ar gyfer radio, gan ganiatáu i rai gorsafoedd rhanbarthol rannu rhaglenni os oeddent yn cytuno i ddarparu gwasanaeth ar amblecs DAB cenedlaethol. Byddai hyn yn rhoi gwell dewis o orsafoedd DAB i ddefnyddwyr. Byddai gwrandawyr hefyd

yn elwa o'n cynigion a fyddai'n caniatáu i orsafoedd leihau rhywfaint ar eu rhaglenni lleol yn gyfnewid am fwy o newyddion lleol drwy gydol y dydd.

- 4.47 Er mwyn rhoi i'r sector radio masnachol yr hyblygrwydd i ymateb i amodau'r farchnad, ym mis Tachwedd 2009 roeddem hefyd wedi argymhell i'r Ysgrifennydd Gwladol y dylid dileu'r rheolau perchnogaeth radio lleol a'r rheolau perchnogaeth amblecs masnachol cenedlaethol. Roeddem hefyd wedi argymhell rhyddfrydoli rheolau perchnogaeth ar draws cyfryngau lleol, er mwyn rhoi mwy o hyblygrwydd i gwmnïau cyfryngau lleol fuddsoddi mewn cynnwys ar gyfer cynulleidfaoedd lleol.
- 4.48 Y Llywodraeth sydd yn awr i benderfynu a yw am weithredu ein hargymhellion i gefnogi darlledu gwasanaeth cyhoeddus a radio. Byddwn yn parhau i fonitro'r datblygiadau yn y maes hwn a byddwn yn cyfrannu ac yn ymateb pan fydd hynny'n berthnasol.

Rheolau ar reoleiddio ac ariannu cynnwys

- 4.49 Mae'r marchnadoedd sy'n ariannu'r cread o gynnwys clyweledol wedi gweld newidiadau helaeth fel canlyniad twf cyfryngau digidol a'r dirywiad economaidd. Mae'n bwysig felly sicrhau bod rheoleiddio'n parhau'n addas i farchnad sy'n newid yn gyflym iawn. Wrth wneud byddwn yn canolbwyntio'n benodol ar hysbysebu a chyfeiriadau masnachol. Bydd y gwaith yma yn torri ar draws ein gwaith ym meysydd y defnyddiwr a'r dinesydd, yn benodol o ran cynnwys a safonau, a chystadleuaeth.

Deall profiad defnyddwyr busnes

- 4.50 Yn 2009 roeddem wedi cynyddu'r flaenoriaeth a roddir i ddeall profiadau defnyddwyr busnes gwasanaethau telathrebu, gan asesu a oes angen i Ofcom wneud mwy i sicrhau bod anghenion defnyddwyr busnes yn cael eu diwallu. Fel rhan o'r gwaith hwn, rydym wedi cynnal rhaglen ymchwil i gael gwybod mwy am brofiadau busnesau sydd â phump cyflogwyr neu fwy o ran gwasanaethau sefydlog, gwasanaethau symudol a gwasanaethau rhyngwyd/data ac wedi gofyn iddynt am eu pryderon a'u rhwystredigaethau. Roeddem hefyd wedi cynnal cyfres o weithdai â busnesau ledled y DU i gael gwybod mwy am y materion penodol a allai effeithio ar fusnesau bach / neu fusnesau yn ardaloedd gwledig Cymru, yr Alban a Gogledd Iwerddon.
- 4.51 Roedd ein hymchwil yn dangos bod gwasanaethau telathrebu'n dod yn bwysicach i fusnesau sydd â phump cyflogwyr neu fwy ac roedd hefyd wedi canfod er bod busnesau, at ei gilydd, yn fodlon â'r gwasanaethau sydd ar gael, roedd pryderon hefyd mewn nifer o feysydd, gan gynnwys gwasanaeth i gwsmeriaid, darpariaeth symudol a chyflymder band eang.
- 4.52 Rydym yn bwriadu cynnal ymchwil aml ymysg defnyddwyr busnesau i gynnal ein dealltwriaeth.

Hybu cystadleuaeth i sicrhau bod defnyddwyr a dinasyddion yn elwa o ddewis ehangach, prisiau is ac arloesedd

- 4.53 Mae defnyddwyr a dinasyddion yn elwa o farchnadoedd cystadleuol sy'n gweithredu'n effeithiol. Gall cystadleuaeth arwain at brisiau is a dewis ehangach o nwyddau a gwasanaethau gwahanol, yn ogystal â hybu arloesedd wrth i gwmnïau gystadlu â'i gilydd i ddenu a chadw cwsmeriaid. Mewn marchnadoedd lle mae'r gystadleuaeth yn wan, efallai nad oes dim yn cymhell cwmnïau i arloesi, sy'n cyfyngu ar ddewis, ac mae'n debygol y bydd prisiau'n uwch nag y byddent petai gystadleuaeth. Gall hyn arwain at ganlyniadau nad ydynt er budd defnyddwyr.

- 4.54 Mae gwaith Ofcom yn y maes hwn ar hybu cystadleuaeth effeithiol mewn marchnadoedd cyfathrebu dros y tair blynedd diwethaf wedi canolbwyntio ar delathrebu sefydlog, telathrebu symudol a theledu drwy dalu. Byddwn yn parhau i ganolbwyntio ar y meysydd hyn yn ystod 2010/11 ac hefyd yn dechrau canolbwyntio ar y berthynas rhwng rheoleiddio a chyllido cynnwys.

Hybu cystadleuaeth effeithiol mewn telathrebu

Sefydlog

- 4.55 Pan ysgwyddodd Ofcom y cyfrifoldeb dros reoleiddio'r sector cyfathrebu ddiwedd 2003, roedd y farchnad yn cynnwys dewis i ddefnyddwyr o gyflenwyr gwasanaeth ar gyfer gwasanaethau telathrebu sefydlog, ond roedd y dewis yn brin o ran cynnyrch a gwasanaethau. Roedd hyn o ganlyniad i ddarparwyr gwasanaeth yn defnyddio'r set gyffredin o gynnyrch cyfanwerthol a ddarparwyd gan BT, yn hytrach na buddsoddi yn eu seilwaith eu hunain, a fyddai'n hybu arloesedd ac yn eu galluogi i gynnig ystod ehangach o gynnyrch a gwasanaethau.
- 4.56 I ymateb i'r amodau hyn yn y farchnad, roeddem wedi cwblhau ein Hadolygiad Strategol Telathrebu yn 2005 a oedd â'r nod o ddatblygu marchnad telathrebu sefydlog a fyddai'n rhoi gwerth am arian i ddefnyddwyr a dewis o wasanaethau arloesol ac o ansawdd uchel. O ganlyniad i'r Adolygiad, roedd yn rhaid i BT sicrhau bod nifer o gynnyrch cyfanwerthol wedi'u rheoleiddio ar gael i ddarparwyr eraill ar sail gyfwerth. Cafodd y gofynion hyn eu rhoi ar waith drwy nifer o Ymrwymadau. O ganlyniad, cytunodd BT y byddai ei fusnes rhwydwaith mynediad (Openreach) yn trin ei fusnes adwerthu yn yr un modd â ddarparwyr gwasanaeth eraill. Roedd hyn yn golygu ei bod yn rhaid i BT ddefnyddio'r un set cynnyrch cyfanwerthol â'r rheini a oedd ar gael i drydydd partiön, a oedd yn cymell BT i ddatblygu cynnyrch cyfanwerthol o ansawdd uchel. Roedd hefyd yn ofynnol i BT gosod y mwyafrif o'i gynnyrch cyfanwerth mewn adran ar wahân, Openreach, sy'n gweithredu lled fraich o weddill BT. Ar ben hynny, cytunodd BT i addasu ei brosesau i'w gwneud yn haws i ddarparwyr gwasanaeth trydydd parti ddefnyddio rhwydwaith mynediad BT ar gyfer eu gwasanaethau eu hunain, drwy osod eu hoffer eu hunain yng nghyfnwydfeidd BT, mewn proses a elwir yn dadfwndelu dolen leol.
- 4.57 Ers rhoi'r Ymrwymadau ar waith, mae nifer y llinellau dadfwndelu dolen leol wedi codi'n sylweddol. Cyn yr Ymrwymadau, bach iawn oedd cyfran y llinellau wedi'u dadfwndelu: yn 2003, roedd nifer y llinellau wedi'u dadfwndelu yn 8,000, gan godi i 200,000 yn 2005. Erbyn mis Chwefror 2010 roedd dros 6.49 miliwn o linellau wedi'u dadfwndelu.
- 4.58 Mae rhoi hyn ar waith ar raddfa eang wedi cynyddu'r dewis a'r gwerth i ddefnyddwyr. Mae darparwyr gwasanaethau rhyngryd sydd wedi defnyddio llinellau dadfwndelu dolen leol wedi gallu cynnig gwasanaethau IPTV neu ddefnyddio gwasanaethau band eang cyflymach drwy ddefnyddio technoleg ADSL2+ cyn BT. Mae defnyddio dadfwndelu dolen leol hefyd wedi rhoi mwy o hyblygrwyd i rai darparwyr gwasanaethau o ran sut maent yn adwerthu gwasanaethau, gan alluogi rhai darparwyr gwasanaethau rhyngryd i gynnig gwasanaethau band eang 'am ddim' i gwsmeriaid sy'n cymryd gwasanaethau eraill.
- 4.59 Wedi tyfu. Mae cystadleuaeth wedi sicrhau prisiau is, mwy o ddewis ac arloesedd. Mae'r nifer sy'n mabwysiadu band eang yn y DU wedi tyfu bron tair gwaith o fewn pum mlynedd ac mae defnyddwyr wedi elwa o gyflymdra band eang cynyddol fel bo' prisiau'n gostwng yn raddol dros amser

- 4.60 Mae effaith yr Ymrwymadau a chanlyniadau cadarnhaol i ddefnyddwyr wedi ein galluogi i addasu ac, mewn rhai achosion, dileu'r rheoleiddio o'r sector telathrebu sefydlog er mwyn adlewyrchu'r lefelau uwch o gystadleuaeth yn y sector.
- Yn 2008 roeddem wedi gallu cael gwared ar reoleiddio ex-ante ar BT yng nghyswllt mynediad band eang cyfanwerthol yn y 69.2% o ardaloedd lle'r oedd pedwar neu fwy o ddarparwyr gwasanaeth wedi buddsoddi mewn seilwaith.
 - Ar ôl cael gwared ar reolaeth prisiau adwerthu ar gyfer galwadau a llinellau yn 2006, ym mis Medi 2009 daethom i'r casgliad yn ein *Hadolygiad o'r Farchnad Band Cul Adwerthu* fod y farchnad yn ddigon cystadleuol i gael gwared ar y rheoleiddio a oedd yn berthnasol i BT, gan ei alluogi i gynnig bwndeli i ddefnyddwyr a phecynnau wedi'u teilwra i gwsmeriaid busnes, sy'n arwain at fwy o ddewis i fusnesau ac i ddefnyddwyr.
 - Rydym wedi diweddarau'r rheolaeth ffioedd ar gyfer cynnyrch dadfwndelu dolen leol Openreach er mwyn cynnal y cymhelliant i Openreach arloesi a gwella ansawdd ei wasanaeth a sicrhau bod darparu gwasanaethau dadfwndelu dolen leol yn gynaliadwy yn dilyn newidiadau i sylfaen gost Openreach.
 - Mae ein gwaith o bennu rheolaeth ffioedd ar gyfer gwasanaethau llinellau ar les drwy gydol 2008 a 2009 wedi bod o fudd i ddefnyddwyr drwy leihau'r prisiau ar gyfer llinellau ar les sy'n cael eu defnyddio gan ddarparwyr gwasanaethau rhyngwryd (gan leihau cost darparu gwasanaethau band eang) a defnyddwyr busnes i gysylltu'u safleoedd at ei gilydd.
- 4.61 Er y bu canlyniadau cadarnhaol cyffredinol i ddinasyddion a defnyddwyr, byddwn yn parhau i fonitro gweithredu Ymrwymadau BT, ac yn gweithio i sicrhau bod y rheoliadau'n dal yn addas i'r diben wrth i'r farchnad esblygu ac wrth i faterion newydd ddod i'r fei.
- 4.62 Roeddem yn cydnabod y bydd uwchraddio rhwydweithiau copr y genhedlaeth hon i rwydweithiau ffibr y genhedlaeth nesaf, a fydd yn gallu darparu gwasanaethau band eang cyflym iawn, yn codi materion pwysig o ran rheoleiddio'r farchnad telathrebu sefydlog.
- 4.63 Roeddem wedi cyhoeddi datganiad am fand eang cyflym iawn ym mis Mawrth 2009 yn amlinellu ein fframwaith rheoleiddio sydd wedi'i anelu at sicrhau bod defnyddwyr a dinasyddion yn elwa o fuddsoddiad amserol, cystadleuaeth ac argaeledd eang.
- 4.64 Ers hynny rydym wedi gweld dechrau buddsoddi mewn rhwydweithiau band eang cyflym iawn, gan gynnwys Virgin Media, BT a darparwyr eraill. Roedd Virgin Media wedi lansio gwasanaethau 50 Mbps ar ei rwydwaith ar sail fasnachol ar ddiwedd 2008 ac mae bellach ar gael i bron hanner cartrefi'r DU. Mae bellach yn efn uwchraddio'i gwasanaeth i ddarparu 100Mbps erbyn diwedd 2010. Ym mis Gorffennaf 2008 roedd BT wedi cyhoeddi ei fod yn bwriadu buddsoddi £1.5 biliwn i ddefnyddio band eang cyflym iawn mewn hyd at 10 miliwn o eiddo erbyn 2010. Yn ogystal â Virgin Media a BT, ceir hefyd sefydliadau newydd sy'n buddsoddi mewn rhwydweithiau band eang cyflym iawn mewn ardaloedd penodol a datblygiadau adeiladau newydd.
- 4.65 Ar 23 o Fawrth fe gyhoeddwn ni dau ymgynghoriad i'r farchnad ar Fynediad Lleol Cyfanwerth a Mynediad Band Eang Cyfanwerth sy'n gam cyntaf o weithredu ein fframwaith reoleiddio ar gyfer band eang cyflym iawn.

Symudol

- 4.66 Drwy gydol 2008 a 2009 roeddem wedi cynnal ein hasesiad o'n hagwedd rheoleiddio at symudol. Bwriad ein gwaith oedd asesu a yw ein hagwedd rheoleiddio wedi arwain at fanteision i ddinasyddion a defnyddwyr a pha newidiadau, os o gwbl, gallai fod eu hangen i'r agwedd hon oherwydd datblygiadau yn y farchnad.
- 4.67 Daethom i'r casgliad fod cystadleuaeth yn y sector symudol wedi arwain at lefelau uchel o foddhad cwsmeriaid a lefelau uchel o fforddiadwyedd ac nad oedd angen adolygiad llawn o'r farchnad ar hyn o bryd. Roeddem hefyd wedi tynnu sylw at y ffaith bod rhai grwpiau o ddefnyddwyr nad oeddent wedi elwa'n llawn o gystadleuaeth yn sector symudol y DU, yn benodol, defnyddwyr mewn ardaloedd digyswllt y tu allan i ardaloedd darpariaeth y rhwydweithiau, a defnyddwyr a chanddynt anghenion defnyddio penodol.
- 4.68 Yng nghyd-destun yr uniad arfaethedig rhwng T-Mobile ac Orange, rydym wedi cydweithio gyda'r Swyddfa Masnachu Deg a'r Comisiwn Ewropeaidd i sicrhau bod diddordebau'r defnyddiwr a'r dinesydd yn cael ei gonsidro yn ystod y broses o asesu'r uniad.
- 4.69 Fel rhan o'n gwaith parhaus, byddwn yn sicrhau bod defnyddwyr yn parhau i elwa o gystadleuaeth deg ac effeithiol wrth i'r farchnad ddatblygu.

Teledu drwy Dalu

- 4.70 Gwelwyd twf sylweddol yn y farchnad teledu drwy dalu yn ystod y blynyddoedd diweddar, a bellach mae'n werth £4 biliwn y flwyddyn. Bellach mae referniw tanysgrifiadau'n bwysicach na referniw hysbysebu fel ffynhonnell cyllid i'r diwydiant darlledu. Mae'r diwydiant wedi gweld nifer o ddatblygiadau sylweddol, gyda rhagor o ddatblygiadau ar y gorwel, a fydd yn siapio'r sector am flynyddoedd. Mae'r rhain yn cynnwys dyfodiad llwyfannau newydd ar gyfer darparu gwasanaethau teledu drwy dalu (teledu daearol digidol, IPTC a theledu symudol) a chyfuno, ailstrwythuro ac ailfrandio'r llwyfan cebl presennol.
- 4.71 Roeddem wedi agor ymchwiliad i'r farchnad ar y diwydiant teledu drwy dalu ar ôl cael sylwadau gan BT, Setanta, Top-Up TV a Virgin Media, yn gofyn i ni ymchwilio i'r farchnad, yn gynnar yn ystod 2007.
- 4.72 Yn dilyn tri ymgynghoriad, fe gyhoeddwn ni ein ffordd ymlaen arfaethedig. Byddwn yn parhau i ganolbwyntio ar sicrhau cystadleuaeth deg ac effeithiol yn ystod y flwyddyn nesaf.⁶

Cynnal a chryfhau seilwaith cyfathrebu

- 4.73 Mae buddsoddi mewn seilwaith cyfathrebu modern yn rhagofyniad angenrheidiol er mwyn darparu gwasanaethau i ddefnyddwyr busnes a phreswyl. Yn yr un modd â chystadleuaeth mae sicrhau buddsoddiad mewn seilwaith a sbectrwm felly'n nod pwysig sy'n cyfrannu at ein dyletswydd i hyrwyddo buddiannau dinasyddion a defnyddwyr.
- 4.74 Mae lefel gyffredinol y buddsoddiad yn y seilwaith cyfathrebu wedi bod yn galonogol. Rydym wedi gweld buddsoddiad sylweddol mewn seilwaith telathrebu sefydlog gan

⁶ http://www.ofcom.org.uk/consult/condocs/third_paytv/statement/

weithredwyr rhwydwaith yn defnyddio dadfwndelu dolen leol, yn ogystal â'r buddsoddi cyntaf mewn gwasanaethau band eang cyflym iawn. Yn y maes symudol rydym wedi gweld mwy o fuddsoddiad mewn rhwydweithiau 3G sy'n cefnogi band eang symudol. Ym maes darlledu, rydym wedi gweld buddsoddiad mewn gwasanaethau teledu manylder uwch dros loeren, cebl a theledu daearol digidol.

- 4.75 Fodd bynnag, er mwyn cynnal a chryfhau seilwaith, ceir nifer o faterion allweddol y mae arnom angen rhoi sylw iddynt.
- 4.76 Ac ystyried y gwerth posibl i ddinasyddion a defnyddwyr gwasanaethau sydd wedi'u galluogi gan sbectrwm, a phrinder sbectrwm fel adnodd, rydym wedi canolbwyntio llawer o'n gwaith ar reoli sbectrwm i sicrhau ei fod yn cael ei ddefnyddio i'r eithaf. Mae rhyddhau sbectrwm yn rhan allweddol o hyn ac mae wedi parhau i fod yn flaenoriaeth i ni.

Clirio a rhyddhau sbectrwm

- 4.77 Mae newid gwasanaethau teledu i'r digidol yn rhoi cyfle i ryddhau llawer iawn o sbectrwm dan 1 GHz, h.y. y difidend digidol, mewn bandiau amledd sy'n arbennig o addas ar gyfer darlledu a dibenion band eang di-wifr. Ac ystyried maint y manteision i ddinasyddion a defnyddwyr drwy ryddhau'r difidend digidol, mae ein cynllun gwaith wedi ceisio sicrhau bod y sbectrwm a ryddheir drwy newid i'r digidol ar gael i'w ddefnyddio ar gyfer gwasanaethau newydd cyn gynted ag sy'n bosibl. Roeddem wedi amlinellu ac ymgynghori ynghylch ein hagwedd at ryddhau'r difidend digidol yn 2006 a 2007.
- 4.78 Yn ogystal â'r difidend digidol, ar hyn o bryd ceir 190 MHz o sbectrwm o ansawdd uchel yn y band 2.6 GHz (2500-2690 MHz) nad yw'n cael ei ddefnyddio gan fwyaf. Mae nodweddion y sbectrwm hwn yn golygu ei fod yn arbennig o addas ar gyfer defnyddio rhwydweithiau symudol, gan gynnwys rhwydweithiau sy'n defnyddio technolegau newydd megis LTE a WiMAX.
- 4.79 Ac ystyried y manteision posibl i ddinasyddion a defnyddwyr, roeddem wedi penderfynu ym mis Ebrill 2008 y dylid rhyddhau'r sbectrwm hwn cyn gynted ag sy'n bosibl, ac roeddem wedi amlinellu cynlluniau i gynnal yr arwerthiant yn ystod haf 2008.
- 4.80 Yn ogystal â hyn rydym hefyd wedi paratoi cynlluniau ar gyfer rhyddfrydoli bandiau sbectrwm 900 a 1800 MHz sy'n cael eu defnyddio ar hyn o bryd gan weithredwyr symudol i ddarparu gwasanaethau 2G, er mwyn gallu darparu gwasanaethau 3G dros y bandiau sbectrwm.
- 4.81 O ganlyniad i nifer o ffactorau, rydym wedi gorfod addasu ein cynlluniau ar gyfer y band 2.6 GHz, y band 800 MHz a rhyddfrydoli'r sbectrwm 900 a 1800 MHz.
- 4.82 Ym mis Mehefin 2009 roeddem wedi penderfynu y gellid cynyddu'r fantais i ddinasyddion a defnyddwyr yn y DU drwy gysoni rhan uchaf difidend digidol y DU (y sbectrwm 800 MHz) â gwledydd eraill Ewrop, roedd nifer ohonynt wedi dechrau ystyried eu difidend digidol yn hwyrach o lawer na'r DU. Mae cysoni'r sbectrwm hwn yn debygol o hybu datblygu offer megis dyfeisiau data symudol ar raddfa fwy o lawer, ac o bosibl caniatáu i ddefnyddwyr gwasanaethau symudol grwydro rhwng un rhwydwaith a'r llall mewn gwledydd Ewropeaidd gwahanol ac ar hyn o bryd mae'r Comisiwn Ewropeaidd yn ystyried llunio deddfwriaeth i gysoni'r amodau technegol ar gyfer defnyddio'r band hwn.

- 4.83 O ganlyniad i'r penderfyniad i gysoni'r sbectrwm 800 MHz mae angen addasu'r cynlluniau gwreiddiol ar gyfer teledu daearol digidol. Bydd hyn yn effeithio ar faint o sbectrwm byddwn yn gallu ei glirio a'i ryddhau yn y band 600 MHz (rhan isaf y difidend digidol), ynghyd â lleoliad a swm y sbectrwm rhyngddalennog daearyddol ledled y DU. Ar hyn y o bryd mae trafodaethau'n mynd rhagddynt gyda gwledydd cymdogol i roi'r newidiadau hyn ar waith, a byddwn yn ymgynghori ymhellach pan fydd canlyniad y trafodaethau rhyngwladol hyn yn hysbys.
- 4.84 Er ein bod wedi bwriadu rhyddhau'r band 2.6GHz yn 2008, nid oeddem yn gallu bwrw ymlaen â'r rhyddhau oherwydd cyfreitha.
- 4.85 Fel rhan o'r adroddiadau *Prydain Ddigidol*, roedd y Llywodraeth wedi penodi Brocer Sbectrwm Annibynnol yn 2009 i argymhell dull i ryddfrydoli sbectrwm 900 MHz a 1800 MHz a rhyddhau'r band 2.6 GHz. Ar hyn o bryd mae'r Llywodraeth yn ymgynghori ar y rhan fwyaf o argymhellion y Brocer Sbectrwm Annibynnol a oedd yn cynnwys cydlynu rhyddhau'r sbectrwm 800 MHz gyda rhywfaint o'r band 2.6 GHz a gofyniad i'r rheini a oedd yn cynnig ceisiadau llwyddiannus i ildio rhywfaint o'r sbectrwm 900 MHz os ydynt yn cyflwyno cais llwyddiannus ar gyfer y sbectrwm 800 MHz. Rydym yn disgwyl am Gyfarwyddyd gan y Llywodraeth ynghylch hyn.
- 4.86 Rydym hefyd wedi parhau i ryddhau sbectrwm mewn ystod o fandiau eraill sy'n addas ar gyfer ystod o ddefnyddiau. Er enghraifft:
- Gwnaethom ryddhau 40 MHz o sbectrwm yn yr ystod 1452-1492 MHz (y Band L) yn 2008. Y cwmni technoleg ddiwifr Qualcomm a enillodd yr arwerthiant. Byddai'n bosibl defnyddio'r sbectrwm hwn ar gyfer ystod o wasanaethau i ddefnyddwyr megis teledu symudol neu fand eang symudol neu radio darlledu;
 - Roeddem wedi rhyddhau sbectrwm ar draws nifer o fandiau yn yr ystodau 10, 28, 32 a 40 GHz yn 2008. Mae'r sbectrwm hwn yn addas ar gyfer dolenni pwynt i bwynt, er enghraifft, o ran darparu gallu ôl-gludo i rwydweithiau symudol ar gyfer gwasanaethau data dwys a ddefnyddir gan ddefnyddwyr megis band eang symudol;
 - Rydym hefyd wedi mynd â gwaith rhagddo i baratoi ar gyfer rhyddhau sbectrwm mewn bandiau eraill. Rydym wedi ymgynghori ar awdurdodi defnydd yn y bandiau 872/917 MHz. Rydym nawr yn monitro datblygiadau o ddefnydd y bandiau yma yn Ewrop cyn penderfynu sut i'w rhyddhau yn y DU. . Rydym hefyd yn adolygu ymatebion i'n hymgynghoriad ar ein cynigion i roi Mynediad Sbectrwm a Gydabyddir gan y Goron yn y bandiau sbectrwm 3400 MHz i 3600 MHz. Byddai rhoi Mynediad Sbectrwm a Gydabyddir i'r Goron yn galluogi cyrff cyhoeddus megis y Weinyddiaeth Amddiffyn i ryddhau sbectrwm i ddefnyddwyr newydd, gan gynhyrchu cyfleoedd ar gyfer gwasanaethau newydd a werthfawrogir gan ddinasyddion a defnyddwyr; ac
 - Ym mis Ionawr a mis Chwefror 2009, roeddem wedi cynnal y ddau arwerthiant cyntaf o sbectrwm rhyngddalennog daearyddol a fydd yn cael ei ryddhau o ganlyniad i DSO, ym Manceinion ac yng Nghaerdydd. Adeg ysgrifennu, mae'n debygol y bydd sbectrwm Manceinion yn cael ei ddefnyddio gan y Guardian Media Group ar gyfer ei wasanaeth teledu lleol Channel M ar deledu daearol digidol yn ardal Manceinion Fwyaf, ac roedd cwmni cynnwys amlgyfrwng Cube Interactive wedi prynu sbectrwm Caerdydd.

Rhyddfrydoli a phrynu a gwerthu sbectrwm

- 4.87 Yn hanesyddol mae nifer o drwyddedau sbectrwm wedi cynnwys cyfyngiadau ar y gwasanaethau a'r dechnoleg y gellir eu defnyddio dros y bandiau sbectrwm penodol. Mae rhyddfrydoli sbectrwm yn lleihau neu'n dileu'r cyfyngiadau hyn ac yn rhoi mwy o hyblygrwydd i'r rheini sy'n dal y drwydded. Ar ben hyn, mae cefnogi prynu a gwerthu trwyddedau sbectrwm yn gyffredinol yn golygu bod modd cyflwyno gwasanaethau a thechnolegau newydd yn gynt gan hybu arloesedd a chystadleuaeth.
- 4.88 Pan fo'n bosibl, a phan fo'n cyd-fynd â'n dyletswyddau i hyrwyddo buddiannau dinasyddion a defnyddwyr, rydym wedi rhyddfrydoli defnydd sbectrwm.
- 4.89 Rydym wedi symleiddio nifer y trwyddedau radio busnes yn radical i'w gwneud yn fwy hyblyg ac yn haws eu prynu a'u gwerthu. Mae buddsoddiad mewn systemau TG wedi ein galluogi i gynyddu nifer y trwyddedau sbectrwm mae modd eu prynu a'u gwerthu, sydd bellach dros 50,000 a'i gwneud yn haws prynu a gwerthu'r trwyddedau hyn. Mae hyn yn golygu bod modd rhoi ansawdd gwasanaeth gwell i ddefnyddwyr drwy ganiatáu iddynt ychwanegu gallu ychwanegol at rwydweithiau.
- 4.90 Rydym hefyd wedi gwneud gwaith i ryddhau sbectrwm a chaniatáu defnyddio sbectrwm heb drwydded mewn ffyrdd penodol o fewn bandiau penodol. Ym mis Gorffennaf 2009, roeddem wedi defnyddio offer sy'n caniatáu i ddefnyddwyr weithredu offer i ffrydio fideo manylder uwch o amgylch eu heiddo heb drwydded, ac ym mis Medi 2009 roeddem wedi rhyddfrydoli defnyddio offer band llydan iawn, gan ymestyn defnydd a ganiateir heb drwydded i gerbydau ac i drenau.

Gweithgareddau sbectrwm eraill

- 4.91 Yn ogystal â'n gwaith ar sicrhau bod sbectrwm yn cael ei ddefnyddio yn y ffordd orau, rydym hefyd yn gwneud gwaith sy'n ymwneud â sbectrwm sy'n cefnogi budd y cyhoedd. Mae gwaith yn y maes hwn yn cynnwys cefnogi newid i'r digidol a gwaith yn paratoi ar gyfer Gemau Olympaidd a Gemau Paralympaidd 2012 Llundain.

Newid i'r Digidol

- 4.92 Rydym wedi parhau i weithio gyda Digital UK i gefnogi newid gwasanaethau teledu i'r digidol. Hyd yn hyn mae newid i'r digidol wedi cael ei gwblhau yn rhanbarthau'r Ffin, Gorllewin Lloegr a Granada, sy'n golygu dros 4 miliwn neu 18% o gartrefi'r DU. Mae newid i'r digidol yn mynd rhagddo yng Nghymru ar hyn o bryd.
- 4.93 Byddwn yn parhau â'n gwaith yn y maes hwn i gefnogi gweithgarwch newid drwy gydol 2010/11, yn enwedig yng Ngogledd a Chanol yr Alban, lle mae'r newid yn dechrau yn 2010.

Gemau 2012 Llundain

- 4.94 Bydd Gemau Olympaidd a Gemau Paralympaidd 2012 Llundain yn cael eu cynnal rhwng 27 Gorffennaf a 9 Medi 2012 mewn gwahanol leoliadau ar draws y DU. Bydd dibenion di-wifr yn chwarae rhan bwysig yn y cyfnod sy'n arwain at y gemau ac yn ystod y gemau. Mae trefnu sbectrwm i gefnogi'r dibenion hyn yn elfen allweddol sy'n cyfrannu at lwyddiant y Gemau.
- 4.95 Ofcom sy'n ysgwyddo cyfrifoldeb dros drefnu cynllun sbectrwm llawn ar gyfer y digwyddiad, gan drwyddedu defnyddwyr a rheoli unrhyw ymyrraeth yn ystod y digwyddiad ei hun. Dyma fydd yr ymarfer rheoli sbectrwm mwyaf a fydd wedi cael ei

wneud ers creu Ofcom. Ein prif amcan yw cyfrannu at ddigwyddiad llwyddiannus drwy sicrhau bod y sbectrwm yn cael ei ddefnyddio'n effeithiol gan amharu cyn lleied â phosibl ar y defnyddwyr presennol a drwy amddiffyn rhag ymyrraeth niweidiol yn ystod y Gemau eu hunain.

- 4.96 Byddwn hefyd yn sicrhau ein bod yn manteisio ar ein profiad yn ystod y broses hon wrth gynllunio a pharatoi ar gyfer Gemau'r Gymanwlad yn Glasgow yn 2014.

Newidiadau i ddeddfwriaeth

- 4.97 Yn ogystal â datblygiadau yn y farchnad ehangach, rydym hefyd wedi wynebu cynlluniau ar gyfer newidiadau deddfwriaethol.
- 4.98 Ar lefel ryngwladol, cwblhawyd yr adolygiad o'r Fframwaith Rheoleiddio Ewropeaidd, sy'n effeithio ar sut rydym yn rheoleiddio telathrebu yn y DU. Byddwn yn gweithio gyda'r Llywodraeth i sicrhau gweithredu effeithiol.
- 4.99 Ar lefel y DU, mae'r Llywodraeth wedi cwblhau'r *Adroddiad Terfynol Prydain Ddigidol* ac wedi cyflwyno'r Mesur Economi Ddigidol. Roedd canfyddiadau adroddiad Prydain Ddigidol a'r Mesur Economi Ddigidol wedi nodi ystod o dasgau, pwerau a dyletswyddau newydd posibl i Ofcom.
- 4.100 Rydym wedi amlinellu'r cymalau perthnasol yn y Mesur Economi Ddigidol, fel y cyflwynwyd yn dilyn dadl yn Nhŷ'r Arglwyddi, yn Ffigur 2 isod. Yn amodol ar ganlyniad y broses Seneddol, byddwn yn adlewyrchu'r cyfrifoldebau newydd hyn yn ein gwaith. Byddwn yn amlinellu, ac yn ymgynghori pan fo hynny'n berthnasol, ar ein dull o roi ein pwerau a'n dyletswyddau newydd ar waith.

Ffigur 2 – Pwerau a dyletswyddau arfaethedig Ofcom fel yr argymhellwyd gan y Mesur Economi Ddigidol

Maes gwaith	Pwerau a dyletswyddau arfaethedig newydd
Buddsoddiad mewn seilwaith	<ul style="list-style-type: none"> Dyletswydd i hybu buddsoddiad yn y seilwaith cyfathrebu, lle bo hynny'n briodol. Dyletswydd i ddarparu asesiad o seilwaith cyfathrebu'r DU bob tair blynedd.
Cynnwys gwasanaeth cyhoeddus	<ul style="list-style-type: none"> Dyletswydd i hybu buddsoddiad mewn cynnwys cyfryngau gwasanaeth cyhoeddus, lle bo hynny'n briodol. Dyletswydd i adrodd am gyflawni'r amcanion gwasanaeth cyhoeddus gan ystyried gwasanaethau cyfryngau gan gynnwys teledu, radio, gwasanaethau ar-alw a gwasanaethau eraill a ddarperir drwy'r rhyngwyd. Dyletswydd i adolygu datganiad blynyddol C4C ar bolisi cynnwys cyfryngau (gan gynnwys gwasanaethau ar-lein). Dyletswydd i adrodd i'r Llywodraeth ynghylch a yw'r drwydded gwasanaeth teledestun cyhoeddus yn dal yn fasnachol hyfyw ac ynghylch gwerth parhau â'r gwasanaeth i'r cyhoedd. Yn amodol ar y casgliadau, byddai Ofcom naill ai'n parhau â'r broses ail-drwyddedu neu byddai'r Llywodraeth yn dileu'r ddyletswydd i ail-drwyddedu. Swyddogaeth newydd i Ofcom allu penodi a chyllido Consortia Newyddion a Gyllidir yn Annibynnol

<p>Rhannu ffeiliau defnyddiwr-i-ddefnyddiwr</p>	<ul style="list-style-type: none"> Dull gweithredu 2 gam i fynd i'r afael â rhannu ffeiliau defnyddiwr-i-ddefnyddiwr: Yng ngham 1, byddai gan Ofcom ddyletswydd i adrodd am effeithiolrwydd y dyletswyddau cychwynol ar gais yr Ysgrifennydd Gwladol (rhaid i ddarparwyr gwasanaethau rhyngwryd anfon hysbysiadau i'r tanysgrifwyr hynny y mae'r rheini sy'n dal yr hawliau'n honni iddynt dorri hawlfraint, a chofnodi nifer yr hysbysiadau sy'n gysylltiedig â phob tanysgrifiwr a darparu'r data hwn i'r rheini sy'n dal yr hawliau ar sail ddiennw ar gais). <p>Yng ngham 2, byddai Ofcom yn cynnal asesiad o effeithlonrwydd y mesurau technegol, datblygu'r côd a fyddai'n berthnasol i weithredu mesurau ychwanegol o'r fath, a chyflwyno hyn i'r Ysgrifennydd Gwladol</p>
<p>Enwau parth</p>	<ul style="list-style-type: none"> Gofyniad i gynhyrchu adroddiad am weithredu cofrestru enwau parth, ar gais yr Ysgrifennydd Gwladol
<p>Radio</p>	<ul style="list-style-type: none"> Ar ôl i'r Ysgrifennydd Gwladol bennu dyddiad ar gyfer newid i'r digidol gyda radio, rhaid i Ofcom derfynu trwyddedau analog perthnasol drwy roi dwy flynedd o rybudd er mwyn hwyluso dyddiad diwedd cyffredin Pwerau i ailstrwythuro amblecsyddion DAB lleol a chenedlaethol presennol drwy ddiffinio ardaloedd mwy lle gellir darlledu rhaglenni, a thrwy hynny, ganiatáu cyd-leoli haws.
<p>Rheoli sbectrwm</p>	<ul style="list-style-type: none"> Caniatáu i Ofcom, mewn rhai achosion, lunio rheoliadau sy'n pennu'r ffioedd sy'n daladwy yn ystod cyfnod y drwydded i rai trwyddedau telegraffiaeth di-wifr penodol a ddyrannwyd drwy arwerthiant, ac i ofyn bod rhywfaint o'r taliad am drwydded a brynwyd mewn arwerthiant yn cael ei dalu i ddeilydd blaenorol y sbectrwm. Pwerau i roi cosbau ariannol am fynd yn groes i rai darpariaethau trwydded

4.101 Yn amodol ar ganlyniad y broses Seneddol, bydd ein ffocws dros y flwyddyn nesaf ar roi'r newidiadau deddfwriaethol ar waith mewn cysylltiad â'r Fframwaith Rheoleiddio Ewropeaidd a'r Mesur Economi Ddigidol.

Cefnogi anghenion defnyddwyr a dinasyddion ledled Cymru, yr Alban, Gogledd Iwerddon a Rhanbarthau Lloegr

4.102 Rydym yn cydnabod bod profiadau, pryderon ac anghenion dinasyddion a defnyddwyr, gan gynnwys busnesau, yn amrywio yn dibynnu ar eu lleoliad yn y DU. Rhan hanfodol o'n gwaith yw ystyried sut mae materion yn effeithio ar ddefnyddwyr a dinasyddion mewn gwahanol rannau o'r wlad.

4.103 Rydym wedi cael tair prif haen o weithgarwch parhaus yn ein swyddfeydd cenedlaethol, yn canolbwyntio ar argaeledd a defnydd o wasanaethau digidol, materion sy'n ymwneud â chynnwys cenedlaethol a lleol ar y teledu a'r radio, yn ogystal â chysylltu â gweinyddiaethau datganoledig a chynrychiolwyr etholedig.

4.104 Mae ein rhaglen waith yn ystyried anghenion dinasyddion a defnyddwyr ledled y DU. Wrth lunio'r cynllun blynyddol hwn, rydym wedi ymgysylltu â'n Pwyllgorau Ymgynghorol yng Nghymru, yr Alban, Gogledd Iwerddon a Lloegr i drafod eu blaenoriaethau. Nodir blaenoriaethau pob un o'r Pwyllgorau Ymgynghorol yng Nghymru, yr Alban, Gogledd Iwerddon a Rhanbarthau Lloegr ar gyfer 2010/11 yn ffigur 3 isod.

- 4.105 Rhoddir sylw i'r rhain ym meysydd gwaith parhaus a blaenoriaethau Ofcom ar gyfer 2010/11. Rydym yn amlinellu ein gwaith blaenorol a'n gwaith arfaethedig ym mhob un o'r meysydd hyn uchod ac yn Atodiad 1.
- 4.106 Byddwn yn sicrhau bod profiadau ac anghenion dinasyddion a defnyddwyr yn parhau i fod yn ffocws parhaus, sy'n sail i'n gwaith. Fel rhan o'n holl weithgareddau, rydym yn ystyried yr effaith a gaiff ein gwaith a'i ganlyniadau ar bob gwlad yn y DU. Lle bo hynny'n berthnasol, byddwn yn ymdrechu i dargedu ein gwaith at anghenion penodol y Gwledydd a'r Rhanbarthau.

Ffigur 3 – Blaenoriaethau Pwyllgorau Ymgynghorol Cymru, yr Alban, Gogledd Iwerddon a Rhanbarthau Lloegr ar gyfer 2010/11

- Argaeledd band eang y genhedlaeth bresennol ledled pob gwlad, a lle mae band eang ar gael, beth yw ei gyflymder;
- Effaith ac amseriad cyflwyno band eang cyflym iawn er mwyn sicrhau ei fod ar gael mor eang ag sy'n bosibl ym mhob gwlad;
- Signalau teleffoni symudol ar gael bob man ym mhob gwlad
- Pob dinesydd a defnyddiwr ym mhob gwlad yn gallu cael mynediad at dechnoleg cyfathrebu ddigidol a'i defnyddio; a
- Pharhau i ddarparu rhaglenni newyddion cenedlaethol/lleol a rhaglenni cenedlaethol/lleol heb fod yn newyddion ym mhob gwlad.

Darparu gwerth am arian i randdeiliaid

- 4.107 Ers i ni gael ein sefydlu, rydym wedi sicrhau gostyngiadau olynol mewn termau real yn ein cyllideb i gyflwyno gwerth am arian i randdeiliaid. Ni fydd 2010/11 ddim gwahanol er ein bod yn gweithio mewn amgylchedd sy'n fwy dyrys.
- 4.108 Cyfanswm ein cyllideb ar gyfer 2010/11 yw £142.5m. Mae hyn yn cynnwys: arwain y Consortiwm ar gyfer Hyrwyddo Cyfranogiad Digidol; cynllunio ar gyfer anghenion sbectrwem yn DU ar gyfer Gemau Olympaidd a Pharalympaidd Llundain 2012; gwaith ar rannu ffeiliau rhyngrwyd cymheiriaid i gymheiriaid, yn amodol i'r awgrymiadau yn y Ddeddf Economi Digidol gael eu cymeradwyo.
- 4.109 Wrth greu Ofcom, penderfynodd y Senedd y dylai Ofcom etifeddu ymrwymadau cronfeydd pensiwn y pump reoleiddiwr y'u disodlwyd. Fel canlyniad adbrisiad o'n assedau ac ymrwymadau, mae cyllideb Ofcom ar gyfer 2010/11 yn cynnwys darpariaeth ar gyfer taliadau i gywiro'r diffyg yng nghynlluniau pensiwn a drosglwyddwyd i'r sefydliad pan gafodd ei sefydlu. Mae hon yn broblem hanesyddol oherwydd dim ond staff o reoleiddwyr blaenorol sydd â darpariaeth pensiwn â buddion wedi'u diffinio. Ni chynigwyd y telerau ac amodau hyn i unrhyw weithiwr newydd a ymunodd â'r sefydliad ar ôl 2003.
- 4.110 Felly ein cyllideb weithredol graidd, ac eithrio'r eitemau ychwanegol, yw £127.5m. Ar sail debyg i debyg, mae hyn yn 3.6% yn is mewn termau real na'r gyllideb ar gyfer 2009/10.

- 4.111 Mae hwn yn amcan uchelgeisiol iawn. Rydym wedi pennu'r gyllideb hon i ni ein hunain er mwyn ceisio lleihau'r costau i randdeiliaid o gyllido'r diffyg yng nghynlluniau pensiwn y rheoleiddwyr blaenorol yn deillio o'r ailbrisiad diweddar. Credwn ei fod yn bwysig ein bod yn gwneud ein gorau glas i leihau cost rheoleiddio ond mae hynny'n arbennig o wir pan fo rhaid i randdeiliad hefyd gyfrannu at y costau hyn.
- 4.112 Yn ystod 2008/9 rydym wedi arbed cryn dipyn o arian. Mae hyn yn deillio'n rhannol o'r penderfyniad i rewi cyflogau ar draws y sefydliad, arbedion caffael sylweddol, arbedion drwy reoli eiddo, gwell effeithlonrwydd o ganlyniad i brosiect i integreiddio systemau TG Ofcom, a'r penderfyniad gan y Llywodraeth i beidio â bwrw ymlaen i gynnwys Postcomm dan adain Ofcom.
- 4.113 Mae rhaglen o gynlluniau pellach ar y gweill ar gyfer 2010/11 i wella effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd y sefydliad, gan gynnwys:
- parhau i resymoli ystadau gweinydd SG a gwelliannau amgylcheddol, i leihau costau ac i gyfrannu at gyflawni ein targed i leihau ein hôl troed carbon;
 - ail-dendro rhai o'n contractau yn enwedig y rhai SG a rheolaeth cyfleusterau sydd ar gontract allanol. Bydd hyn yn lleihau ar gostau a darparu gwell hyblygrwydd ar draws y gymysgedd o wasanaethau a ddarperir gan y model presennol;
 - rhoi cytundebau fframwaith pellach ar waith i ddarparu gwerth am arian, effeithlonrwydd proses a rhoi mwy o dryloywder a chydymffurfiaeth wrth gaffael nwyddau a gwasanaethau;
 - cael darparwr gwasanaeth ar gyfer staff dros dro ac asiantaeth. Bydd hyn yn darparu gwerth am arian, effeithlonrwydd proses, mwy o ddewis ac yn gwella ansawdd ymgeiswyr; a
 - Gwella profiad y defnyddiwr, y rhanddeiliad a'r cwsmer trwyddedu a chyflawni arbedion effeithlonrwydd pellach drwy fanteisio ar well cyfleusterau hunan-wasanaeth ar y we

Darparu canlyniadau cadarnhaol drwy reoleiddio effeithiol

- 4.114 Mae ein hegwyddorion rheoleiddio'n cynnwys ymrwymiad clir i ogwyddo yn erbyn ymyrryd. Nod hyn yw sicrhau ein bod yn rheoleiddio dim ond pan fydd hynny'n angenrheidiol. Gallai gormod o ymyrryd ystumio neu lesteirio datblygiad marchnadoedd cystadleuol sy'n newid yn gyflym. Mae ymyriadau nad ydynt wedi'u targedu'n gywir hefyd yn peri'r risg o achosi canlyniadau diangen neu nas fwriadwyd. Pan welir bod ymyrryd yn angenrheidiol byddwn yn gweithredu'n bendant ac yn gyson gan ddilyn egwyddorion Gwell Rheoleiddio drwy fod yn seiliedig ar dystiolaeth, yn dryloyw, yn atebol, yn gymesur, yn gyson a dim ond wedi ein targedu at achosion lle mae angen cymryd camau.
- 4.115 Yn ystod 2009, rydym wedi cymryd camau pwysig i liniaru beichiau rheoleiddio a symleiddio, a byddwn yn parhau â rhai ohonynt yn 2010. Gan gynnwys:
- cael gwared â'r beichiau rheoleiddiol olaf yn y farchnad teleffoni sefydlog ar lefel adwerthu a lleihau'r lefel o reoleiddio ar lefel cyfanwerthol;

- argymell i'r Llywodraeth ddileu dwy reol yn ymwneud â pherchnogaeth radio a llacio rheolau perchnogaeth ar draws cyfryngau lleol;
- llacio dyletswyddau trwyddedu Sianel 3 a 5 yn dilyn ein hail adolygiad o ddarlledu gwasanaeth cyhoeddus;
- cwblhau prosiect Unify, darparu systemau SG integredig newydd sy'n golygu bellach ein bod yn gallu cynnig gwasanaethau mwy effeithiol i'n rhanddeiliaid;
- ein cynigion i wneud prynu a gwerthu sbectrwm yn haws; er mwyn hwyluso mynediad busnesau at yr amleddau radio sydd eu hangen arnynt; ac
- adolygiad i bennu a yw'r cyfyngiadau cyfredol o ran hysbysebu ar sianelu darlledu gwasanaeth cyhoeddus yn dal yn briodol.

4.116 Darparwyd manylion ein cynlluniau parhaus a'n cynlluniau newydd ar gyfer symleiddio a dadreoleiddio yn Atodiad 3 y cynllun blynyddol drafft⁷.

4.117 Rydym yn dal yn ymrwymedig i leihau a symleiddio rheoleiddio cymhleth neu ddianghenraid, ar yr un pryd â gwella'r gwerth am arian rydym yn ei ddarparu i randdeiliaid drwy wireddu effeithlonrwydd gweithredol. Bydd hyn yn dal yn ffocws pwysig i'n holl waith ar gyfer 2010/11.

Rhaglen waith 2010/11 Ofcom

4.118 Er y bu canlyniadau cadarnhaol i ddinasyddion a defnyddwyr ar draws y sector cyfathrebu, byddwn yn gweithio i barhau i symud ymlaen o ran ein cyfrifoldebau a'n nodau a byddwn yn mynd i'r afael â materion newydd wrth iddynt ddod i'r fei.

4.119 Ar sail ein dadansoddiad o ganlyniadau hyd yn hyn, rydym wedi dod o hyd i naw blaenoriaeth sy'n ymwneud â dinasyddion a defnyddwyr y mae arnom eisiau symud ymlaen yn sylweddol arnynt dros y flwyddyn nesaf. Yn ogystal â'r blaenoriaethau hyn mae gennym nifer o feysydd gwaith parhaus eraill ar gyfer Ofcom sy'n adlewyrchu ein dyletswyddau. Rydym wedi grwpio'n blaenoriaethau a meysydd gwaith eraill o dan dri phrif gategori : defnyddwyr a dinasyddion; cystadleuaeth a seilwaith a sbectrwm. Mae rhai o'n meysydd gwaith yn ymestyn dros weithgareddau Ofcom. Rydym yn dangos ein rhaglen o waith yn ffigur 3 isod.

4.120 Byddwn yn gweithio i sicrhau bod y meysydd blaenoriaeth hyn yn cael digon o adnoddau i sicrhau bod ein cynlluniau'n cael eu cyflawni. Pan fydd gofynion ychwanegol o ran adnoddau'n codi yn ystod y flwyddyn oherwydd datblygiadau annisgwyl, bydd y meysydd blaenoriaeth hyn yn cael blaenoriaeth dros feysydd gweithgarwch eraill.

4.121 Fodd bynnag, nid yw dynodi meysydd blaenoriaeth yn golygu nad yw meysydd gwaith parhaus ar gyfer 2010/11 yn bwysig hefyd. Mae'r holl feysydd gwaith gwahanol yr ydym wedi'u pennu wedi cael eu dynodi yn ystod ein proses gynllunio fel meysydd sy'n allweddol er mwyn i ni gyflawni'n dyletswyddau. Byddwn yn parhau i weithio i sicrhau bod ein cynlluniau yn holl feysydd ein rhaglen waith yn cael eu cyflawni i'r safon uchaf bosibl.

⁷ <http://www.ofcom.org.uk/consult/condocs/draftannplan1011/>

- 4.122 Darperir manylion y prosiectau ym mhob maes gwaith ar gyfer 2010/11 yn Atodiad 1. Yma hefyd rydym yn amlinellu nifer o feysydd gwaith sy'n ymestyn dros Ofcom, sy'n ein galluogi ac yn ein cefnogi i gyflawni yn erbyn ein rhaglen waith.
- 4.123 Yn ystod 2010/11 byddwn hefyd yn parhau i ddarparu gwasanaethau i'n rhanddeiliaid gan gynnwys cadw'r tonnau awyr yn rhydd rhag ymyrraeth, dyrannu ystodau rhifau ffôn a darparu gwasanaethau gwybodaeth fei sy'n ofynnol dan y Ddeddf Cyfathrebiadau. Mae Atodiad 2 yn amlinellu pa wasanaethau penodol byddwn yn parhau i'w darparu i'n rhanddeiliaid.

Ffigur 3: Rhaglen waith Ofcom 2010/11

	Defnyddwyr a dinasyddion	Cystadleuaeth	Seilwaith a sbectrwm
Blaenoriaethau ar gyfer 2010/11	<ul style="list-style-type: none"> Symud ymlaen o ran ardaloedd digyswilt band eang a ffonau symudol Annog defnyddwyr i gael a defnyddio band eang drwy gefnogi'r Consortïwm Cyfranogiad Digidol Sicrhau bod defnyddwyr yn gallu newid o un darparwr cyfathrebu i'r llall drwy gael gwared ag unrhyw rwystrau diangen Diweddarau rheoleiddio cynnwys i ddiwallu newidiadau yn anghenion cynulleidfaoedd 	<ul style="list-style-type: none"> Gweithredu rheoleiddio er mwyn cefnogi cystadleuaeth effeithiol a buddsoddiad effeithlon mewn band eang cyflym iawn Sicrhau cystadleuaeth deg ac effeithiol mewn Teledu drwy Dalu 	<ul style="list-style-type: none"> Dechrau clirio'r band 800Mhz yn llwyddiannus i greu cyfleoedd ar gyfer gwasanaethau newydd Paratoi cynlluniau i ryddhau sbectrwm ar gyfer band eang symudol Sicrhau y bydd gwasanaethau di-wifr ar gyfer y Gemau Olympaidd a Pharaolympaidd 2012 yn Llundain yn cael eu darparu
Prif feysydd gwaith parhaus	<ul style="list-style-type: none"> Sicrhau bod gwasanaethau cyfathrebu ar gael, bod pobl yn eu defnyddio ac yn eu defnyddio'n effeithiol Adolygu a hyrwyddo'r wybodaeth sydd ar gael i ddefnyddwyr Amddiffyn defnyddwyr a chynulleidfaoedd rhag niwed ac arferion annheg Deall profiadau defnyddwyr busnes 	<ul style="list-style-type: none"> Hyrwyddo cystadleuaeth effeithiol mewn telathrebu symudol a sefydlog Adolygu rheolau rheoleiddio sy'n effeithio ar gyllido cynnwys Gorfodi cystadleuaeth a datrys anghydfodau 	<ul style="list-style-type: none"> Cefnogi'r newid i'r digidol Hyrwyddo dyrannu sbectrwm yn effeithlon Datblygu fframwaith rhyngwladol sefydlog yn sail i'r rhaglen dyrannu sbectrwm Deall gallu rhwydwaith
	<ul style="list-style-type: none"> Dod o hyd i gyfleoedd i ddadroleiddio a symleiddio Paratoi i weithredu'r newidiadau perthnasol yn neddfwriaeth y DU ac Ewrop 		

Mynd i'r afael yn effeithiol â materion newydd a fydd yn codi yn ystod y flwyddyn

- 4.124 Mae ein profiad dros y blynyddoedd diwethaf wedi dangos bod cymhlethdod a chyflymder natur y newidiadau yn y sector cyfathrebu yn golygu ei bod yn anochel y bydd materion annisgwyl yn codi. Mae hyn yn arbennig o wir mewn hinsawdd economaidd ansicr a chyfnewidiol ac wrth weithredu *Adroddiad Terfynol Prydain Ddigidol* y Llywodraeth a deddfwriaeth arfaethedig. Ar ben hyn, rydym wedi gweld cynnydd yn nifer yr apeliadau yn erbyn ein penderfyniadau, ac anghydfodau mae'n rhaid i ni ymateb iddynt a'u datrys, sy'n galw am ddelio â llawer o adnoddau.
- 4.125 Rydym yn bwriadu cadw hyblygrwydd yng nghynllun blynyddol 2010/11 er mwyn ein galluogi i ymateb i newidiadau a materion newydd sy'n codi yn ôl angen.

Atodiad 1

Rhaglen waith manwl

A1.1 Dyma fanylion y gwaith rydym yn bwriadu canolbwyntio arno yn 2010/11 ar gyfer ein meysydd gwaith blaenoriaeth a'n prif feysydd gwaith parhaus.

Defnyddwyr a Dinasyddion

Blaenoriaethau ar gyfer 2010/11

Annog defnyddwyr i ymgymryd â, a defnyddio gwasanaethau band eang wrth gefnogi'r Consortiwm Cyfranogiad Digidol

- A1.2 Cyhoeddwyd y *Cynllun Cenedlaethol ar gyfer Cyfranogiad Digidol* ar 2 Mawrth 2010. Mae'n amlinellu cynlluniau ar gyfer Rhaglen Marchnata Gymdeithasol a Gwaith Maes wedi'i Dargedu a anelir at newid ymddygiad y cyhoedd ar draws tair haen Cyfranogiad Digidol: Cynhwysiant Digidol, Sgiliau Bywyd Digidol a Llythrennedd yn y Cyfryngau Digidol.
- A1.3 Yn ystod camau cynnar y gwaith, mae'n debygol y bydd cynyddu cyrhaeddiad (nifer y bobl ar-lein) yn flaenoriaeth allweddol. Wrth i fwy o bobl fynd ar-lein bydd y Consortiwm yn gallu cynyddu ei ymdrechion i hyrwyddo hyd a lled y defnydd (ar gyfer trafodion cymdeithasol a masnachol, cyfranogi ac ymgysylltu mewn cymdeithas).
- A1.4 Caiff Llywodraeth Cynulliad Cymru, Llywodraeth yr Alban a Gweithrediaeth Gogledd Iwerddon eu cynrychioli ar y Consortiwm ac maent yn gweithio i ddod o hyd i ffyrdd o nodi a gwella gwaith y Consortiwm yn y Gwledydd.
- A1.5 Mae swyddfeydd Ofcom yng Nghymru, yr Alban a Gogledd Iwerddon wedi sefydlu rhwydweithiau Llythrennedd yn y Cyfryngau ym mhob un o'r gwledydd datganoledig. Caiff aelod y Consortiwm o bob Gwlad ei gynrychioli ar y rhwydweithiau hyn ac mae'r rhwydweithiau wedi ymestyn eu cylch gwaith i fod yn 'ganolfannau' lleol ar gyfer hyrwyddo Cyfranogiad Digidol. Prif ddiben y canolfannau hyn fydd hyrwyddo Cyfranogiad Digidol yn weithredol drwy gynyddu ac ymestyn negeseuon craidd y Consortiwm i gynulleidfaoedd lleol drwy ddefnyddio sianeli cyfathrebu lleol a rhaglenni gwaith maes lleol. Bydd y canolfannau hefyd yn rhoi gwybodaeth ac adborth i'r Consortiwm drwy'r cynrychiolydd cenedlaethol a/neu Gadeirydd y Ganolfan.
- A1.6 Mae cydweithwyr Ofcom yn y gwledydd hefyd yn ymwneud â datblygu strategaethau Cyfranogiad Digidol lleol a fydd yn cyfrannu at y *Cynllun Cenedlaethol ar gyfer Cyfranogiad Digidol*.

Sicrhau bod defnyddwyr yn gallu newid darparwyr trwy gael gwared â rhwystrau diangen

A1.7 Dros y flwyddyn nesaf mae arnom eisiau symud ymlaen yn sylweddol i sicrhau effeithiolrwydd gweithdrefnau newid. Bydd ein gwaith yn cynnwys:

Effeithiolrwydd prosesau newid

- A1.8 Rydym wedi dechrau ar adolygiad o brosesau newid, a'r graddau maent yn hyrwyddo canlyniadau da i ddefnyddwyr a chystadleuaeth. Nod yr adolygiad fydd datblygu dull gweithredu strategol at newid a sicrhau nad oes gormod o rwystrau sy'n atal newid. Byddwn yn edrych ar yr agwedd bresennol tuag at brosesau newid darparwyr ac yn asesu p'un ai a yw'r prosesau newid gwahanol yn arwain at bryderon yn ymwneud â phrofiad defnyddwyr o newid darparwyr a/neu'r effaith ar y broses gystadleuol. Byddwn yn dadansoddi cryfderau a gwendidau'r prosesau newid gwahanol, a'r nod fydd sefydlu fframwaith ar gyfer asesu'r prosesau hynny. Rydym yn bwriadu cynnal ymgynghoriad ar hyn yn yr haf eleni.
- A1.9 Bydd cwmplas ein gwaith yn berthnasol i ddefnyddwyr preswyl a busnesau bach a chanolig eu maint (10 o weithwyr neu lai).

Contractau adnewyddu'n awtomatig

- A1.10 Byddwn hefyd yn parhau â'n gwaith i ddeall ac asesu effaith contractau adnewyddu'n awtomatig ar ymddygiad defnyddwyr ac ar gystadleuaeth. Os byddwn yn dod o hyd i dystiolaeth gref bod contractau adnewyddu'n awtomatig yn achosi niwed neu effaith andwyol ar gystadleuaeth, byddwn yn camu i mewn.

Cludo rhifau ffôn symudol

- A1.11 Gwnaethom ymgynghori ar gynigion i newid y broses ar gyfer trosglwyddo rhifau ffôn symudol ym mis Awst y llynedd.⁸ Er bod ein hymchwil yn dangos bod y broses bresennol ar gyfer trosglwyddo rhifau ffôn symudol yn gweithio'n dda i lawer o ddefnyddwyr, cafwyd tystiolaeth i awgrymu y gallai achosi anawsterau ac oedi i leiafrif sylweddol o ddefnyddwyr. Hefyd, bydd angen gwneud newidiadau er mwyn sicrhau bod y broses yn y DU wedi'i halinio â'r gofyniad ledled yr UE i drosglwyddo mewn diwrnod, sy'n rhan o Fframwaith Rheoleiddio Newydd yr UE. Rydym wedi bod yn adolygu'r ymatebion i'n hymgynghoriad ym mis Awst yn ofalus ac rydym yn bwriadu cyhoeddi ein penderfyniad ar gam nesaf y broses ar gyfer trosglwyddo rhifau ffôn symudol cyn bo hir.
- A1.12 Byddwn hefyd yn dod i benderfyniad yn fuan iawn ynghylch a oes achos dros newid y ffordd y caiff galwadau i rifau ffôn symudol sydd wedi'u trosglwyddo eu llwybro ac os felly, a oes angen rhagor o ymyrryd rheoleiddio.

Symud ymlaen o ran ardaloedd digyswllt band eang a ffonau symudol

- A1.13 Mae arnom eisiau gwella ein dealltwriaeth o raddfa'r ardaloedd digyswllt, yr hyn sy'n eu hachosi a chynlluniau cefnogi sydd wedi'u hanelu at fynd i'r afael â'r broblem.
- A1.14 Ar gyfer band eang, roedd y Llywodraeth wedi gosod allan ei bwriad i gyflawni Ymrwymiad Gwasanaeth Cyffredin ar 2 Mbps erbyn 2012 fel rhan o'r *Adroddiad Terfynol Prydain Ddigidol*. Byddwn yn parhau i ddarparu arbenigedd a chefnogaeth i weithredu'r Ymrwymiad Gwasanaeth Cyffredin pan fydd hynny'n berthnasol.
- A1.15 Ar gyfer symudol, byddwn yn ceisio gwella ein dealltwriaeth o'r materion drwy archwilio beth sy'n achosi ardaloedd digyswllt yn gyffredinol, graddau a lleoliad yr ardaloedd digyswllt ledled y DU, yn ogystal â'r niwed i ddefnyddwyr o ganlyniad i ddiffyg signal symudol. Efallai y bydd hyn yn ein galluogi i gyhoeddi gwell

⁸ www.ofcom.org.uk/consult/condocs/gc18_mnp

gwybodaeth am argaeledd symudol ac yn ein helpu i gefnogi unrhyw gynlluniau i fynd i'r afael â'r broblem. Gallwn hefyd ddefnyddio'r sylfaen dystiolaeth hon i ystyried a oes atebion priodol yn seiliedig ar bolisi, o fewn cwmpas ein dyletswyddau a'n pwerau, ar gyfer gwella argaeledd.

Diweddarau rheoleiddio cynnwys i ddiwallu newidiadau yn anghenion cynulleidfaoedd

- A1.16 Rydym wedi bod yn gweithio gyda'r Llywodraeth ar ei hagwedd at weithredu'r *Gyfarwyddeb Gwasanaeth Cyfryngau Clywedol* yng nghyfraith y DU. Mae deddfwriaeth y DU sy'n rhoi'r Gyfarwyddeb ar waith yn creu nifer o ddyletswyddau newydd ar gyfer Ofcom. Yn anad dim arall, mae'n rhaid i Ofcom greu fframwaith rheoleiddio newydd ar gyfer darparwyr gwasanaethau fideo-ar-alw sy'n sicrhau eu bod yn cydymffurfio â rhai safonau sylfaenol sy'n berthnasol i gynnwys a hysbyseb ac sy'n rhoi diogon o warchodaeth i'r cyhoedd. Yn ystod 2010/11 byddwn yn gweithio gyda'r diwydiant a defnyddwyr i sicrhau a chodi ymwybyddiaeth o'r cynllun rheoleiddio newydd a fydd yn dilyn yr ymgynghoriad hwn.
- A1.17 Ar ben hynny, byddwn hefyd yn ystyried yn ehangach sut a ble mae angen i reoleiddio cynnwys cael ei addasu fel y ffordd mae defnyddwyr yn defnyddio ac yn cael gafael ar newidiadau i gynnwys, yn enwedig wrth feddwl bod cynnydd mawr mewn gwrando a gwyllo dros y rhyngwrtd.

Meysydd gwaith parhaus

Sicrhau bod gwasanaethau cyfathrebu ar gael, bod pobl yn eu defnyddio ac yn eu defnyddio'n effeithiol

- A1.18 Yn ogystal â chefnogi'r Consortiwm Cyfranogiad Digidol a symud ymlaen yng nghyswllt ardaloedd digyswllt band eang a symudol a grybwyllwyd yn gynharach fel blaenoriaethau Ofcom ar gyfer y flwyddyn nesaf, byddwn hefyd yn parhau â'n gwaith yn y meysydd canlynol:

Adolygu'r Ddyletswydd Gwasanaeth Cyffredin

- A1.19 Byddwn yn parhau â'n gwaith o orfodi'r Ddyletswydd Gwasanaeth Cyffredin ac yn adolygu proses weithredu'r Gorchymyn Gwasanaeth Cyffredin. Nodwn y bydd monitro ac ystyried unrhyw ddatblygiadau o ran gwasanaeth cyffredin ar lefel y Llywodraeth ac UE yn rhan allweddol o'n gwaith yn ystod 2010/11, yn benodol datblygiadau a all effeithio ar yr agwedd a gymerir tuag at Ddyletswydd Gwasanaeth Cyffredin neu ei chwmpas (e.e. drwy ddiwygiadau i'r Gorchymyn DU neu'r Gyfarwyddeb UE.)

Gwasanaethau i bobl anabl

- A1.20 Fel rhan o'n dyletswyddau, rhaid i ni ystyried anghenion pobl ag anableddau a'r henoed wrth gyflawni ein gwaith. Ystyriwn fod hyn yn ddyletswydd bwysig iawn ac rydym yn ymgysylltu'n agos ag ystod eang o randdeiliaid, yn cynnwys ein Pwyllgor Ymgynghori ar Bobl Hŷn a Phobl Anabl.
- A1.21 Yn ystod hydref 2009 roeddem wedi ymgynghori ar adolygiad o wasanaethau mynediad teledu. Roedd ein hymgyngoriad yn ystyried y fframwaith cyfredol ar gyfer darparu isdeitlau, iaith arwyddion a disgrifiadau sain, yng ngoleuni'r datganiadau economaidd a thechnegol i sicrhau bod y Côt Gwasanaethau Mynediad yn dal i ddarparu gwasanaethau mynediad i ddinasyddion a defnyddwyr

mewn ffordd gymesur ac effeithiol. Rydym yn disgwyl cyhoeddi datganiad am y canlyniad yn ein hadolygiad yn 2010.

- A1.22 Byddwn yn adolygu gwasanaethau cyfnewid, sy'n helpu pobl â nam ar eu clyw neu nam ar eu llferydd i wneud galwadau ffôn a'u derbyn. Fel rhan o'r gwaith hwn, byddwn yn edrych ar y gwasanaeth cyfnewid testun presennol, a ddarperir dan y Ddyletswydd Gwasanaeth Cyffredin presennol, yn ogystal â'r posibilrwydd o gael gwell gwasanaethau cyfnewid neu wasanaethau cyfnewid ychwanegol.

Offer hawdd ei ddefnyddio

- A1.23 Mae gan Ofcom ddyletswydd i hyrwyddo datblygu ac argaeledd offer hawdd ei ddefnyddio ar gyfer defnyddwyr. Er nad oes dim pwerau ynghlwm wrth y dyletswyddau hyn, byddwn yn parhau i ddefnyddio ein dylanwad a gweithio gydag ystod o sefydliadau i hyrwyddo hwylustod defnyddio a mynediad. Byddwn hefyd yn cynnig cefnogaeth i'r Llywodraeth yng nghyswllt adolygiad y Comisiwn Ewropeaidd o'r Gyfarwydddeb Offer Terfynell Radio a Thelathrebu.

Llythrennedd yn y Cyfryngau

- A1.24 Bydd ein gwaith llythrennedd yn y cyfryngau yn 2010/11 yn cynnwys:

- Parhau i gynnal rhaglen ymchwil sy'n ein helpu i ddod o hyd i sgiliau neu fylchau a phroblemau, yn cyfarwyddo ein gweithgarwch ac yn mesur ein cynnydd at gyflawni ein nodau.
- Parhau i weithio gydag ystod o bartneriaid a'u cefnogi, gan gynnwys darparwyr addysg, canolfannau ar-lein y DU, llyfrgelloedd a rhwydweithiau cefnogi eraill, i sicrhau bod llythrennedd yn y cyfryngau'n cael eu hyrwyddo ymysg poblogaeth y DU.
- Datblygu rhwydweithiau Llythrennedd yn y Cyfryngau gweithredol yng Nghymru, yr Alban a Gogledd Iwerddon. Mae'r rhwydweithiau hyn yn darparu ystod o weithgareddau a digwyddiadau a byddwn yn parhau i gefnogi eu gwaith.
- Cefnogi gwaith Cyngor y DU dros Ddiogelwch Plant ar y Rhyngwlad. (UKCCIS)
- Trefnu cyfarfodydd a digwyddiadau ar gyfer y Grŵp Seneddol Cysylltiedig ar Lythrennedd yn y Cyfryngau. Cyhoeddi ein e-fwletin misol sy'n galluogi ystod eang o fudiadau i hyrwyddo eu gwaith llythrennedd yn y cyfryngau.
- Rhannu'r arferion gorau o ran hyrwyddo llythrennedd yn y cyfryngau ledled Ewrop a thu hwnt.

Amddiffyn defnyddwyr a chynulleidfaoedd rhag niwed ac arferion annheg

- A1.25 Yn yr un modd â blynyddoedd blaenorol, byddwn yn parhau i weithio at sicrhau bod rheoliadau a mecanweithiau amddiffyn defnyddwyr priodol ar waith a chymryd camau gorfodi lle na chydymffurfir yn ddigonol.
- A1.26 Yn 2010/11 byddwn yn symud gwaith ymlaen i sicrhau bod defnyddwyr yn cael eu hamddiffyn yn well rhag posibilrwydd cam-werthu gwasanaethau llais llinell sefydlog, gan gynnwys slamio, drwy fonitro a gorfodi rheolau cam-werthu newydd

Amod Cyffredinol 24 (GC24). Byddwn hefyd yn parhau i weithio gyda Swyddfa'r Dyfarnwr Telathrebu i fynd i'r afael â phroblemau newid ble mae defnyddwyr yn newid darparwyr heb ei wybod neu drwy gamsyniad a byddwn hefyd yn parhau â'n gwaith ar alwadau mud sy'n gallu achosi cryn boen a phryder i ddefnyddwyr.

- A1.27 Gall materion newydd godi hefyd yn ystod y flwyddyn o ganlyniad i gwynion a drwy ganlyniadau datrys anghydfodau eraill, a byddwn yn cadw cyfran o'n gallu er mwyn gallu ymateb yn effeithiol i'r rheini.
- A1.28 Byddwn hefyd yn parhau i ystyried cwynion i Ofcom gan wylwyr a gwrandawyr am nifer o feysydd, megis diogelu pobl dan 18 oed, niwed a thramgwydd, tegwch a phreifatrwydd a bod yn ddiuedd ac yn gywir wrth gyflwyno newyddion.
- A1.29 Yn ystod 2010/11, byddwn yn canolbwyntio'n benodol ar y meysydd canlynol:
- Cyfeiriadau masnachol: mae'r gwaith hwn yn golygu cefnogi darlledwyr yn eu hymdrech i ddod o hyd i ffyrdd o aros yn fasnachol hyfyw, ar yr un pryd ag amddiffyn defnyddwyr ac ansawdd ac unplygrwydd rhaglenni (sy'n allweddol i brofiad y gwylwyr a'r gwrandawyr); ac
 - Iaith dramgwyddus: byddwn yn cynnal ymchwil i sicrhau bod rheoleiddio Ofcom o iaith dramgwyddus yn parhau i adlewyrchu safonau a dderbynnir yn gyffredinol.

Adolygu a hyrwyddo'r wybodaeth sydd ar gael i ddefnyddwyr

- A1.30 Yn y flwyddyn ariannol nesaf, byddwn yn ceisio sicrhau bod gwybodaeth allweddol ar gael i alluogi defnyddwyr i wneud dewisiadau doeth yn y farchnad. Byddwn felly yn parhau i gefnogi ein cynllun achredu ar gyfer gwefannau cymharu prisiau.
- A1.31 At hynny, byddwn yn canolbwyntio ar y materion ansawdd gwasanaeth hynny sydd bwysicaf i ddefnyddwyr.
- A1.32 Bellach, rydym wedi gwneud trefniadau ar gyfer casglu a chyhoeddi data am gyflymder band eang yn y tymor hir. Yn ogystal â chyflymder llwytho i lawr, sy'n ddull mesur allweddol, byddwn yn ceisio cael gwell dealltwriaeth o ddulliau eraill o gymharu perfformiad band eang sy'n bwysig i ddefnyddwyr, megis cyflymder llwytho i fyny a sefydlogrwydd y cysylltiad.

Deall profiadau defnyddwyr busnes

- A1.33 Yn dilyn y gwaith a wnaed eleni er mwyn deall yn well brofiad defnyddwyr busnes sydd â phump cyflogai neu fwy, yn 2010/11 rydym yn bwriadu cynnal ein harolwg nesaf, a fydd yn canolbwyntio'n benodol ar fusnesau bach iawn.

Arall

- A1.34 Bydd mabwysiadu'r Fframwaith UE diwygiedig y flwyddyn nesaf yn effeithio ar ddyletswyddau Ofcom o ran contractau defnyddwyr, gofynion tryloywder a'r gallu i osod rhwymedigaethau ansawdd gwasanaeth gofynnol ar ddarparwyr cyfathrebu. Mae'r rhain i gyd yn berthnasol yng nghyd-destun rheoli traffig ar y rhynggrwyd. Credwn felly ei bod yn werth dechrau trafodaeth nawr ynghylch sut y gallai'r swyddogaethau a'r dyletswyddau penodol a roddir i reoleiddwyr cenedlaethol gan y Fframwaith UE fod yn berthnasol i Ofcom yn y maes hwn. O ganlyniad, bydd Ofcom yn dechrau drwy gyhoeddi dogfen drafod tua diwedd y gwanwyn, er mwyn ceisio mewnbwn rhanddeiliaid.

Cystadleuaeth

Blaenoriaethau ar gyfer 2010/11

Sicrhau cystadleuaeth deg ac effeithiol mewn Teledu drwy Dalu

- A1.35 Yn dilyn tri ymgynghoriad ar y farchnad teledu drwy dalu, fe gyhoeddodd ddatganiad yn gosod allan ein bwriad wrth symud ymlaen. Hefyd fe osododd ein canfyddiadau ar gais 'Picnic' Sky/Arqiva.⁹

Gweithredu fframwaith rheoleiddio i gefnogi cystadleuaeth effeithiol a buddsoddiad effeithiol mewn band eang cyflym iawn

- A1.36 Yn ystod 2010 byddwn yn cwblhau adolygiadau o'r marchnadoedd mynediad lleol cyfanwerthu a mynediad band eang cyfanwerthu. Mae'r adolygiadau hyn yn asesu pa atebion rheoleiddio sy'n briodol i gefnogi cystadleuaeth effeithiol, ac yn adolygu effeithiolrwydd yr atebion rheoleiddio a osodwyd yn yr adolygiad mynediad lleol cyfanwerthu blaenorol yn 2004 (yn cynnwys dadfwdelu dolen leol) a'r adolygiad mynediad band eang cyfanwerthu diweddaraf yn 2008. Mae ein hadolygiadau o'r marchnadoedd yn ystyried i ba raddau y mae defnyddio gwasanaeth band eang cyflym iawn yn debygol o ddigwydd yn y pedair blynedd nesaf ac asesu'r dull rheoleiddio priodol yn yr amgylchedd hwn sy'n datblygu.

Meysydd gwaith parhaus

Hybu cystadleuaeth effeithiol mewn telathrebu

- A1.37 Yn ystod 2010/11 byddwn yn gweithio ar reolaeth ffioedd ar gyfer Mynediad Llinell Analog Gyfanwerthol a Mynediad Lleol (llinellau ffôn). Byddwn yn adolygu rheolaeth ffioedd ar gyfer dadfwdelu dolen leol a rhentu llinell gyfanwerthol a ddaw i ben ym mis Mawrth 2011.
- A1.38 Byddwn yn adolygu sut rydym yn trin costau pensiwn mewn ffioedd wedi'u rheoleiddio. Mae hyn yn fater eithriadol o bwysig i BT, sydd ag un o'r cynlluniau pensiwn mwyaf yn y DU, ac sy'n gwneud taliadau trwsio diffyg mawr i'w ymddiriedolwyr yn flynyddol. Mae BT yn mynnu ein bod yn ystyried y taliadau hyn fel rhan o'u sylfaen cost yn y prisiau rydym yn eu rheoleiddio a bod rhagesiamplau o hyn yn digwydd mewn meysydd rheoleiddio arall.
- A1.39 Mae'r fframwaith adrodd rheoleiddio presennol wedi bod ar waith ers dros 10 mlynedd ac mae'n edrych fel petai dan straen. Yn ystod 2010 rydym yn bwriadu cychwyn ar adolygiad o'r fframwaith ymadrodd a chasglu barn rhanddeiliaid ar y newidiadau sydd angen i sicrhau effeithlonrwydd wrth fynd ymlaen.
- A1.40 Rydym yn adolygu pob ffi terfynu galwadau symudol. Bydd y rheolau presennol sy'n pennu ffioedd terfynu galwadau symudol cyfanwerthol yn dod i ben ar 31 Mawrth 2011. I ymateb i hyn rydym wedi cychwyn adolygiad o'r farchnad i ystyried yn fanylach pa reolau dylai fod yn berthnasol ar ôl i'r rhai presennol ddod i ben. Rydym yn bwriadu ymgynghori ar atebion posibl gan gynnwys rheolaeth ffioedd os yw hynny'n briodol..

⁹ http://www.ofcom.org.uk/consult/condocs/third_paytv/statement/

- A1.41 Er mwyn helpu gweithredwyr rhwydweithiau sefydlog i negodi cytundebau newydd, rydym hefyd yn bwriadu darparu canllawiau i egluro sut y dylid defnyddio'r egwyddor ddwyochredd, lle bo hynny'n briodol, o ran y taliadau sy'n daladwy i rwydweithiau sefydlog ar wahân i BT wrth derfynu galwadau llais i rifau daearyddol.
- A1.42 Bwriad Ofcom yw cynnal adolygiad strategol yn 2010/11 o alwadau nad ydynt yn rhai daearyddol. Mae pwysau cynyddol ar y trefniadau presennol ac mae'r system yn cael ei herio gan ddatblygiadau yn y farchnad ers i'r fframwaith ar gyfer galwadau nad ydynt yn rhai daearyddol gael ei gyflwyno gyntaf. Bydd yr adolygiad yn pwysu a mesur y materion allweddol yn y drefn bresennol, o safbwynt y marchnadoedd manwerthu a chyfanwerthu ar gyfer galwadau nad ydynt yn rhai daearyddol. Amcan yr adolygiad yw canfod a oes gofyn gwneud newidiadau i'r drefn bresennol er mwyn sicrhau ei bod yn parhau i gyflwyno manteision i'r defnyddwyr a'r darparwyr, ill dau, yn y dyfodol. Byddwn yn ymgynghori â rhanddeiliaid yn ystod 2010 i gasglu safbwyntiau, yn ogystal â chynnal ymchwil marchnad mewn cysylltiad â defnyddwyr a darparwyr gwasanaeth.

Adolygu'r rheolau reoleiddio sy'n effeithio ar gyllido cynnwys

- A1.43 Mae ein gwaith ar adolygu rheolau reoleiddio sy'n effeithio ar gyllido cynnwys yn ymestyn dros ein gwaith gyda defnyddwyr a dinasyddion, yn benodol ym maes cynnwys a safonau, a chystadleuaeth.
- A1.44 Byddwn yn monitro datblygiadau'r farchnad yn y sector hysbysebion teledu'n ofalus, yn enwedig yng ngoleuni unrhyw newidiadau a fydd yn deillio o'r adolygiad Adnewyddu Hawliau Contract gan y Comisiwn Cystadleuaeth ac unrhyw newidiadau eraill yn y dyfodol yn strwythur y farchnad neu mewn rheoliadau hysbysebu.
- A1.45 Yn 2010/11 byddwn felly'n ymateb i hyn, byddwn yn adolygu agwedd Ofcom at reoleiddio cyfeiriadau masnachol ar deledu a radio. Bydd hyn yn caniatáu i ni ystyried canlyniad ymgynghoriad y Llywodraeth ar leoli cynnyrch ond hefyd goblygiadau ehangach unrhyw newid yn y maes hwn ar reolau eraill sy'n ymwneud â chyfeiriadau masnachol ar raglenni teledu a radio, gan gynnwys y rheolau sy'n ymwneud â nawdd. Byddwn yn archwilio pa reoleiddio, os o gwbl, sydd yn awr yn angenrheidiol, gan ystyried gofynion deddfwriaethol a'n dyletswydd i leihau beichiau reoleiddio pan fo hynny'n bosibl.
- A1.46 Yn 2010 rydym wedi ymgynghori'n ddiweddar ynghylch a yw'r gofynion bod darlledwyr darlledu gwasanaeth cyhoeddus yn gwerthu eu holl funudau hysbysebu yn dal yn briodol¹⁰ ac rydym hefyd yn disgwyl ymgynghori ynghylch a ddylid cysoni rheolau munudau hysbysebu darlledwyr darlledu gwasanaeth cyhoeddus â'r rheolau ar gyfer sianeli eraill, ac os felly, sut.

Gorfodi cystadleuaeth a datrys anghydfodau

- A1.47 Byddwn yn parhau â'n gwaith ar ymchwiliadau presennol i gystadlaethau ac anghydfodau, ac yn rhoi sylw i unrhyw faterion newydd a fydd yn dod i'r fei yn ystod 2010/11. Mae Ofcom yn cydnabod pwysigrwydd ei swyddogaeth o ran datrys anghydfodau reoleiddio: mae gennym ddyletswydd statudol i gyflawni'r swyddogaeth hon a byddwn yn sicrhau bod digon o adnoddau ar gael i sicrhau y caiff y swyddogaeth hon ei chyflawni'n amserol.

¹⁰ Caiff yr ymgynghoriad ei gyhoeddi cyn 31 Mawrth

Arall

- A1.48 Yn ogystal â'r meysydd gwaith a amlinellwyd uchod, ceir hefyd nifer o brosiectau eraill rydym yn bwriadu gweithio arnynt:
- Byddwn yn cynnal dadansoddiad pellach ac yn gweithio gyda phartion perthnasol i ddatblygu cyd-ddealltwriaeth o effaith trefniadau rhwydweithio ITV a'r berthynas ariannol sy'n bodoli rhwng deiliaid trwydded.
 - Byddwn yn cynnal Aseidiadau o'r Effaith ar Farchnad y BBC pan fydd hynny'n berthnasol ac yn gweithio'n agos gydag Ymddiriedolaeth y BBC er mwyn deall goblygiadau eu penderfyniadau i gystadleuaeth ac yn sgil hynny'r budd i gwsmeriaid o ran dewis ac arloesed.
 - Byddwn yn gweithio gyda'r Swyddfa Masnachu Deg a rhanddeiliaid i sicrhau ein bod yn deall y manteision posibl sydd ynghlwm wrth uno cyfryngau lleol ac yn cyfrannu at ddadansoddiad y Swyddfa Masnachu Deg drwy aseidiadau cyfryngau lleol, fel sy'n briodol.
 - Byddwn yn gweithio i hybu cystadleuaeth yn y sector radio masnachol drwy archwilio a yw'n briodol llacio rheoleiddio presennol radio a drwy weithio'n agos â'r Swyddfa Masnachu Deg a'r Comisiwn Cystadleuaeth fel sy'n briodol, petai ragor o uno yn 2010/11.

Seilwaith a sbectrwm

Blaenoriaethau ar gyfer 2010/11

Sicrhau darpariaeth gwasanaethau di-wifr ar gyfer Gemau Olympaidd a Pharalympaidd 2012 Llundain

- A1.49 Mae Ofcom yn gyfrifol am drefnu cynllun sbectrwm llawn, gan drwyddedu defnyddwyr a rheoli unrhyw ymyrraeth niweidiol yn ystod Gemau Olympaidd a Gemau Paralympaidd 2012 Llundain.
- A1.50 Byddwn yn rheoli nifer o'r materion rheoleiddio a gweithredol, gan gynnwys:
- rhaniad llafur manwl rhwng Ofcom ac endidau eraill;
 - sicrhau bod aelodau'r Teulu Olympaidd yn gallu cael gafael ar y sbectrwm y mae ei angen arnynt dan warantau'r Llywodraeth; ar yr un pryd ag ystyried anghenion defnyddwyr sbectrwm eraill;
 - sicrhau bod ein cynllun gweithredol yn ddigon cadarn ar gyfer graddfa a chymhlethdod y Gemau ac ar gyfer unrhyw ddigwyddiadau nas cynlluniwyd; a
 - lleihau'r costau sy'n gysylltiedig â gweithgareddau gweithredol a'r defnydd o sbectrwm.
- A1.51 Byddwn yn parhau i weithio'n agos gyda chydweithwyr sydd wedi trefnu neu sydd wrthi'n trefnu digwyddiadau tebyg yn Sydney, Athen, Melbourne, Beijing a Gemau'r Gaeaf 2010 yn Vancouver. Rydym hefyd yn cydweithio'n agos â'r holl randdeiliaid perthnasol.

A1.52 Yn ystod 2010/11 bydd ein gweithgareddau cynllunio eraill yn cynnwys ymgorffori gwersi a ddysgir o Vancouver, paratoi ar gyfer y digwyddiadau prawf, sydd wedi'u trefnu o 2010 ymlaen; ac agor rhaglenni ar gyfer trwyddedau yn 2011.

Dechrau clirio band 800 MHz i greu cyfleoedd ar gyfer gwasanaethau newydd

A1.53 Er mwyn clirio'r band 800 MHz, yn ogystal â gorffen y newid i'r digidol, mae angen i ni glirio defnydd Teledu Daearol Digidol o sianeli 61 a 62 a defnydd gwneud rhaglenni a digwyddiadau arbennig o Sianel 69.

A1.54 Bydd y gwaith o glirio sianel 61 a 62 dros y flwyddyn nesaf yn canolbwyntio ar ymgysylltu'n agos â'r Llywodraeth a rhanddeiliaid allweddol i greu fframwaith ar gyfer cyllido'r partïon yr effeithir arnynt gan y clirio, lle bo hynny'n briodol. Byddwn yn edrych ar y graddau y mae integreiddio â newid i'r digidol yn bosibl, ac yn clirio'r sianeli'n ôl-weithredol mewn ardaloedd lle mae'r newid eisoes wedi gorffen. Drwy gydol y broses, byddwn yn ymgysylltu â'n cymdogion rhyngwladol i drafod cytundebau cydlynu amledd newydd, cynllunio'r ffordd orau o gyfleu'r newidiadau i wylwyr, ac yn dewis y ffordd fwyaf priodol o gydlynu, rheoli a chyflawni'r clirio.

A1.55 Ceir dwy agwedd ar reoli clirio defnyddwyr gwneud rhaglenni a digwyddiadau arbennig o sianel 69:

1. Darparu sbectrwm arall sy'n adlewyrchiad agos o ddefnydd sianel 69. Rydym wedi nodi sianel 38 i'r diben hwn.
2. Darparu cyllid i ddefnyddwyr gwneud rhaglenni a digwyddiadau arbennig yr effeithir arnynt yn sgil clirio sianel 69. Rydym wedi ymgynghori ynghylch rhai o'r manylion sy'n ymwneud â'r cyllid hwn a byddwn yn gweithio'n agos gyda'r Llywodraeth i wneud penderfyniadau er mwyn sicrhau ei fod ar waith cyn gynted ag sy'n bosibl.

Paratoi cynlluniau i ryddhau sbectrwm ar gyfer band eang symudol

A1.56 Mae Ofcom yn disgwyl mynd i'r afael â thair tasg allweddol yn ystod 2010/11 er mwyn darparu sbectrwm ar gyfer band eang symudol. Y rhain yw:

- rhyddfrydoli'r bandiau 900 MHz a 1800 MHz
- dyfarnu'r band 2.6 GHz; a
- dyfarnu'r band 800 MHz

A1.57 Mae'r ffordd y bydd Ofcom yn gwneud y tasgau hyn ac amseriad hynny'n dibynnu'n gyfan gwbl ar gasgliad ymgynghoriad *Prydain Ddigidol* y Llywodraeth ynghylch materion sy'n ymwneud â sbectrwm symudol ac unrhyw gyfarwyddyd ddilynol i Ofcom.

A1.58 Ar hyn o bryd nid yw union dull ac amseriad y gwaith y mae ei angen i ryddfrydoli'r bandiau 900 MHz a 1800 MHz a dyfarnu'r bandiau 800 MHz a 2.6 GHz yn glir. Os bydd y Llywodraeth yn cyfarwyddo Ofcom yng nghyswllt y materion hynny, fel y mae wedi'i gynnig, yna mae Ofcom yn disgwyl cyhoeddi ymgynghoriad ynghylch sut mae gweithredu amrywiol agweddau'r cyfarwyddyd hwnnw yn ystod gwanwyn 2010, gyda datganiad, yn ogystal â rheoliadau drafft i ddilyn yn yr hydref. Byddai'r rheoliadau terfynol yn cael eu cyhoeddi ddechrau 2011 a'r arwerthiant yn dynn wrth eu sodlau. Mae'n debygol y gellid cwblhau agweddau eraill o gyfarwydd o'r fath yn

gynt, er enghraifft mae'n bosibl y gellid gorffen rhyddfrydoli'r trwyddedau 900MHz a 1800MHz cyn haf 2010, a dyfarnu canol 50MHz y band 2.6GHz cyn diwedd 2010.

- A1.59 Fodd bynnag, os na cheir cyfarwyddyd o'r fath am ba reswm bynnag, byddai Ofcom yn dal yn disgwyl gwneud y gwaith dan sylw i arwain at ryddfrydoli a dyfarnu'r sbectrwm, ond oherwydd y byddai'r gwaith hwn yn galw am waith ychwanegol, mae'n bosibl y byddai'n cymryd mwy o amser i'w gyflawni.

Meysydd gwaith parhaus

Cefnogi'r newid i'r digidol

- A1.60 Mae ein gwaith yn y maes newid i'r digidol yn canolbwyntio ar Digital UK a'r Llywodraeth, o ran sicrhau symud yn ddidrafferth i deledu digidol.
- A1.61 Yn 2010 bydd y newid yn gorffen yng Nghymru ac yn symud i'r Alban lle bydd gwylwyr yn rhanbarth STV North yn mynd drwy'r broses, a thua diwedd y flwyddyn bydd rhannau cyntaf rhanbarth STV Central yn dechrau newid. Byddwn yn cefnogi'r broses hon drwy ein gweithgareddau yn y meysydd trwyddedu, rheoli sbectrwm a chydlynu sbectrwm rhyngwladol yn ogystal â drwy weithgareddau ymchwil a rheoleiddio.

Hyrwyddo dyrannu sbectrwm yn effeithlon

- A1.62 Gellir rhannu ein gwaith sy'n ymwneud â rhyddhau a dyrannu'n effeithlon fandiau sbectrwm ar gyfer defnydd newydd yn dri phrif faes ffocws:

Gwneud sbectrwm a ddefnyddir gan y sector cyhoeddus ar gael

- A1.63 Mae rhaglen waith fawr yn mynd rhagddi sy'n edrych ar sut gellir darparu sbectrwm a ddefnyddir gan y sector cyhoeddus i ddefnyddwyr eraill. Bydd ein gwaith ar weithredu argymhellion Archwiliad Cave a'r Rhagolwg a gyhoeddwyd gan y Llywodraeth yn 2009, sy'n rhoi strategaeth ar gyfer rheoli daliadau sbectrwm sector cyhoeddus mawr, yn cymryd nifer o flynyddoedd. Fel rhan o'r broses hon rydym yn disgwyl llunio rheoliadau newydd a fydd yn rhoi Mynediad Sbectrwm Cydnabyddedig i gyrff sector cyhoeddus, sy'n rhagflaenydd iddynt fasnachu'r hawliau defnyddio sbectrwm cyfatebol.
- A1.64 Ar ben hynny, byddwn hefyd yn parhau i weithio gyda chyrrff sector cyhoeddus a rhanddeiliaid perthnasol i ystyried a fyddai modd darparu sbectrwm ychwanegol nad yw eto wedi cael ei ystyried at ddefnydd newydd a sut.
- A1.65 Byddwn hefyd yn parhau i weithio at ddatblygu "Trwyddedau arloesi" a fydd yn hwyluso mynediad at ddefnydd newydd mewn sbectrwm sydd wedi'i ddyrannu i ddefnyddwyr sector cyhoeddus.

Dyfarnu sbectrwm sydd wedi'i ryddhau o'r difidend digidol

- A1.66 Ym mis Mehefin 2008 roeddem wedi ymgynghori ar gynigion ar gyfer rhaglen o ddyfarniadau o ddifidend digidol 600 MHz a sbectrwm Rhyngddalennog Daearyddol mewn tri cham. Roeddem wedi cwblhau'r cam cyntaf ym mis Chwefror 2009 drwy ddyfarnu trwyddedau ar gyfer Caerdydd a Manceinion.
- A1.67 Mae ein penderfyniad i alinio ein dull gweithredu o ran y difidend digidol â dull gweithredu Ewrop sy'n dod i'r amlwg wedi dylanwadu ar amseru'r ail a'r trydydd

cam. Mae gweithredu'r penderfyniad yn golygu ei bod yn rhaid i ni ail drafod a chydlynu hawliau rhyngwladol i ddefnyddio'r sbectrwm. Yn ddiau fydd hyn yn arwain at newidiadau i ffurfweddiad y sbectrwm rhyngddalennog a fydd ar gael ar ôl newid i'r digidol. Ni fyddwn yn gwybod pa newidiadau y bydd eu hangen nes i'r trafodaethau gyda gwledydd cymdogol ddod i ben. Yn y cyfamser, rydym yn cynnig ymgynghori ar y defnydd posibl o'r sbectrwm rhyngddalennog. Byddwn yn ystyried y canlyniadau wrth feddwl yn ystod 2010/11 am y ffordd orau o ddarparu'r sbectrwm.

Hyrwyddo defnyddio sbectrwm yn fwy effeithlon

A1.68 Byddwn hefyd yn parhau â'n gwaith o hyrwyddo defnyddio sbectrwm yn fwy effeithlon sydd eisoes wedi'i drwyddedu i ddefnyddwyr presennol:

- Byddwn yn parhau i annog gwell defnydd o sbectrwm yn y sectorau awyrfod a morol.
- Byddwn yn gweithredu i ddarparu gwybodaeth well am ddefnyddio'r sbectrwm presennol.
- Rydym yn bwriadu gweithredu ein cynigion i symleiddio masnachu yr ydym wedi ymgynghori yn eu cylch yn ddiweddar.
- Byddwn yn cloriannu'r system bresennol o brisio sbectrwm, sydd wedi cael ei datblygu dros y degawd diwethaf, i sicrhau ei bod yn effeithiol ac wedi'i chynllunio'n dda. Rydym yn bwriadu ymgynghori ynghylch ein casgliadau sy'n dod i'r amlwg ac yn dilyn hyn byddwn yn cyhoeddi datganiad sy'n amlinellu ein fframwaith prisio ar gyfer y dyfodol.

Datblygu fframwaith rhyngwladol sefydlog i gefnogi ein hagenda sbectrwm

A1.69 Byddwn yn parhau i ddatblygu fframwaith rhyngwladol sefydlog i fod yn sail i'n rhaglen dyfarnu sbectrwm. Byddwn yn cymryd rhan weithredol mewn fforymau rhyngwladol perthnasol ar y lefelau Ewropeaidd a rhyngwladol dwyochrog. Dyma rai o'r amcanion penodol:

- gweithredu Fframwaith Rheoleiddio newydd yr UE ar gyfer Gwasanaethau a Rhwydweithiau Cyfathrebu Electronig;
- cyfrannu at ddatblygu Rhaglen Polisi Sbectrwm Sawl Blwyddyn a fwriedir i ddarparu fframwaith ar gyfer rheoleiddio sbectrwm Ewropeaidd dros y 4-5 mlynedd nesaf;
- cefnogi mesurau cysoni lle ceir cyfiawnhad dros wneud hynny a hyrwyddo defnyddio technoleg – a dulliau gweithredu gwasanaeth niwtral mewn fforymau rhyngwladol a phenderfyniadau sbectrwm Ewropeaidd i hwyluso argaeledd sbectrwm ar sail gyffredin a hyblyg;
- parhau i ddatblygu cytundebau rhyngwladol a dwyochrog er mwyn darparu sicrwydd rheoleiddio ar gyfer ein dyfarniadau sbectrwm ac ar gyfer y newid i'r digidol;
- hyrwyddo rheoli sbectrwm y sector cyhoeddus yn effeithiol yn rhyngwladol, gan gydnabod manteision mynediad i sbectrwm cyffredin ar draws nifer o wledydd; a

- pharatoi a thrafod sefyllfaoedd Ewropeaidd er mwyn helpu'r DU i gyflawni ei nodau yn y Gynhadledd Radio Byd ITU yn 2012.

Deall gallu rhwydwaith

A1.70 Rydym yn bwriadu sicrhau ar sail barhaus ein bod yn cynnal darlun mor gywir ag sy'n bosibl o Seilwaith Cyfathrebu'r DU. Roedd yr *Adroddiad Terfynol Prydain Ddigidol* yn cynnig rhoi dyletswydd adrodd seilwaith newydd i ni a fyddai'n mynnu ein bod yn gwneud hyn, ond rydym yn credu bod gennym ddyletswyddau i wneud gwaith yn y maes hwn beth bynnag. Rydym yn ystyried cyhoeddi cymaint o'r data rydym yn ei gasglu ag sy'n briodol, gan ystyried yr angen am gyfrinachedd masnachol.

Arall

A1.71 Yn ogystal â'r blaenoriaethau a'r meysydd gwaith parhaus a amlinellwyd uchod, rydym yn bwriadu gweithio ar gynnal a therfynu ein fframwaith rheoleiddio wrth i wasanaethau manylder uwch ddechrau dod ar gael ar y llwyfan teledu digidol daearol ledled y DU.

Dod o hyd i gyfleoedd i ddadroleiddio a symleiddio

A1.72 Mae gennym ddyletswydd statudol i adrodd ar sut rydym wedi osgoi rhoi beichiau diangen a thynnu beichiau sydd bellach wedi darfod. Rydym yn cyflawni'r ddyletswydd hon drwy ein *Cynllun Symleiddio* blynyddol, sy'n amlinellu lle rydym wedi tynnu beichiau gweinyddol ac wedi dadroleiddio mewn meysydd mawr.

A1.73 Ein nod yw gwella ein hagwedd at reoleiddio'n gyson. Rydym yn credu bod rhagor o bosibilrwydd i ni sicrhau hyd yn oed mwy o atebolrwydd a chadernid yn y ffordd rydym yn rheoleiddio. Felly ar hyn o bryd rydym yn chwilio am ffordd o wella sut rydym yn mesur canlyniadau a sut gellir gwella'r asesiadau o effaith ac effaith rheoleiddio. Rydym yn disgwyl ymgynghori ynghylch ein cynigion yn ystod gwanwyn 2010.

Paratoi i weithredu newidiadau deddfwriaethol perthnasol y DU ac Ewropeaidd

A1.74 Yn 2010/11 byddwn yn canolbwyntio ar weithredu'r Fframwaith Rheoleiddiol Ewropeaidd a darparu cyngor technegol i'r Llywodraeth fel mae'n paratoi i weithredu'r Fframwaith hwnnw.

A1.75 Byddwn hefyd yn paratoi i weithredu unrhyw newidiadau deddfwriaethol arall fel sydd angen.

Gwaith parhaus arall i gefnogi dyletswyddau ac amcanion Ofcom

A1.76 Yn ogystal â'r meysydd gwaith a amlinellwyd uchod, mae gwaith Ofcom yn y Gwledydd ac ar lefel Ewropeaidd a rhyngwladol yn ein cefnogi i gyflawni ein dyletswyddau a'n hamcanion.

A1.77 Dros y flwyddyn nesaf, rydym yn bwriadu:

- sicrhau bod gweithgareddau Ofcom yn ystyried anghenion a phryderon defnyddwyr a dinasyddion sy'n byw ym mhob un o wledydd y DU a'u cynrychiolwyr gwleidyddol - p'un ai a ydynt yn San Steffan, yn y sefydliadau

datganoledig neu ar lefel sy'n fwy lleol - drwy ein presenoldeb swyddfa ym mhob gwlad, pwyllgorau cyngori a chynrychiolaeth arall;

- parhau i ymgysylltu â datblygu fframweithiau rheoleiddio rhyngwladol y mae'r DU, Ofcom a'n rhanddeiliaid yn gweithredu o'u mewn, i sicrhau eu bod yn ymarferol, yn gymesur a'u bod yn gwasanaethu buddiannau dinasyddion a defnyddwyr y DU yn y ffordd orau;
- parhau i weithio gyda rheoleiddwyr cyfathrebu mewn gwledydd Ewropeaidd eraill, yr ITU a'r OECD i fynd ar drywydd dull gweithredu cydlynol a chydgyssylltiedig, lle bo hynny'n briodol, o ran rheoleiddio gwasanaethau cyfathrebu rhyngwladol. Bydd y meysydd allweddol y dylid canolbwyntio arnynt yn cynnwys mynediad y genhedlaeth nesaf, gorfodaeth ym maes defnyddwyr, gwaith trawsffiniol, dyfodol gwasanaeth cyffredinol, cyfraddau terfynu, gwasanaethau busnes, llythrennedd digidol ym maes trawsrwydweithio, niwtraliaeth net, a'r heriau'n ymwneud â chynnwys ar-lein;
- yn benodol, cefnogi gwaith y Corff newydd o Reoleiddwyr Ewropeaidd mewn Cyfathrebu Electronig (BEREC), sydd wedi disodli'r Grŵp Rheoleiddwyr Ewropeaidd, drwy gyfrannu at yr holl brosiectau yn ei raglen waith a'i gefnogi wrth sefydlu'r swyddfa newydd;
- darparu mewnbwn i ddatblygiad Agenda Digidol y Comisiwn Ewropeaidd a'r camau deddfwriaethol ac anneddfwriaethol dilynol sy'n effeithio'n uniongyrchol ar randdeiliaid yn y DU, i sicrhau bod defnyddwyr a dinasyddion yn dal wrth galon yr agenda hwn;
- a rhannu enghreifftiau perthnasol o'r arfer gorau i helpu i gyfrannu at ein gwaith datblygu polisi ac i gryfhau ein perthynas â chymheiriaid rheoleiddio allweddol ym mhedwar ban byd, yn cynnwys yr Unol Daleithiau, India a Tsiena.

A1.78 Gan gefnogi ein rhaglen waith gyffredinol, byddwn hefyd yn gweithio i ddatblygu safbwynt clir ar:

- sut mae'r sectorau cyfathrebu'n debygol o esblygu dros amser
- pa oblygiadau a fydd gan y rhain ar gyfer defnyddwyr a dinasyddion, yn gadarnhaol ac yn negyddol; a
- pha oblygiadau fydd datblygiadau'n eu creu ar gyfer rheoleiddio.

A1.79 Rydym hefyd yn dal i gredu ei bod yn bwysig mai'r ffordd fwyaf priodol o ddelio â rheoleiddio yw drwy gael fframwaith strategol cyffredinol i'n sectorau sy'n sail i nodau, ffocws a blaenoriaethau Ofcom. Rydym wedi dechrau meddwl am fformat a strwythur ein fframwaith strategol nesaf a byddwn yn ymgynghori arno maes o law gyda'n rhanddeiliaid.

Atodiad 2

Darparu gwasanaethau i randdeiliaid

- A2.1 Bob blwyddyn, mae Ofcom yn cael tua 270,000 o geisiadau gan y cyhoedd yn gofyn am gyngor ynglŷn â materion defnyddwyr yn y farchnad gyfathrebu, cwyno am berfformiad gwael gan ddarparwr gwasanaeth neu godi mater penodol yn ymwneud â chynnwys. Rydym yn cymryd camau gorfodi uniongyrchol ar ran amrywiaeth o randdeiliaid, er enghraifft, wrth gadw'r tonnau awyr yn rhydd rhag ymyrraeth.
- A2.2 Rydym yn rhoi dros 250,000 o drwyddedau sbectrwm yn flynyddol, gan gynnwys ceisiadau newydd a cheisiadau adnewyddu, a fydd yn cynnwys lloeren, cysylltiadau sefydlog, radio busnesau preifat, a defnyddwyr sbectrwm amatur, morwrol ac eraill. Rydym wrthi'n cyflwyno system gwasanaethau gwybodaeth newydd i reoli'r trafodion hyn.

Cadw'r sbectrwm radio'n rhydd rhag ymyrraeth

- A2.3 Rydym yn monitro'r sbectrwm radio ac yn cymryd camau priodol i atal ymyrraeth niweidiol ar y sbectrwm. Mae'r mwy o alw am sbectrwm yn arwain at ddefnyddio mwy dwys ac felly mwy o risg o ymyrraeth ac rydym yn parhau i wella a moderneiddio'r adnoddau rydym yn eu rhoi i atal hyn rhag digwydd a lliniaru pan fydd yn digwydd. Bydd Gemau Olympaidd a Gemau Paralympaidd 2012 Llundain yn rhoi sylw penodol ar ein cyfrifoldebau yn y maes hwn.
- A2.4 Mae ein tîm Gweithrediadau Maes yn delio ag oddeutu 6,000 o achosion y flwyddyn, gan weithredu i:
- amddiffyn cyfathrebu diogelu bywyd, gan gynnwys y gwasanaethau brys a'r gwasanaeth rheoli traffig awyr;
 - atal y sbectrwm radio rhag cael ei ddefnyddio'n anghyfreithlon;
 - caniatáu defnydd cyfreithlon ar y sbectrwm drwy, er enghraifft, ddarparu cyngor a chymorth i ddefnyddwyr sbectrwm; a
 - sicrhau y caiff offer nad yw'n cydymffurfio ei dynnu oddi ar y farchnad.
- A2.5 Ein strategaeth yw canolbwyntio ein hadnoddau ar gadw'r sbectrwm radio yn rhydd rhag ymyrraeth niweidiol. Mae hyn wedi golygu trawsnewid ein tîm Gweithrediadau Maes yn helaeth, gan gynnwys y strwythur trefniadaethol, y strategaeth offer, cerbydau ac eiddo, maint a chymysgedd y gwaith, rheoli pobl a diwylliant.
- A2.6 Rydym wedi dechrau ar broses moderneiddio ein system monitro awtomataidd a'n galluedd monitro a chanfod cyfeiriad o bell, a ddefnyddir ar gyfer dod o hyd i bobl yn defnyddio sbectrwm yn anghyfreithlon a dod o hyd i'r ffynonellau sy'n creu'r ymyrraeth. Rydym hefyd wedi dechrau uwchraddio'r offer profi cludadwy a ddefnyddir gan ein peirianwyr maes.
- A2.7 Rydym yn adolygu ein gweithdrefnau gweithrediadol yn gyson i sicrhau rhagoriaeth ac rydym wedi ennill achrediad ISO 9001:2008 yn ddiweddar sy'n cyd-fynd â'r ardystiad UKAS ISO-17025:2005 sydd gennym yn barod.

Trwyddedu mynediad at y sbectrwm radio

- A2.8 Mae Ofcom yn rheoli mynediad at y sbectrwm radio drwy gyhoeddi, adnewyddu a diddymu trwyddedau. Lle bo angen, rydym yn aseinio amledd, yn clirio safleoedd ac yn cydlynu'r defnydd o sbectrwm yn rhyngwladol.
- A2.9 Yn 2009, rydym yn gwella'r gwasanaeth trwyddedu ymhellach drwy:
- ychwanegu'r holl gynnyrch trwyddedu gan gynnwys trwyddedau Gofod a Lloeren a thrwyddedau a roddwyd drwy arwerthiant at y system drwyddedu newydd;
 - galluogi rhanddeiliaid i wneud cais am drwyddedau Radio Busnes Preifat, a'u derbyn, ar-lein; a
 - gweithredu systemau i alluogi defnyddio sbectrwm yn well yn y dyfodol.

Delio ag ymholiadau a chwynion gan y cyhoedd

- A2.10 Mae tîm Gweithrediadau Canolog Ofcom yn delio ag ymholiadau a chwynion gan ddefnyddwyr am wasanaethau telathrebu, gwasanaethau teledu a radio a'r defnydd o'r sbectrwm radio. Rydym yn ateb oddeutu 17,000 o alwadau ffôn, 3,000 o negeseuon drwy ein gwefan, 1,400 o negeseuon e-bost a 1,200 o lythyrau a negeseuon ffacs bob mis.
- A2.11 Yn aml mae defnyddwyr yn cwyno i Ofcom am faterion telathrebu pan fyddant wedi cael ymatebion annigonol gan ddarparwyr gwasanaeth. Ein nod yw helpu defnyddwyr i ddatrys eu cwynion drwy eu cyfeirio at gyngor a gwybodaeth ddefnyddiol a chysylltu â ddarparwyr gwasanaeth.
- A2.12 Bydd pobl yn cwyno'n uniongyrchol i ni am raglenni teledu a radio. Rydym yn ystyried cwynion am nifer o feysydd megis diogelu pobl dan 18 oed, niwed a thramgwydd, tegwch a phreifatrwydd a bod yn ddiuedd ac yn gywir wrth gyflwyno newyddion. Ond, nid ydym yn ystyried materion sy'n ymwneud â bod yn ddiuedd ac yn gywir yng nghyswllt rhaglenni'r BBC, gan mai cyfrifoldeb Ymddiriedolaeth y BBC yw hynny. Rydym hefyd yn delio â chwynion am noddwyr rhaglenni a dylanwad masnachol honedig.
- A2.13 Ein nod yw gwella swyddogaeth Tîm Cyngori Ofcom drwy roi rhybudd ynghylch pryderon defnyddwyr. Mae hyn yn digwydd gyda marchnadoedd cyfathrebiadau sy'n newid yn gyflym yn gefndir iddo; mae pynciau newydd o bryder yn dod i'r wyneb drwy'r amser ac yn creu cynnydd annisgwyl yn nifer y cwynion a gawn.
- A2.14 Mae'r Gymdeithas Gyswllt Cwsmeriaid yn gorff proffesiynol ar gyfer y diwydiant canolfan cyswllt ac mae Tîm Cyngori Ofcom newydd gael Achrediad Llawn y Gymdeithas Gyswllt Cwsmeriaid nid yn unig fel Canolfan Gyswllt ond hefyd ar gyfer ein rhaglen hyfforddiant mewnol. Gall y rheini sy'n ffonio Tîm Cyngori Ofcom fod yn dawel eu meddwl eu bod yn ffonio tîm sy'n wybodus ac sydd â gweithdrefnau sy'n cynrychioli arfer gorau'r diwydiant.

Dyrannu ystodau rhifau ffôn i ddarparwyr gwasanaeth

- A2.15 Mae gan Ofcom rôl bwysig yn dyrannu ystodau rhifau ffôn i ddarparwyr gwasanaethau cyfathrebu sydd, yn eu tro, yn dyrannu rhifau unigol i'w cwsmeriaid.

Mae nifer y ceisiadau a dderbynnir gan ddarparwyr gwasanaeth yn tyfu'n gyson. Rydym yn awr yn prosesu dros 2,000 o geisiadau bob blwyddyn.

A2.16 Fel rhan o'n hadolygiad strategol o rifau ffôn, sefydlwyd gennym yr egwyddorion canlynol ar gyfer rhifo:

- dylai'r rhifau y mae ar gwsmeriaid eu heisiau fod ar gael pan fydd eu hangen;
- ni ddylid newid y rhifau y mae defnyddwyr yn eu defnyddio ar hyn o bryd os oes modd osgoi hynny;
- dylid cadw'r hyn y mae mathau penodol o rifau yn ei olygu i ddefnyddwyr, megis rhifau 080 yn cael eu cysylltu â galwadau am ddim;
- dylai prosesau dyrannu rhifau gefnogi cystadleuaeth ac arloesedd; a
- ni ddylai defnyddwyr fod yn agored i gamddefnydd.

A2.17 Mae Ofcom wedi defnyddio'r egwyddorion hyn gyda'r broses dyrannu rhifau ffôn i sicrhau bod ein proses yn effeithlon, yn cael ei gyrru gan ddefnyddwyr ac yn cael ei thywys gan y farchnad. Rydym wedi cyflwyno mesurau cadw rhifau mewn rhagor o ardaloedd daearyddol fel y gall darparwyr gwasanaeth ddefnyddio rhifau'n fwy effeithlon a pharhau i fonitro'r risg bosibl o gyfyngiadau ar gyflenwad. Byddwn yn dechrau adolygiad o'n dull gweithredu at reoleiddio Gwasanaethu Trosi Rhifau ystodau rhifau i sicrhau bod y rhain yn rhoi'r gwasanaethau mae defnyddwyr yn eu gwerthfawrogi a'u bod yn cael eu hamddiffyn yn addas. Wrth ddyrannu rhifau byddwn hefyd yn parhau i gynnal prawf amddiffyn y defnyddiwr i sicrhau y gwneir y defnydd gorau o rifau ac i amddiffyn defnyddwyr rhag sgamiau, twyll a mathau eraill o gamddefnydd drwy ddefnyddio rhifau ffôn.

Darparu gwasanaethau gwybodaeth

A2.18 Mae Ofcom yn darparu gwybodaeth i'r cyhoedd am ddefnyddio'r sbectrwm radio. Mae hyn yn gyfraniad pwysig at gydlynu'r defnydd o sbectrwm yn effeithlon; ac mae hefyd yn hwyluso masnachu trwyddedau sbectrwm gan randdeiliaid.

Cyhoeddi adroddiadau ymchwil marchnad ac adroddiadau ar y farchnad gyfathrebu

A2.19 Byddwn yn parhâi i gyhoeddi amrywiaeth eang o adroddiadau ar ddatblygiadau yn y sector cyfathrebu ac ar agweddau dinasyddion a defnyddwyr. Bydd ein cyfres o Adroddiadau ar y Farchnad Gyfathrebu yn delio â datblygiadau ym meysydd teledu, radio, telathrebu a'r rhyngwrwyd ar draws y DU ac ar draws y byd. Bydd ein Hadroddiad Blynyddol ar Ddarlledu Gwasanaeth Cyhoeddus yn asesu cyflwr darlledu gwasanaeth cyhoeddus yn y DU ac i ba raddau y mae dibenion a nodweddion darlledu gwasanaeth cyhoeddus yn cael eu bodloni; a Byddwn hefyd yn parhau i gyhoeddi ein hadroddiad blynyddol ar Brofiad y Defnyddiwr a fydd yn asesu dewisiadau mynediad defnyddwyr, grymuso a phryder defnyddwyr ar draws yr holl sectorau a reoleiddir gan Ofcom.

A2.20 Yn olaf, fe fyddwn yn cyhoeddi'r holl ymchwil a gomisiynwyd yn ystod y flwyddyn i gefnogi prosiectau a chyhoeddiadau Ofcom. Bydd ein hagwedd at ymchwil yn sicrhau ein bod yn gallu casglu sylfaen dystiolaeth sy'n caniatáu i ni gyflawni'r dyletswyddau statudol rydym yn eu hwynebu i hybu cydraddoldeb. Byddwn hefyd

yn cydymffurfio â'r Ddeddf Ystadegau o ran gwneud ein hystadegau marchnad ac ymchwil ar gael yn amserol.

Mabwysiadu arferion cynaliadwy

- A2.21 Mae Ofcom yn ceisio mabwysiadu arferion cynaliadwy drwy ei waith polisi a gweithrediadol. Yng ngoleuni amlygrwydd cynyddol materion amgylcheddol, roeddem wedi cynnal archwiliad cychwynnol o allyriadau carbon Ofcom yn 2007 ac o ganlyniad i hynny roeddem wedi ymrwmo i darged o'u lleihau 25% erbyn 2012/13. Rydym wedi datblygu rhaglen o welliannau i gyrraedd y targed hwn a sicrhau bod ein gweithredoedd yn glynu wrth yr arfer amgylcheddol gorau
- A2.22 Mae llwyddiannau hyd yn hyn yn cynnwys arbedion ynni sylweddol yn ein swyddfa yn Llundain, hyrwyddo cymudo cynaliadwy i gydweithwyr ac ennill achrediad Safon yr Ymddiriedolaeth Garbon. Yn 2010/11 byddwn yn troi ein ffocws at deithio busnes ac argraffu ac yn ymchwilio i arbedion pellach mewn Gwasanaethau Gwybodaeth.

Hybu cydraddoldeb ac amrywiaeth

- A2.23 Mae Ofcom yn benderfynol ein bod am wneud popeth y gallwn ei wneud i hybu cydraddoldeb ac amrywiaeth yn ein sefydliad a'r sectorau ehangach rydym yn eu rheoleiddio.
- A2.24 Ym mis Hydref 2009, roeddem wedi cyflwyno Cynllun Cydraddoldeb Sengl Ofcom i hybu cydraddoldeb yn ein dwy swyddogaeth fel cyflogwr mawr ac fel rheoleiddiwr diwydiannau cyfathrebu'r DU. Rydym yn ymgysylltu at sector cyfathrebu sy'n fwy teg, cyfartal ac amrywiol.
- A2.25 Mae'r Cynllun Cydraddoldeb Sengl¹¹ yn rhoi amcanion Ofcom yng nghyswllt cydraddoldeb ac mae'n cynnig fframwaith, gan roi set glir o gynlluniau gweithredu ar ein cyfer.

¹¹ http://www.ofcom.org.uk/consult/condocs/promoting_equality_diversity/ses/ses.pdf

Atodiad 3

Crynodeb o sylwadau rhanddeiliaid

- A3.1 Yn ystod ein cyfnod ymgynghori deg wythnos ar ein cynllun blynyddol 2010/11, gwnaethom gynnal cyfres o ddiwyddiadau i rhanddeiliaid ledled y DU a daeth chwech ar hugain o ymatebion ffurfiol i law gan amrywiol rhanddeiliaid. Roedd yr adborth yn dangos cefnogaeth eang i'n rhaglen waith arfaethedig ar gyfer 2010/11. Hefyd, cafwyd cytundeb cyffredinol mai'r blaenoriaethau a nodwyd oedd y rhai cywir ar gyfer y flwyddyn i ddod.
- A3.2 Caiff y sylwadau allweddol am ein rhaglen waith arfaethedig ar gyfer 2010/11, yn ogystal â'n hysbortio iddynt, eu crynhoi isod. Pan fo'r ymatebion i'r ymgynghoriad yn codi materion cwestiynau, neu bryderon manwl am brosiectau neu ddarnau o waith penodol rydym wedi'u gwneud neu wrthi'n gweithio arnynt, rydym wedi eu trosglwyddo i'r timau prosiect perthnasol a fydd yn eu pwysu a'u mesur fel y bo'n briodol. Nid yw'n bosibl i ni ymateb i'r holl gwestiynau manwl yn y ddogfen hon.

Sylwadau cyffredinol

- A3.3 Dadleuodd un rhanddeiliad nad oedd rhannu ein rhaglen waith yn dri maes (Defnyddwyr a Dinasyddion, Cystadleuaeth, a Seilwaith a Sbectrwm) yn gyson â'r Ddeddf Gyfathrebiadau, sy'n nodi mai prif ddyletswydd Ofcom yw hyrwyddo buddiannau defnyddwyr a dinasyddion. Er y bydd y gwaith a gynlluniwyd dan "Seilwaith" a "Chystadleuaeth" yn fanteisiol i ddefnyddwyr a dinasyddion yn ei hanfod, awgrymwyd y dylid egluro hyn yn fwy manwl yn y Cynllun Blynyddol.
- A3.4 Gwnaethom benderfynu rhannu ein rhaglen waith yn dri maes, sef Defnyddwyr a Dinasyddion, Cystadleuaeth, a Seilwaith a Sbectrwm, yn ogystal â'n meysydd gwaith blaenoriaeth a'n prif feysydd gwaith parhaus a wneir gan Ofcom. Yn y gorffennol, rydym wedi defnyddio fframwaith strategol fel sail ar gyfer amlinellu ein rhaglen waith. Gan ein bod wrthi'n llunio fframwaith strategol newydd (gweler Atodiad 1, paragraff A1.80 am ragor o fanylion), rydym wedi dewis y strwythur hwn yn y cyfamser. Fel y nodir yn aml yn ein cynllun blynyddol, mae ein prif ddyletswyddau, sef hyrwyddo buddiannau dinasyddion o ran materion cyfathrebu a hyrwyddo buddiannau defnyddwyr mewn marchnadoedd perthnasol drwy hybu cystadleuaeth, lle bo hynny'n briodol, yn sail i'n holl waith.
- A3.5 Gwnaeth sawl rhanddeiliad y sylw fod ein cynllun gwaith ar gyfer 2010/11 eisoes yn uchelgeisiol, a mynegwyd pryderon ynghylch a fydd gan Ofcom adnoddau digonol i gyflawni ein cynllun gwaith yn ogystal â sicrhau bod ganddo ddigon o allu wrth gefn i gyflawni gwaith annisgwyl a'r dyletswyddau newydd.
- A3.6 Nododd sawl rhanddeiliad hefyd fod anghydfodau ac ymgyfreitha wedi dod yn rhan annatod o drefn reoleiddio cyfathrebu'r DU. Rhybuddiwyd Ofcom gan un rhanddeiliad yn benodol y dylai unrhyw dargedau i leihau costau gael eu gwrthbwyso yn erbyn cael digon o adnoddau ar gyfer ymchwiliadau, anghydfodau, ac apeliadau.
- A3.7 Fel yr ydym yn ei amlinellu ar ddiwedd adran 4, rydym wedi rhagweld y bydd materion annisgwyl yn codi yn y sector cyfathrebu ac rydym hefyd yn gweld cynnydd yn nifer yr apeliadau ac anghydfodau rydym yn gorfod ymateb iddynt a'u datrys. Yn ein gwaith cynllunio blynyddol, rydym yn neilltuo gallu ar gyfer gwaith annisgwyl ac eleni rydym hefyd wedi ystyried yr angen i neilltuo gallu er mwyn

cyflawni dyletswyddau a thasgau newydd posibl yn deillio o'r Mesur Economi Ddigidol. Rydym yn cydnabod mai hyblygrwydd yw'r allwedd i'n galluogi i gyflawni ein cynllun gwaith ac i sicrhau ein bod yn neilltuo adnoddau digonol i'n galluogi i gyflawni'r gwaith a gynlluniwyd a gwaith annisgwyl.

- A3.8 Gofynnodd nifer o randdeiliaid am amserlen fwy manwl o'r prosiectau allweddol a'r ymgynghoriadau allweddol er mwyn iddynt allu cynllunio'u hymgysylltiad ag Ofcom yn well.
- A3.9 Fel yn y blynyddoedd diwethaf, ochr yn ochr â'r cynllun blynyddol terfynol hwn, rydym wedi cyhoeddi tabl o ganlyniadau¹² ar gyfer gwaith Ofcom, yn cynnwys amser y cyhoeddiadau a'r cysylltiadau allweddol.

Defnyddwyr a Dinasyddion

Annog defnyddwyr i gael a defnyddio band eang drwy gefnogi'r Consortiwm Cyfranogiad Digidol

- A3.10 Ar y cyfan, roedd yr ymatebwyr yn cefnogi cyfraniad Ofcom at waith y Consortiwm Cyfranogiad Digidol.
- A3.11 Gwnaeth dau randdeiliad sylwadau penodol ynghylch nifer y bobl anabl sy'n defnyddio band eang gan argymhell y dylai gwaith y Consortiwm dargedu pobl anabl yn benodol.
- A3.12 Mae Ofcom bob amser yn ystyried anghenion pobl anabl yn ei waith a bydd yn sicrhau y bydd hynny hefyd yn wir yng ngwaith y Consortiwm Cyfranogiad Digidol.

Sicrhau bod defnyddwyr yn gallu newid o un darparwr cyfathrebu i'r llall drwy gael gwared ag unrhyw rwystrau diangen

- A3.13 Cyflwynodd sawl ymatebydd sylwadau am yr adolygiad strategol arfaethedig o newid darparwyr. Dadleuodd un rhanddeiliad y dylid sefydlu un proses fudo unigol ar gyfer gwasanaethau sefydlog band cul a band eang. Dadleuodd ymatebydd arall na fyddai dull unedig o newid rhwng gwahanol fathau o wasanaethau o bosibl yn briodol, ac awgrymodd y dylid mabwysiadu agwedd gydgysylltiedig yn lle hynny.
- A3.14 Nod ein hadolygiad strategol o ddefnyddwyr yn newid darparwyr yw sicrhau nad oes rhwystrau diangen yn bodoli nawr neu yn y dyfodol. Fel rhan o'r adolygiad hwnnw, byddwn yn edrych ar yr agwedd bresennol tuag at brosesau newid darparwyr ac yn asesu p'un ai a yw'r prosesau newid gwahanol yn arwain at bryderon yn ymwneud â phrofiad defnyddwyr o newid darparwyr a/neu'r effaith ar y broses gystadleuol. Byddwn yn dadansoddi cryfderau a gwendidau'r prosesau newid gwahanol, a'r nod fydd sefydlu fframwaith ar gyfer asesu'r prosesau hynny. Rydym yn bwriadu cynnal ymgynghoriad ar hyn yn yr haf eleni.
- A3.15 Awgrymodd sawl ymatebydd y dylai Ofcom gydlynw'r ffrydiau gwaith amrywiol, megis cludo rhifau ffôn symudol, yr adolygiad strategol o ddefnyddwyr yn newid darparwyr, neu gyfnewid gwasanaethau band eang, er mwyn osgoi dyblygu ac er mwyn gosod dull rheoleiddio cydlynol newydd ar gyfer prosesau newid.

¹² http://www.ofcom.org.uk/about/accoun/reports_plans/annual_plan1011/projects/

- A3.16 Nododd un rhanddeiliad fod gwaith Ofcom ar gludo rhifau ffôn symudol eisoes ar ei hôl hi yn ôl yr amserlenni a amlinellwyd yn ymgynghoriad Awst 2009. Mynegwyd pryder difrifol y gallai penderfyniadau diweddar yr UE ynghylch trosglwyddo undydd arwain at oedi pellach, ac y dylid osgoi hynny.
- A3.17 Roedd sawl ymatebydd i'n hymgyngoriad ym mis Awst wedi tynnu sylw at y cysylltiadau rhwng yr adolygiad o ddefnyddwyr yn newid darparwyr a throsglwyddo rhifau symudol. Rydym wedi bod yn ystyried y mater hwn yn ofalus, yn enwedig wrth benderfynu a ddylid mabwysiadu'r dull a amlinellwyd yn yr ymgynghoriad ym mis Awst ynghylch p'un ai a oes manteision o alinio'r gwaith ar drosglwyddo rhifau symudol gyda'r gwaith ar ddefnyddwyr yn newid darparwyr. Roedd yr opsiynau a amlinellwyd yn ein hymgyngoriad ym mis Awst yn ystyried gofyniad yr UE ar gyfer trosglwyddo mewn diwrnod, felly nid ydym yn disgwyl y bydd y penderfyniad hwnnwn' gohirio unrhyw newidiadau i'r broses ar gyfer trosglwyddo symudol. Fel a amlinellwyd yn Atodiad 1, paragraffau A1.11 – A1.12, ein bwriad yw cyhoeddi ein penderfyniad ar y camau nesaf cyn bo hir.

Symud ymlaen o ran ardaloedd digyswllt band eang a ffonau symudol

- A3.18 Daeth nifer o sylwadau i law ynghylch ein gwaith ar ardaloedd digyswllt band eang a ffonau symudol. Awgrymodd un rhanddeiliad nad ydym yn egluro'n ddigonol yr hyn rydym yn ceisio ei gyflawni mewn ardal ddigyswllt. Dywedwyd wrthym hefyd y dylai'r rhaglen waith wahaniaethu'n gliriach rhwng ardaloedd digyswllt ffonau symudol ac ardaloedd digyswllt band eang, gan fod y materion a'r atebion posibl yn wahanol iawn. Awgrymodd rhai ymatebwyr y dylai ein gwaith ar ardaloedd digyswllt ganolbwyntio ar ardaloedd o niwed i ddefnyddwyr lle nad yw rhwydweithiau'n rhoi sylw iddynt eisoes. Mynegodd un rhanddeiliad farn na ddylai gwaith Ofcom yn y maes hwn arwain at osod mandad neu ofyniad i ddarparu derbyniad newydd i ardaloedd digyswllt.
- A3.19 Bydd ein gwaith ar ardaloedd digyswllt band eang ac ardaloedd digyswllt ffonau symudol, fel y disgrifiwyd yn Atodiad 1, paragraffau A1.13 - A1-15, yn canolbwyntio yn y lle cyntaf ar ddeall graddfa'r ardaloedd digyswllt a'r hyn sy'n eu hachosi. Pan fyddwn wedi ffurfio barn ar raddfa ardaloedd digyswllt a'r hyn sy'n eu hachosi, mae'n bosibl y bydd ein gwaith yn esblygu i brosiectau mwy penodol. Byddwn yn ymgysylltu â rhanddeiliaid ac yn rhannu ein cynlluniau maes o law.

Diweddarau rheoleiddio cynnwys i ddiwallu newidiadau yn anghenion cynulleidfaoedd

- A3.20 Pwysleisiodd un rhanddeiliad y dylai Ofcom weithio gyda darparwyr cynnwys i godi eu hymwybyddiaeth o'r rheoliadau newydd yn deillio o weithredu Cyfarwyddeb Gwasanaethau Cyfryngau Clywedol (AVMS) yr UE.
- A3.21 Byddwn yn gweithio gyda'r Gymdeithas Teledu Ar-alw (ATVOD) i gefnogi eu gwaith yn y maes hwn, fel y bo'n briodol.
- A3.22 Dadleuodd un rhanddeiliad y dylai rhai rheoliadau cynnwys sy'n berthnasol i raglenni gydag isdeitlau, iaith arwyddion a sain ddisgrifiad, gael eu hystyried i gynnwys cyfryngau newydd megis Fideo Ar-alw neu deledu digidol.
- A3.23 Nid yw'r gofynion deddfwriaethol yn ymwneud â darparu cynnwys gydag isdeitlau, iaith arwyddion a sain ddisgrifiad ar wasanaethau Fideo Ar-alw yr un peth ag yn achos cyfryngau darlledu traddodiadol. Fodd bynnag byddwn yn gweithio gydag

ATVOD i sicrhau eu bod yn annog darparwyr Fideo Ar-alw i ystyried darparu gwasanaethau mynediad.

Sicrhau bod gwasanaethau cyfathrebu ar gael, bod pobl yn eu defnyddio ac yn eu defnyddio'n effeithiol

- A3.24 Croesawodd dau ymatebydd gynlluniau Ofcom i adolygu'r Ddyletswydd Gwasanaeth Cyffredin. Dywedwyd wrthym y dylai'r adolygiad fod yn gyfle i ddirymu dyletswyddau hen-ffasiwn.
- A3.25 Bydd Ofcom yn parhau i orfodi'r Ddyletswydd Gwasanaeth Cyffredin ac yn adolygu ei gweithrediad. Byddwn hefyd yn ystyried unrhyw ddatblygiadau, er enghraifft ar lefel y Llywodraeth a'r UE, a allai effeithio ar yr agwedd tuag at y Ddyletswydd Gwasanaeth Cyffredin neu ei chwmpas.
- A3.26 Dywedodd un rhanddeiliad wrthym fod rhai darlledwyr, ar ôl newid i ddigidol, wedi rhoi'r gorau i ddarparu gwasanaethau teletestun a oedd yn cael eu gwerthfawrogi'n fawr gan bobl â nam synhwyraidd deul. Awgrymwyd y dylai Ofcom geisio cyngor gan rhanddeiliaid ynghylch pa wasanaethau testun sy'n addas ar gyfer pobl â nam ar eu clyw a phobl â nam ar eu golwg, yn ogystal â cheisio dylanwadu ar ddarlledwyr i sicrhau bod eu gwasanaethau'n cyfateb â'r gofynion hynny.
- A3.27 Byddwn yn ystyried y mater hwn drwy gyfrwng ein gwaith i annog darpariaeth cyfarpar hawdd ei ddefnyddio.
- A3.28 Mynegodd un rhanddeiliad bryder y dylid cynnal adolygiad asesu effaith priodol i gyd-fynd ag unrhyw gynnig ar gyfer gwasanaethau cyfnewid gwell neu ychwanegol.
- A3.29 Wrth gwrs, wrth adolygu gwasanaethau cyfnewid, sy'n helpu pobl gyda nam ar eu clyw neu ar eu lleferydd i ddefnyddio gwasanaethau ffôn, bydd Ofcom yn pwysu a mesur yr effeithiau posibl.
- A3.30 O ran cael mynediad at wasanaethau cyfathrebu, a chofio nad oes gan Ofcom y pwerau i osod mandad ar nodweddion nwyddau a gaiff eu cynhyrchu, awgrymodd un rhanddeiliad y dylem gefnogi gwaith yr UE ar ddeddfwriaeth gwrth-wahaniaethu ac ar fynediad at nwyddau a gwasanaethau.
- A3.31 Mae ein pwerau'n gyfyngedig yn y maes hwn, ac efallai y byddai rhanddeiliaid yn dymuno ystyried ymgysylltu'n uniongyrchol â'r Llywodraeth. Fodd bynnag, rydym yn parhau i weithio gydag ystod eang o rhanddeiliaid, yn cynnwys diwydiant, er mwyn eu hannog i geisio sicrhau bod offer cyfathrebu hwylus ar gael. Rydym hefyd yn gweithio gyda rheoleiddwyr eraill yr UE i gael gwell dealltwriaeth o'r gwasanaethau a'r cyfarpar sydd ar gael a pha mor hwylus ydynt i'w defnyddio gan bobl anabl yn yr aelod wladwriaethau.
- A3.32 Gwnaeth un rhanddeiliad y sylw nad oedd ein disgrifiad o waith llythrennedd yn y cyfryngau yn ddigon eang a dywedodd y dylai Ofcom roi pwyslais cliriach ar yr elfennau beirniadol, creadigol a diwylliannol sy'n rhan greiddiol o ddatblygu llythrennedd yn y cyfryngau.
- A3.33 Bydd ein gwaith llythrennedd yn y cyfryngau o ran gwerthusiad beirniadol a chynhyrchu cynnwys yn parhau, drwy ein partneriaid ymchwil a'n partneriaid cefnogi, fel y bo'n briodol.

Amddiffyn defnyddwyr a chynulleidfa oedd rhag niwed ac arferion annheg

- A3.34 Mynegodd lawer o randdeiliaid bryder ynghylch gwaith Ofcom yng nghyswllt costau ychwanegol. Cyflwynwyd rhai sylwadau yn dweud bod Ofcom wedi cyhoeddi'r cyfarwyddyd ond awgrymwyd nad oedd yn gallu ei weithredu gan fod y mater wedi'i gyfeirio yn ôl i Ofcom i'w ail-ystyried yn dilyn penderfyniad y Goruchaf Lys ar gostau bancio (OFT vs. Abbey National PLC).
- A3.35 Ers cyhoeddi ei gyfarwyddyd, mae Ofcom wedi cynnal rhaglen gydymffurfio barhaus yn cynnwys trafodaethau helaeth gyda nifer o ddarparwyr cyfathrebu. Bydd y rhaglen honno'n parhau. Mae Ofcom hefyd wedi gorfod ystyried effaith dyfarniad y Goruchaf Lys yn achos y Swyddfa Masnachu Deg yn ymwneud â chostau bancio (y Dyfarniad). Ar 5 Mawrth 2010, gwnaethom ddiweddarau ein gwefan i adlewyrchu'r ffaith ein bod yn adolygu ac yn diweddarau'r Canllawiau yn dilyn y Dyfarniad, yn ôl yr angen. Byddwn yn parhau i ddarparu'r wybodaeth ddiweddaraf drwy ein gwefan a/neu'r Bwletin Gorfodaeth Defnyddwyr a Chystadleuaeth, a byddwn hefyd yn parhau, neu'n cynnal, cyswllt uniongyrchol â nifer o ddarparwyr er mwyn sicrhau eu bod yn cydymffurfio â'r gyfraith.
- A3.36 Croesawodd un rhanddeiliad gynllun Ofcom i edrych yn fanylach ar sut y mae darparwyr cyfathrebu yn trin cwynion defnyddwyr, ond ar yr un pryd mynegodd amheuan na fyddai'n bosibl cymharu data a gesglir gan weithredwyr. Roedd ganddo hefyd bryderon sylweddol ynghylch pa mor berthnasol oedd y cwynion a riportiwyd.
- A3.37 Yn ddiweddar, gwnaethom gwblhau'r ymgynghoriad ar yr Adolygiad o Weithdrefnau Cwyno Defnyddwyr¹³ a byddwn yn pwysu a mesur mewnbyn rhanddeiliaid yng ngham nesaf ein gwaith. Byddwn yn cyhoeddi'r datganiad yn nodi ein casgliadau yn deillio o'r ymgynghoriad yn ystod ail chwarter 2010.

Adolygu a hyrwyddo'r wybodaeth sydd ar gael i ddefnyddwyr

- A3.38 Cynigodd un rhanddeiliad y dylai Ofcom gymryd cam yn ôl, ac yn hytrach nag archwilio sut y gellid rhyddhau mwy o wybodaeth, dylai Ofcom wneud mwy o waith i geisio deall gwerth a defnyddioldeb y wybodaeth wrth i ddefnyddwyr fynd ati go-iawn i wneud penderfyniadau.
- A3.39 Yn ddiweddar, rydym wedi bod yn gwneud gwaith ar economeg ymddygiad sy'n tynnu sylw at yr angen i ystyried sut y mae defnyddwyr yn gwneud penderfyniadau a sut y maent yn defnyddio'r wybodaeth sydd ar gael. Byddwn yn defnyddio'r math hwn o ddadansoddi yn ein gwaith, lle bo hynny'n briodol.
- A3.40 Gwnaeth rai rhanddeiliaid dynnu sylw at fylchau penodol gwahanol yn y wybodaeth i ddefnyddwyr y dylid rhoi sylw iddynt yn eu barn nhw. Tynnodd un ymatebydd sylw at y ffaith nad oes gwefan cymharu prisiau achrededig ar gael sy'n darparu gwybodaeth am brisiau ffonau symudol talu-wrth-ddefnyddio.
- A3.41 Gwnaethom ymgynghori'n llawn adeg y penderfyniad i ddileu'r cynllun Topcomm. Mae Ofcom yn cydnabod gwerth posibl gwybodaeth am ansawdd y gwasanaeth wrth helpu i rymuso defnyddwyr yn y farchnad gyfathrebu. Fodd bynnag, mae'n bwysig bod Ofcom yn canolbwyntio ar y materion ansawdd y gwasanaeth hynny y gwyddom sy'n bwysig i ddefnyddwyr a lle bydd ein hymyriad yn debygol o gael yr

¹³ http://www.ofcom.org.uk/consult/condocs/complaints_procedures/

effaith fwyaf. Felly, rydym yn cynnal rhaglen ymchwil dwy flynedd ynghylch cyflymder band eang llinell sefydlog (yn dilyn cyhoeddiad ymchwil y llynedd) a'n bwriad nawr yw mesur derbyniad band eang i weld a oes cyfle i ddarparu gwell gwybodaeth i ddefnyddwyr. Byddwn hefyd yn amlinellu ein syniadau ynghylch yr agwedd gwasanaeth i gwsmeriaid yn ymwneud â gwybodaeth am ansawdd y gwasanaeth, yn dilyn rhywfaint o ymchwil a gynhaliwyd y llynedd.

Deall profiadau defnyddwyr busnes

- A3.42 Roedd rhanddeiliaid yn croesawu ein hymrwymiad i ddefnyddwyr busnes ac yn benodol gwnaethant groesawu'r ffaith y bydd Ofcom yn rhoi sylw arbennig i anghenion busnesau bach y flwyddyn nesaf.
- A3.43 At hynny, nododd dau randdeiliad fod gwaith pwysig wedi'i wneud gan y Grŵp Rheoleiddwyr Ewropeaidd (ERG) yn rhoi sylw i anghenion busnesau mawr. Roedd y rhanddeiliad hyn yn annog Ofcom i barhau i gyfrannu at y gwaith hwn gyda'r Swyddfa Rheoleiddwyr Ewrop ym maes Cyfathrebu Electronig (BEREC) a grëwyd yn ddiweddar.
- A3.44 Mae'r gwaith a ddechreuwyd y llynedd gan ERG yn ymwneud â defnyddwyr busnes lefel uchel yn mynd i fod yn faes gwaith pwysig eleni eto ar gyfer BEREC. Ofcom sy'n arwain ar y gwaith hwn ar ran BEREC.

Sylwadau eraill

- A3.45 Argymhellodd un ymatebydd y dylai Ofcom gymryd cam yn ôl a chynnal ymchwil i ddeall profiadau a disgwyliadau defnyddwyr o'r rhyngwyd. Byddai ymchwil o'r fath yn datgelu pa gynnwys, pa ryddid a pha warchodaeth y mae defnyddwyr yn dymuno eu cael.
- A3.46 Mae Ofcom yn cynnal rhaglen sylweddol o ymchwil i ddeall perthynas pobl â gwasanaethau telathrebu a'r cyfryngau, yn ogystal â dewisiadau, agweddau a phryderon pobl mewn cysylltiad â'r cyfryngau, yn cynnwys y rheini'n ymwneud â phreifatrwydd a diogelwch. Bydd y rhaglen ymchwil hon yn parhau i graffu ar y materion a godwyd yn yr ymateb i'r ymgynghoriad, gan adeiladu ar y cyhoeddiadau yn 2009 megis *Citizens' Digital Participation*¹⁴, *How People Assess Online Content and Services*¹⁵, *The regulation of video-on-demand: consumer views*¹⁶ a'r adroddiadau Orlhain / Archwilio Llythrennedd yn y Cyfryngau.
- A3.47 Awgrymodd un ymatebydd y dylai Ofcom sicrhau bod datblygu cyfryngau cymunedol ledled y DU yn un o'i flaenoriaethau ar gyfer 2010/11.
- A3.48 Mae cyfryngau cymunedol a lleol yn parhau i fod yn rhan bwysig o'n gwaith parhaus. Yn benodol, rydym wrthi ar hyn o bryd yn ymgynghori ar ddefnydd posibl y band 600 MHz a'r Sbectwm Rhyngddalennog Daearyddol¹⁷, a'r mwyaf tebygol o'r rhain yw teledu daearol digidol ar lefel y DU, ar lefel genedlaethol, ar lefel ranbarthol a/neu ar lefel leol.

¹⁴ http://www.ofcom.org.uk/advice/media_literacy/medlitpub/medlitpubrssi/cdp/

¹⁵ http://www.ofcom.org.uk/advice/media_literacy/medlitpub/medlitpubrssi/assess_online_content/

¹⁶ <http://www.ofcom.org.uk/research/tv/reports/vodresearch/>

¹⁷ *Digital dividend: 600 MHz band and geographic interleaved spectrum*, Dogfen Ymgynghori Ofcom 18 Chwefror 2010, http://www.ofcom.org.uk/consult/condocs/600mhz_geographic/600condoc.pdf

- A3.49 Awgrymodd un ymatebydd, ochr yn ochr â'r dadreoleiddio rhannol a gynigwyd mewn ymgynghoriad y llynedd gan yr Adran dros Ddiwylliant, y Cyfryngau a Chwaraeon, y dylai Ofcom egluro ei safbwynt o ran y rhaglen drwyddedu ar gyfer gorsafoedd radio cymunedol ychwanegol.
- A3.50 Mae radio cymunedol wedi bod yn llwyddiannus ers ei gyflwyno. Rydym ar fin gorffen yr wythfed rhanbarth (Llundain) a fydd yn dod ag ail rownd proses drwyddedu radio cymunedol i ben. Yn dilyn hyn, rydym yn disgwyl gwneud datganiad o ran a ddylid rhedeg trydedd rownd o drwyddedu, a sut y dylid gwneud hynny.
- A3.51 Nododd un ymatebydd gan nad yw'r farchnad bob amser yn darparu'n effeithiol ar gyfer grwpiau lleiafrifol, y dylai Ofcom hybu "cystadleuaeth gyda chydwybod". Roedd ymatebydd arall am gael sicrhad yng Nghynllun Blynyddol Ofcom na fydd ein mesurau dadreoleiddio yn cyfaddawdu ar warchodaeth i ddefnyddwyr.
- A3.52 Fel a nodwyd yn Neddf Cyfathrebiadau 2003, prif ddyletswydd Ofcom yw hyrwyddo buddiannau dinasyddion a defnyddwyr, drwy hybu cystadleuaeth lle bo hynny'n briodol. Wrth gyflawni ein dyletswyddau, mae gofyn i ni hefyd ystyried anghenion yr henoed, pobl ag anableddau, a'r rheini a'r incymau isel.

Cystadleuaeth

Gweithredu rheoleiddio er mwyn cefnogi cystadleuaeth effeithiol a buddsoddiad effeithlon mewn band eang cyflym iawn

- A3.53 Nododd un ymatebydd, a chofio dyletswydd arfaethedig newydd Ofcom i hybu buddsoddiad effeithlon, dylai'r gwaith sy'n ymwneud â band eang cyflym iawn gael ei gynnwys dan y teitl seilwaith a sbectrwm yn hytrach na chystadleuaeth.
- A3.54 Ar hyn o bryd, mae ein gwaith a gynlluniwyd ym maes band eang cyflym iawn yn canolbwyntio ar yr adolygiadau o farchnadoedd mynediad lleol cyfanwerthol a mynediad band eang cyfanwerthol, ac felly rydym yn ei ystyried fel gwaith ym maes cystadleuaeth. Pan fydd y ddeddfwriaeth newydd yn cadarnhau ein dyletswyddau newydd, byddwn yn ystyried a yw hyn yn briodol o hyd.
- A3.55 Awgrymwyd hefyd y dylai Ofcom gyfrannu'n fwy brwd at gydlynu esblygiad "agwedd unedig at ddatblygu'r farchnad" oherwydd mae perygl y bydd y farchnad yn datblygu gydag "ynysoedd" o dechnolegau gwahanol sy'n clymu cwsmeriaid ac yn cyfyngu ar eu dewis.
- A3.56 Pwysleisiodd un rhanddeiliad y dylai Ofcom sicrhau wrth hybu darpariaeth a chystadleuaeth ym maes band eang cyflym iawn nad ydym yn creu gagendor digidol newydd.
- A3.57 Rydym wrthi ar hyn o bryd yn casglu sylwadau gan amrywiol bartion fel rhan o'r adolygiadau o farchnadoedd mynediad lleol cyfanwerthol a mynediad band eang cyfanwerthol. Rydym yn disgwyl y byddwn yn ffurfio barn yn nes ymlaen yn 2010 ac yn cyhoeddi datganiadau.

Hybu cystadleuaeth effeithiol mewn telathrebu

- A3.58 Gofynnwyd i ni gan lawer o'n randdeiliaid i egluro'n fanylach ein rhaglen o ran trosi'r cyfarwydddebau sy'n rhan o Becyn Telathrebu newydd yr UE.

- A3.59 Caiff proses drosi'r cyfarwydddebau UE newydd yn ddeddfwriaeth yn y DU ei gyrru gan y Llywodraeth. Byddwn yn parhau i ddarparu arbenigedd a chymorth i'r Llywodraeth drwy gydol y broses.
- A3.60 Croesawodd un ymatebydd ein bwriad i adolygu'r ffordd rydym yn trin cynlluniau pensiwn BT gan awgrymu y dylai cynlluniau pensiwn gael eu trin yn debycach i seilwaith cyfleustodau eraill, a hefyd bod angen alinio a thynhau ei drefniadau gwahanu cyfrifon ac adrodd ar reoleiddio.
- A3.61 Fel rhan o adolygiad Ofcom i'r ffordd briodol o ddelio â chostau pensiwn, rydym yn ystyried yr agwedd y mae rheoleiddwyr eraill yn y DU yn ei harddel. Mae hyn yn cynnwys nodi amgylchiadau'r cwmnïau dan sylw sy'n cael eu rheoleiddio ac unrhyw wahaniaethau yn nyletswyddau perthnasol y rheoleiddwyr. Yn ein hymgyngoriad cyntaf¹⁸, gwnaethom sylwi nad oes un agwedd gyson ar gyfer pob cwmni a gaiff ei reoleiddio. Rydym wedi cael ymateb cymysg ynghylch p'un ai a ddylai penderfyniadau a wnaed gan reoleiddwyr eraill gael eu hystyried wrth i ni wneud penderfyniad. Byddwn yn ymateb i hyn, ac i faterion eraill, yn ein hail ymgynghoriad a gaiff ei gynnal yn nes ymlaen eleni.
- A3.62 Dadleuodd un rhanddeiliad y dylem ail-werthuso'r ffordd y mae effeithlonrwydd y cwmni a reoleiddir yn cael ei asesu wrth osod rheolaeth ffioedd.
- A3.63 Rydym o'r farn ein bod wedi defnyddio dulliau addas i asesu effeithlonrwydd perthynol wrth osod rheolaeth ffioedd yn y gorffennol, ond byddwn yn ystyried y mater hwn ymhellach mewn prosiectau rheolaeth ffioedd yn y dyfodol.
- A3.64 At hynny, argymhellodd dau rhanddeiliad y dylai Ofcom lunio fframwaith a fydd yn mynnu bod Openreach yn cuddio ceblau dan ddaear, yn debyg i'r hyn a wnaeth Ofgem gyda chwmmnïau trydan.
- A3.65 Er bod gennym gydymdeimlad â'r mater hwn, nid oes gennym gyfrifoldebau statudol i osod goblygiadau o'r fath ar weithredwyr rhwydwaith.
- A3.66 Roedd sawl rhanddeiliad wedi croesawu ein cynlluniau i adolygu'r farchnad Gwasanaethau Cyfieithu Rhifau. Rydym wedi trosglwyddo sylwadau penodol a wnaed gan ymatebwyr i'n cydweithwyr perthnasol yn Ofcom. Fel rhan o'r adolygiad o'r farchnad Gwasanaethau Cyfieithu Rhwydwaith, byddwn yn ceisio sylwadau rhanddeiliaid mewn da bryd yn ystod 2010/11.
- A3.67 Dywedodd un ymatebydd y dylai Ofcom geisio dylanwadu ar waith BEREC er mwyn sicrhau bod gweithredwyr eraill yr UE, sydd â phŵer marchnad sylweddol yn eu marchnadoedd eu hunain, yn agored i gystadleuaeth. Dywedodd yr un ymatebydd y dylai Ofcom hefyd geisio hybu mynediad cyfartal ledled yr UE ac atebion effeithiol sy'n gweithio ar draws y farchnad.
- A3.68 Bydd y corff BEREC sydd newydd ei sefydlu yn ystyried atebion priodol o ran mynediad ledled yr UE eleni ac Ofcom sy'n arwain y gwaith hwn ar ran BEREC.
- A3.69 Dadleuodd un ymatebydd fod rheoleiddio gormodol yn llesteirio buddsoddiad ar hyn o bryd yn y sector symudol, ac ar yr un pryd, mynegodd siom nad oedd cynlluniau i ddadreoleiddio na symleiddio'r sector symudol wedi'u cynnig yn y Cynllun Blynyddol drafft.

¹⁸ <http://www.ofcom.org.uk/consult/condocs/btpensions/>

- A3.70 Rydym wedi nodi yn y datganiad Asesiad o'r Sector Symudol¹⁹ bod cystadleuaeth yn y sector symudol yn gweithio'n dda ar y cyfan ac mae'n esgor ar fanteision i ddefnyddwyr yn y DU. Rydym hefyd wedi dod i'r casgliad y dylid parhau i hybu cystadleuaeth sector (yn hytrach na chynyddu rheoleiddio) fel y prif ddull o roi sylw i bryderon ac o gyflawni canlyniadau marchnad da. Nid oes gennym unrhyw gynlluniau i ddadreoleiddio ymhellach yn y sector symudol.
- A3.71 Roedd dau ymatebydd wedi codi'r mater yn ymwneud â therfynu galwadau symudol. Roedd un ymatebydd yn annog Ofcom i gwblhau ei ran ef o'r gwaith erbyn yr hydref. Gwnaeth ymatebydd arall gynghori'n gryf y dylai Ofcom ddilyn y dull gweithredu a argymhellwyd gan y Comisiwn Ewropeaidd o ran sefydlu cyfraddau terfynu galwadau symudol drwy ddilyn dull LRIC pur sy'n llai ymwithiol.
- A3.72 Mae ein hymgyngoriad ar yr adolygiad o'r farchnad terfynu galwadau symudol (adeg cyhoeddi'r cynllun hwn roedd yr adolygiad ar fin cael ei gyhoeddi) yn ystyried sut y dylai prisiau terfynu galwadau symudol newid ar ôl Mawrth 2011. Ein bwriad yw cwblhau'r adolygiad o'r farchnad drwy gyhoeddi datganiad yn ail hanner 2010.
- A3.73 O ran yr uniad rhwng T-Mobile ac Orange, mynegodd un ymatebydd farn bod yr uniad hwn yn codi pryderon difrifol o ran cystadleuaeth ac y dylai Ofcom nodi beth a olygwn wrth "fonitro effaith cyfnerthu posibl". Mynegwyd barn gan randdeiliad arall y dylai fod rhaid cael mynediad cyfanwerthol at y seilwaith symudol, yn enwedig a chofio uniad T-Mobile / Orange.
- A3.74 Mae'r awdurdod sy'n adolygu cystadleuaeth, sef Cyfarwyddiaeth Gyffredinol y Comisiwn Ewropeaidd dros Gystadleuaeth, wedi dod i'r casgliad nad yw'r uno yn arwain at faterion sylweddol mewn cysylltiad â chystadleuaeth.²⁰ Yn ystod proses asesu'r uno, gwnaethom gysylltu â'r Swyddfa Masnachu Teg a'r Comisiwn Ewropeaidd i sicrhau bod buddiannau defnyddwyr a dinasyddion y DU yn cael eu hystyried. Byddwn yn parhau i fonitro lefel y gystadleuaeth yn y sector symudol fel rhan o'n dyletswyddau statudol.

Gorfodi cystadleuaeth a datrys anghydfodau

- A3.75 Mynegwyd barn gan un rhanddeiliad fod dyfarniadau apêl amrywiol wedi cael effaith ar y ddealltwriaeth gyffredin o swyddogaeth Ofcom ac felly mae angen cyfres newydd o ganllawiau ar sut y mae Ofcom yn trin anghydfodau a chwynion.
- A3.76 Nodwn y sylw hwn ac rydym yn ystyried diwygio ein canllawiau ar gyfer cwynion ac anghydfodau.

¹⁹ Mobile Evolution, Asesiad o'r sector symudol gan Ofcom, 17 Rhagfyr 2009,

http://www.ofcom.org.uk/consult/condocs/msa/statement/MSA_statement.pdf

²⁰

<http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/10/208&format=HTML&aged=0&language=EN&guiLanguage=en>

Arall

- A3.77 Dywedodd un rhanddeiliad y dylai Ofcom archwilio'n fwy manwl pa mor effeithiol yw cystadleuaeth o ran darparu buddiannau yn y Gwledydd a'r Rhanbarthau gwahanol.
- A3.78 Rydym yn parhau i fonitro ledled y DU y canlyniadau i ddefnyddwyr yn sgil cystadleuaeth. Mae adroddiad blynyddol Ofcom ar y Farchnad Gyfathrebu yn y Gwledydd a'r Rhanbarthau, a gyhoeddwyd yn yr haf, yn archwilio'n fanwl p'un ai a yw cystadleuaeth yn arwain at fanteision mewn Gwledydd a Rhanbarthau gwahanol.

Seilwaith a Sbectrwm**Dechrau clirio'r band 800Mhz i greu cyfleoedd ar gyfer gwasanaethau newydd**

- A3.79 Mewn cysylltiad â chlirio'r band 800 MHz, gwnaethpwyd sylw gan un rhanddeiliad, sy'n cynrychioli'r diwydiant ffilm, ei bod yn hanfodol bod y penderfyniadau a weithredir gan Ofcom yn diwallu anghenion y defnyddwyr PMSE. Yn benodol, darparu cyllid i alluogi mudo i wahanol amleddau, ac mae angen llunio'r amserlen arfaethedig ar gyfer y mudo hwn mewn modd nad yw'n amharu ar y cyfoeth o weithgareddau ffilmio.
- A3.80 Daeth dros 300 o ymatebion i law yn dilyn ymgynghoriad Ofcom²¹, ym mis Awst 2009, ynghylch y manylion ar gyfer y trefniadau cyllido i ddefnyddwyr PMSE er mwyn clirio sianel 69. Mynegwyd safbwyntiau tebyg gan lawer o'r ymatebwyr, ac rydym wedi ystyried y rheini wrth ddatblygu ein cynigion ar gyfer symud PMSE o sianel 69 i sbectrwm arall ac o ran ryddhau cyllid i gefnogi'r symud hwn.
- A3.81 Awgrymodd un rhanddeiliad y dylai Ofcom sicrhau, wrth ddyfarnu trwydded rheolwr band PMSE, bod gofyn i'r rheolwr band newydd ryddhau sbectrwm i gwmnïau teledu cymunedol yn ogystal â defnyddwyr PMSE.
- A3.82 Rydym yn disgwyl cyhoeddi penderfyniadau ynghylch dyfarnu sbectrwm i reolwr band gyda goblygiadau PMSE yn fuan ar ôl cyhoeddi Cynllun Blynyddol 2010/11.

Paratoi cynlluniau i ryddhau sbectrwm ar gyfer band eang symudol

- A3.83 Gofynnodd sawl ymatebydd am fwy o fanylion ynghylch rôl Ofcom yng nghynlluniau'r Llywodraeth i ryddhau sbectrwm ar gyfer band eang symudol.
- A3.84 Gofynnodd dau rhanddeiliad am ryddhau'r sbectrwm yn gyflym. Gwnaethant ddadlau y dylai Ofcom symud ymlaen i gynnal arwerthiannau yn ddi-oed gan y bydd prinder sbectrwm yn cynyddu cost darparu gwasanaethau a bydd hefyd yn cyfyngu ar allu gweithredwyr i ddarparu gwasanaethau penodol.
- A3.85 Rydym wedi darparu mwy o fanylion am ein cynlluniau yn y Rhaglen waith fanwl yn Atodiad 1 paragraffiau A1.56 – A1.59..

Deall gallu rhwydwaith

- A3.86 Roedd sawl ymatebydd wedi mynegi eu cefnogaeth i'r ffaith y byddai'r Mesur Economi Ddigidol yn gosod dyletswydd ar Ofcom i fonitro seilwaith gyfathrebu'r DU.

²¹ <http://www.ofcom.org.uk/consult/condocs/pmse/pmse/>

- A3.87 Gwnaeth un ymatebydd sylw y dylai Ofcom fynd y tu hwn i adrodd yn unig gan ddatblygu gorolwg cynhwysfawr o sut y mae'r seilwaith hwnnw'n gweithredu a'i galluoedd, yn ogystal â meddwl o'r newydd ynghylch y math o reoleiddio sy'n briodol ar gyfer y seilwaith hwnnw.
- A3.88 Er ein bod yn paratoi ar gyfer dyletswyddau posibl, ni allwn lunio dull gweithredu manwl hyd nes y bydd y broses ddeddfwriaethol wedi dod i ben.
- A3.89 Gwnaeth dau ymatebydd alw ar Ofcom i ymgymryd mewn gwaith ym maes mesuryddion deallus, a chofio rhaglen ynni mesuryddion deallus y Llywodraeth.
- A3.90 Rydym yn cynnal trafodaethau gydag Ofgem a gyda'r Llywodraeth a byddwn yn cefnogi eu gwaith ym maes mesuryddion deallus, fel y bo'n briodol.

Unrhyw sylwadau eraill

- A3.91 Cyfeiriodd nifer o ymatebwyr at bwysigrwydd *Mesur Economi Ddigidol* y Llywodraeth, gan ofyn am fwy o fanylion am gynlluniau Ofcom yn y meysydd sy'n cael eu cynnwys yn y Mesur.
- A3.92 Fel yr amlinellwn yn adran 4.107, yn amodol ar ganlyniad y broses seneddol, byddwn yn adlewyrchu'r cyfrifoldeb newydd hyn yn ein gwaith. Byddwn yn amlinellu, ac yn ymgynghori pan fo hynny'n berthnasol, ar ein dull o roi ein pwerau a'n dyletswyddau newydd ar waith.
- A3.93 Tynnodd sawl ymatebydd sylw at yr angen i lunio fframwaith strategol newydd er mwyn darparu mwy o eglurder a lleihau ansicrwydd rheoleiddiol. Fel rydym yn nodi yn Atodiad 1, paragraff A1.79, rydym wedi dechrau meddwl am fformat a strwythur ein fframwaith strategol nesaf a byddwn yn ymgynghori arno maes o law gyda'n rhanddeiliaid.
- A3.94 Roedd nifer o randdeiliaid yn bryderus nad yw Ofcom yn cydnabod yn ddigonol yn y Cynllun Blynyddol Drafft ei ddyletswydd i hyrwyddo hunan-reoleiddio a rheoleiddio ar y cyd .
- A3.95 Rydym wedi egluro ein hagwedd at hunan-reoleiddio a rheoleiddio ar y cyd yn adran 3.6. Rydym o'r farn o hyd y dylid ystyried hunan-reoleiddio neu reoleiddio ar y cyd yng nghyd-destun cymhelliannau diwydiant i ddarganfod atebion ymarferol. Mae angen asesu hyn ar sail bob achos unigol ac rydym yn parhau i weithio gyda rhanddeiliaid i lunio'r atebion lleiaf ymwithiol posibl sy'n gyson â'n hegwyddorion Gwell Rheoleiddio.
- A3.96 Gwnaeth dau ymatebydd sylw nad yw Ofcom yn cydnabod ei ddyletswyddau amgylcheddol fel yr amlinellwyd yn arweiniad Defra ac y dylai rhaglen waith Ofcom gynnwys ffrwd gwaith i gyflawni'r dyletswyddau hyn.
- A3.97 Rydym yn arfer ein dyletswyddau gan gydymffurfio'n llawn â'r gyfraith bresennol, ac yn benodol yn unol â chanllawiau Defra ar 'Duties on relevant authorities to have regard to the purposes of National Parks, Areas of Outstanding Natural Beauty (AONBs) and the Norfolk and Suffolk Broads' a gyhoeddwyd yn 2005.